

המחלקה לתרבות חזותית וחומרית
תכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית*
התכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

ראש המחלקה: ד"ר אורי ברטל
רכזות מנהליות: אירית בכר
מירב אפרה

טלפון: 02-5893315/6
ht2@bezalel.ac.il
iritb@bezalel.ac.il

סגל המרצים בתכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית

talerez@post.bezalel.ac.il טל ארז
roebigger@post.bezalel.ac.il רועי ביגר
manocki@post.bezalel.ac.il מאיה בן דוד
orbenifla@post.bezalel.ac.il אור בן נפלא
orybartal@bezalel.ac.il ד"ר אורי ברטל
eliya.bartal@post.bezalel.ac.il ד"ר אליה ברטל
Liatbrix@post.bezalel.ac.il אדר' ליאת בריקס אתגר
nuritbarshai@post.bezalel.ac.il נורית בר שי
yanivgloazman@post.bezalel.ac.il יניב גלזמן
yonawertz@post.bezalel.ac.il ד"ר יונה וייץ
ohadzehavi@post.bezalel.ac.il ד"ר אהד זהבי
sarityu@post.bezalel.ac.il שרית יודלביץ'
liatlavi@post.bezalel.ac.il ד"ר ליאת לביא
namimair@post.bezalel.ac.il ד"ר נעמי מאיר-דן
smoalmai@post.bezalel.ac.il ד"ר שמוליק מאירי
rominska@post.bezalel.ac.il ד"ר רומי מיקולינסקי
boazmenashri@post.bezalel.ac.il בעז מנשרי
dalyama@post.bezalel.ac.il ד"ר דליה מרקוביץ'
omrinissims@post.bezalel.ac.il עומרי ניסים
niritnls1@post.bezalel.ac.il נירית נלסון
gustavo@post.bezalel.ac.il גוסטבו סגורסקי
adisewi@post.bezalel.ac.il אדר' עדי סלע וינר
drorpimn@post.bezalel.ac.il ד"ר דרוור פימנטל
tal.alroy@post.bezalel.ac.il ד"ר טל פרנקל-אלרואי
mark.shovman@post.bezalel.ac.il ד"ר מרק שובמן

סגל המרצים בתכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

pabloutin@post.bezalel.ac.il ד"ר פבלו אוטין
doronaor@post.bezalel.ac.il דורון אורין
aigoraro@post.bezalel.ac.il ד"ר איגור ארונוב
michal@post.bezalel.ac.il מיכל איתן
shir.aloni@post.bezalel.ac.il ד"ר שיר אלוני יערי
housnis@post.bezalel.ac.il ד"ר חוסני אלחטיב שחאדה
lialperovich@post.bezalel.ac.il ד"ר ליאור אלפרוביץ'
stav.axenfeld@post.bezalel.ac.il סתו אקסנפלד
royboshi@post.bezalel.ac.il רועי בושי
eyalsb@post.bezalel.ac.il איל שגיא ביזאוי
banzaken@post.bezalel.ac.il פרופ' אבנר בן זקן
izckbnim@post.bezalel.ac.il ד"ר יצחק בנימיני
sarabeninga@post.bezalel.ac.il ד"ר שרה בנינגה
tmrbrgr@post.bezalel.ac.il ד"ר תמר ברגר
brtlaori@post.bezalel.ac.il ד"ר אורי ברטל
Eliya.bartal@post.bezalel.ac.il ד"ר אליה ברטל
siglbrn@post.bezalel.ac.il סיגל בר-ניר
nuritbarshai@post.bezalel.ac.il נורית בר שי
galitgh@post.bezalel.ac.il גלית גאון-היימן
ruthiginsburg@post.bezalel.ac.il ד"ר רוטי גינבורג
iddo@post.bezalel.ac.il אד' עידו גינת
orna_granot@post.bezalel.ac.il אורנה גרנות
martinhershonzon@post.bezalel.ac.il ד"ר אדר' מרטין הרשזון
slihrsko@post.bezalel.ac.il שלי הרשקו-שר
ionhoiz@post.bezalel.ac.il ד"ר יונה וייץ
raobnzhb@post.bezalel.ac.il ד"ר ראובן זהבי
ohadzehavi@post.bezalel.ac.il ד"ר אהד זהבי
amitai.hal@post.bezalel.ac.il אמיתי חלפון
Yael.taragan@post.bezalel.ac.il יעל טרגן
ialkdori@post.bezalel.ac.il ד"ר יעל כדורי
sigalkh@gmail.com סיגל כנפו
KnafoAriel@post.bezalel.ac.il פרופ' אריאל כנפו
liatlavi@post.bezalel.ac.il ד"ר ליאת לביא
abiblbnt@post.bezalel.ac.il ד"ר אביב לבנת
einatleader@post.bezalel.ac.il פרופ' עינת לידר
ilronnliib@post.bezalel.ac.il רונן לייבמן
namimair@post.bezalel.ac.il ד"ר נעמי מאירי-דן
aoddmndh@post.bezalel.ac.il ד"ר עודד מנדה לוי
MayyanSagy@post.bezalel.ac.il ד"ר שגיא מעיין
sosnhmrz@post.bezalel.ac.il ד"ר שושנה רוז מרזל
dalyama@post.bezalel.ac.il ד"ר דליה מרקוביץ'
michalbb1@post.bezalel.ac.il מיכל נחמני ברושי
niritnls1@post.bezalel.ac.il נירית נלסון

ד"ר אד' ליאת סאבין בן שושן liatsavin@post.bezalel.ac.il
פרופ' אשר סלה asrslh@post.bezalel.ac.il
ד"ר שאול סתר shaulse@post.bezalel.ac.il
ד"ר רוני עמיר amiron@post.bezalel.ac.il
ד"ר דרור פימנטל drorpimn@post.bezalel.ac.il
תומר פישר merfischer@post.bezalel.ac.il
צחי פרבר zciprbr@post.bezalel.ac.il
עו"ד אייל פרייס aiilprii@post.bezalel.ac.il
ד"ר טל פרנקל אלרואי tlprnkl@post.bezalel.ac.il
מוש קאשי moskasi@post.bezalel.ac.il
ד"ר עדינה קמיאן-קשדן adinaka@post.bezalel.ac.il
ד"ר מיכל קרייזברג MichalKr@post.bezalel.ac.il
ד"ר יואב רונאל RONELYOAV@post.bezalel.ac.il
ד"ר נועה רובין rubinnoah@post.bezalel.ac.il
רותם רוף rotemr@post.bezalel.ac.il
ד"ר רחל רפפורט rclrppor@post.bezalel.ac.il
ד"ר אורלי שבי oshevi@post.bezalel.ac.il
ד"ר רוואן שארף חטיב rawansharaf@post.bezalel.ac.il
ד"ר רונית שטיינברג sronit@post.bezalel.ac.il
ד"ר בעז תמיר baztmir@post.bezalel.ac.il

מרצי המקבץ הבינתחומי

שנית אדם shanitea@post.bezalel.ac.il
אשר (שרי) ארנון asrarnon@post.bezalel.ac.il
ד"ר אורית בולגרו oritbulgaru@post.bezalel.ac.il
אריאל בלונדר ArielleBlonder@post.bezalel.ac.il
עומרי גורן omrigoren@post.bezalel.ac.il
ד"ר רנארד גלזומן GluzmanRen@post.bezalel.ac.il
רונית ורד ronit.vered@post.bezalel.ac.il
שרית יודלביץ' sarityu@post.bezalel.ac.il
דניאל מאיר danielmeir@post.bezalel.ac.il
אבי סיטון abisiton@post.bezalel.ac.il
אלעד פרסוב dm@post.bezalel.ac.il
שרון קוניאק Sharonkoniak@post.bezalel.ac.il
הדס קידר hdskidr@post.bezalel.ac.il
חגית קינן hagitkeinan@post.bezalel.ac.il
רותי קנטור Ruthkantor@post.bezalel.ac.il
ד"ר יפעת ראובני yifatreuveni@post.bezalel.ac.il
רביד רובנר ravidrovner@post.bezalel.ac.il
אדר' שרון רוטברד sronrotb@post.bezalel.ac.il
דן רומן dan_romann@post.bezalel.ac.il
ד"ר יואב רונאל RONELYOAV@post.bezalel.ac.il
איתן שוקר eytan@post.bezalel.ac.il
חן שפירא Chen@post.bezalel.ac.il
דן תורן dntorn@post.bezalel.ac.il

סגל הוראת קורסי אנגלית

ג'ואנה דרשוביץ, רכזת לימודי האנגלית, JoannaDershowitz@post.bezalel.ac.il
שעת קבלה: ימי א' 10:15-11:30 במזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית
ברגות וינוס venus.bargouth@post.bezalel.ac.il
אנדרו לנג andrilng1@post.bezalel.ac.il
גילת נחום Ngilat@post.bezalel.ac.il
טטנדר רות ruthstander@post.bezalel.ac.il
פארפל-ליטובסקי אנה ana.f-l@post.bezalel.ac.il

המחלקה לתרבות חזותית וחומרית שואפת ללוות את הסטודנטים בבצלאל בשלבי הלימוד השונים בהם מתגבשת השקפת עולמם כיוצרים. תכנית הלימודים של המחלקה חותרת לחשוף את הסטודנטים להיסטוריה ולתיאוריה של האמנות, לעיצוב ולאדריכלות תוך התבוננות בתהליכי יצירה.

תכנית הלימודים נבנתה מתוך גישה הדוגלת בפלורליזם רעיוני ותוכני ומתוך שאיפה לספק לסטודנטים השראה והעשרה. הגישה הבינתחומית באה לידי ביטוי בקורסים רבים בתחומי התרבות החזותית והחומרית, וחותרת לקשור בין הפרקטיקה של תהליכי היצירה אליה נחשף כל אחד מן הסטודנטים, לבין ההיבטים התיאורטיים המניעים אותה. במחלקה חברו יחד מרצים המציעים מגוון עצום של תחומי ידע, והמתמחים, בין השאר, בהיסטוריה של האמנות, תרבות חזותית, עיצוב, ארכיטקטורה ותרבות חומרית מהעת העתיקה ועד ימינו.

סגל ההוראה של המחלקה כולל חוקרים המוצאים עניין בעולמות התוכן המשלבים בין רוח לפרקטיקה והמתמחים בפילוסופיה, בתרבות חזותית, בספרות, במוסיקה, בקולנוע, בארכיאולוגיה, בסוציולוגיה, במדע המדינה, במנהל עסקים, במדעי הטבע ועוד. המחלקה שואפת להעמיק את היכרותם של הסטודנטים עם התרבות והחברה בה הם יוצרים. לצד קורסים המתמקדים במקום הישראלי מקיימת המחלקה באופן רצוף כנסים וימי עיון ומפרסמת פעמיים בשנה את כתב העת 'בצלאל: כתב עת לתרבות חזותית וחומרית'.

תכנית לימודים לתוכנית התואר הראשון BA*:

התוכנית לתואר בוגר בתרבות חזותית וחומרית מציעה לסטודנטיות ולסטודנטים מסגרת לימודים ייחודית: קורסים רב-תחומיים שמאפשרים להם להבין לעומק את התרבות המורכבת שבה הם חיים, לצד השתתפות בפעילות היצירתית השוקקת של בצלאל והתנסות במגוון של קורסים מעשיים באמנות ובעיצוב. בתוך כך מעניקה התוכנית לתלמידיה את הכישורים הנדרשים להשתלבות בשוק העבודה העתידי: סקרנות אינטלקטואלית, גמישות, חשיבה יצירתית ומיומנות טכנולוגית עדכנית.

התוכנית מורכבת מ-80% לימודים עיוניים ו-20% לימודים מעשיים. תמהיל זה מקנה לסטודנטים היכרות עמוקה עם התרבות החזותית והחומרית, ובייחוד עם המגוון התרבותי השופע של ישראל, כלים אינטלקטואליים לחשיבה ביקורתית ולניתוח תופעות תרבותיות וכלים מעשיים לפעולה תרבותית יעילה ומועילה באמצעות הטכנולוגיות העכשוויות והעתידות.

הלימודים בתוכנית מתפרשים על פני שלוש שנים: **שנה א' - שנת מבואות ויסודות; שנה ב' - שנת הרחבה והעמקה; שנה ג' - שנת התמקצעות ויישום (ראו פירוט תכנית הלימודים).**

* הענקת התואר מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה

התכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית:

תכנית הלימודים במחלקה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה המותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

בסמסטר א' של שנת הלימודים תשפ"א כל הקורסים במחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית יתקיימו באופן מקוון. קורסי המקבץ הבין מחלקתי יתקיימו בחלקם באופן מקוון ובחלקם באופן פיזי.

תוכן עניינים:

6..... מבנה תכנית הלימודים בתכנית התואר הראשון BA

מבנה התכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית:

8..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנות

9..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית

10..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב תעשייתי

11..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצורפות ואופנה

12..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצילום

13..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לתקשורת חזותית

14..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנויות המסך

15..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לארכיטקטורה

לימודי אנגלית

17..... מידע כללי ונהלים

32..... פירוט מערכת הלימודים

מסגרות בחירה שנים ב' - ה'

44..... פרוסמינר, שנה ב'

53..... סמינרים, שנה ג'

60..... קורסי בחירה מתקדמים

59..... קורסי המקבץ הבינתחומי

מבנה תכנית הלימודים בתכנית התואר הראשון *BA

שנה א'

קורסי חובה שנתיים:

היסטוריות של האמנות המערבית, שיעור + תרגיל, 6 נ"ז
מושגי יסוד בביקורת התרבות החזותית, שיעור + תרגיל, 6 נ"ז

קורסי חובה סמסטריאליים:

מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של התרבות החזותית והחומרית, סמסטר א', 2 נ"ז
מבוא לפילוסופיה של החומר, סמסטר א' 2 נ"ז
היסטוריות ותיאוריות של העיצוב, סמסטר א', 2 נ"ז
פסיפס מקומי: תרבויות חזותיות וחומרית בישראל, סמסטר ב', 2 נ"ז
מבוא לפילוסופיה של הדימוי החזותי, סמסטר ב' 2 נ"ז
מבוא לתרבות דיגיטלית: מדיה חדשה, טכנולוגיות ופלטפורמות דיגיטליות, 2 נ"ז

קורסי חובה מעשיים:

ארגז כלים לעיצוב, סמסטר א' 2 נ"ז
לגעת בחומר: סדנה בקרמיקה וזכוכית, סמסטר א', 2 נ"ז
סדנה מעשית בעיצוב בסיסי כולל מבוא לחשיבה עיצובית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סדנה מעשית בצילום וידאו וקולנוע, סמסטר ב', 2 נ"ז
ארבעה קורסי בחירה מבואיים מהמחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית,
סמסטר א' וב' 8 נ"ז

סה"כ: 40 נ"ז

שנה ב'

קורסי חובה שנתיים:

פרוסמינר נושאי, מהמחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית, 4 נ"ז
יזמות וחדשנות באמצעות חשיבה עיצובית, 4 נ"ז

קורסי חובה סמסטריאליים:

ישראליאנה: מעיצוב הזהות לנוסטלגיה מקומית, סמסטר א' 2 נ"ז
פרוסמינר מתודולוגי: שיטות מחקר בתרבות החזותית החומרית והדיגיטלית, סמסטר א' 2 נ"ז
סוגיות במוזיאולוגיה ופרקטיקות של אוצרות, סמסטר ב', 2 נ"ז
פרוסמינר: מרחב אוטונומי, סמסטר ב', 2 נ"ז
תרבות חזותית בעידן הוורטואלי: מציאות מדומה ומציאות רבודה, סמסטר ב', 2 נ"ז
ללמוד מירושלים: תרבויות חזותיות חומריות בירושלים, סמסטר ב', 2 נ"ז

קורסי חובה מעשיים:

מעבדת ביו-דיזיין וביו-ארט – אמנות ועיצוב בעידן ביוטכנולוגיה, סמסטר א', 2 נ"ז
יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב א', סמסטר א', 2 נ"ז
יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב בתלת-ממד והדפסת תלת-ממד, סמסטר ב', 2 נ"ז
סדנת עיצוב מציאות מדומה ומרובדת (VR/AR) סמסטר ב', 2 נ"ז

שני קורסי בחירה מבואיים, מן המחלקה לתרבות חזותית וחומרית, סמסטר א', 4 נ"ז
ארבעה קורסי בחירה מתקדמים מהמחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית,
סמסטר א' וב', 8 נ"ז

סה"כ: 40 נ"ז

שנה ג':

קורסי חובה שנתיים:
סמינר פרויקט גמר, 6 נ"ז
איך מספרים סיפור: כתיבה ביקורתית-מסאית ו-storytelling בתחום התרבות החזותית
והחומרית, 4 נ"ז
שני סמינרים נושאים מן המחלקה לתרבות חזותית וחומרית, 8 נ"ז

קורסי חובה סמסטריאליים:
שימור בתרבות החזותית והחומרית, סמסטר א', 2 נ"ז
שני קורסי בחירה עיוניים מתקדמים מן המחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית
וחומרית, סמסטר א', 4 נ"ז
קורס בחירה מעשי מהמחלקות המקצועיות, 2 נ"ז
T-Experience: סדנה למחק ולבחינת דרכים לשימוש בטכנולוגיה דיגיטלית בעיצוב ובאמנות,
סמסטר ב', 4 נ"ז
קורס בחירה עיוני מתקדם מהמחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית, 2 נ"ז
קורס בחירה מעשי מהמחלקות המקצועיות, 2 נ"ז
האקתון - קורס מרוכז, 4 נ"ז

סה"כ: 40 נ"ז

* הענקת התואר מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה

מבנה תכנית הלימודים במחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית לפי מחלקות:

תכנית הלימודים במחלקה לאמנות

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אמנות בישראל - מקום המדינה ועד היום, סמסטר א', 1 נ"ז
לחשוב אמנות, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלים:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אבני דרך: מגמות ויוצרים מרכזיים באמנות עכשווית, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר, 4 נ"ז
קורסי בחירה, 3 נ"ז
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר
סה"כ: 2 נ"ז

תכנית הלימודים במחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנת 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות הקרמיקה, סמסטר א' 1 נ"ז
עיצוב ותרבות חומרית, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנת 2 נ"ז
פרוסמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מוזיאונים בזמן הווה מתמשך: 150 שנים של תערוכות [עיצוב] פורצות דרך, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר, 4 נ"ז
קורסי בחירה, 3 נ"ז
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר לעיצוב קרמי וזכוכית
סה"כ: 2 נ"ז

תכנית הלימודים במחלקה לעיצוב תעשייתי

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנת 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי, סמסטר א', 1 נ"ז
עיצוב ותרבות חומרית, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנת 2 נ"ז
פרוסמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מוזיאונים בזמן הווה מתמשך: 150 שנים של תערוכות [עיצוב] פורצות דרך, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר, 4 נ"ז
קורסי בחירה, 3 נ"ז
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה, 2 נ"ז
סה"כ: 2 נ"ז

תכנית הלימודים במחלקה לצורפות ואופנה

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאיים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
נושאים נבחרים בתחום הצורפות עד המאה ה-20, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לאופנה במאה ה-20, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תיאוריות של הגוף הלבוש סמסטר א', 1 נ"ז
נושאים נבחרים בתחום הצורפות עד המאה ה-20, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 10 נ"ז

שנה ג'

סמינר, 4 נ"ז
קורסי בחירה, 2 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר בצורפות ואופנה
סה"כ: 2 נ"ז

תכנית הלימודים במחלקה לצילום

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנת 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מבוא להיסטוריה של הצילום, שנת 2 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנת 2 נ"ז
פרוסמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר א', 2 נ"ז
סוגיות נבחרות בצילום עכשווי, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר, 4 נ"ז
קורסי בחירה, 3 נ"ז
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר בצילום
סה"כ: 2 נ"ז

תכנית הלימודים במחלקה לתקשורת חזותית

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית, סמסטר א', 1 נ"ז
היסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מעצבים כאסטרטגים, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר א' או ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר, 4 נ"ז
קורסי בחירה, 3 נ"ז
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה, 2 נ"ז
סה"כ: 2 נ"ז

תכנית הלימודים במחלקה לאמנויות המסך

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנת 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מבוא לתולדות הקולנוע א'+ב', שנת 2 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנת 2 נ"ז
פרוסמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
להבין אנימציה (למסלול אנימציה), סמסטר א', 1 נ"ז
קולנוע וידאו ומדיה חדשה (למסלול וידאו), סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר, 4 נ"ז
קורסי בחירה, 3 נ"ז
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה, 2 נ"ז
סה"כ: 2 נ"ז

תכנית הלימודים במחלקה לארכיטקטורה

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות הארכיטקטורה א', סמסטר א', 1 נ"ז
תולדות הארכיטקטורה ב', סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אדריכלות מודרנית ותכנון במאה ה-20, שנתי, 2 נ"ז
קריאה, מחקר כתיבה בארכיטקטורה, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 10 נ"ז

שנה ג'

סמינר, 4 נ"ז
קורסי חובה:
מסעות בארכיטקטורה עכשווית, סמסטר א', 1 נ"ז
תולדות העיור, סמסטר א', 1 נ"ז
קורסי בחירה: 1 נ"ז
סה"כ: 7 נ"ז

שנים ד' וה'

קורסי בחירה, 7 נ"ז
או לחלופין: 4 נ"ז, סמינר נוסף בארכיטקטורה בשנה ד' שנקודותיו נספרות במחלקה תרבות חזותית
וחומרית + 3 נ"ז מקורסי בחירה

מקבץ הקורסים הבינתחומי

מקבץ הקורסים הבין תחומי משמש כמעבדה לפיתוח תחומי מחקר והוראה חדשניים, מאתגרים ומרכזיים באקדמיה. מקבץ הקורסים כולל קורסים רלוונטיים לנושאים מרכזיים בסדר היום האקדמי כאשר אלו מעניקים מענה מאוזן והוגן, ככל הניתן, לכלל המחלקות והתחומים בבצלאל. מקבץ הקורסים הבין תחומיים יתקיימו בסמסטר א' וב' בימי ד' אחה"צ, בין השעות 14:00 – 17:00 ובסמסטר קיץ בקורס מרוכז בן שבועיים (מועדים יתפרסמו בהמשך). כל קורס סמסטריאלי מקנה 2 נ"ז. הרישום לקורסים אלה יתבצע בעת הרישום הממוחשב בתעדוף. הרישום לקורסים במקבץ הבין תחומי אינו חובה. ניתן יהיה להירשם לקורס אחד בלבד ממסגרת זו שיחליף שני קורסי בחירה במחלקה לתרבות חזותית וחומרית או קורס בחירה במחלקה בשנה ג' (למעט במחלקות בהן אין קורסי בחירה בשנה זו).

סטודנטים המעוניינים להירשם לקורס נוסף ממסגרת זו מעבר לתכנית הלימודים, יוכלו לעשות זאת בתקופת השינויים על בסיס מקום פנוי.

לימודים לקראת רמת "פטור" באנגלית

במסגרת הלימודים באקדמיה נדרש כל סטודנט להגיע לרמת "פטור" ולהיבחן במבחן "פטור" באנגלית וזאת כתנאי לזכאותו לתואר הראשון. רמת פטור באנגלית מהווה תנאי מעבר לשנה ג' על-פי החלטת סנאט בצלאל. סטודנטים אשר התקבלו ללימודים החל משנת הלימודים תשע"ב, נדרשים לרמה "בסיסי" לפחות בלימודי האנגלית, כתנאי להתחלת לימודיהם.

קורסי אנגלית בבצלאל מתחלקים למספר רמות וכרוכים בתשלום נוסף לשכר הלימוד כמפורט בפרק שכר הלימוד בשנתון ובאתר בצלאל. הנוכחות בקורסי אנגלית היא חובה. כל קורסי האנגלית סמסטריאליים לבד מקורס טרום בסיסי הנלמד לאורך השנה כולה. לתשומת לבכם, החל משנת הלימודים תשע"ב, שונתה טבלת הרמות באנגלית והותאמה לזו המקובלת במוסדות להשכלה גבוהה בארץ. סטודנטים ממשיכים יידרשו להשלמת קורסי האנגלית בהתאם לשנתון בו החלו את לימודיהם בבצלאל וזאת ללא תשלום נוסף.

כל סטודנט אשר הגיע לרמת פטור במבחן פסיכומטרי, או קיבל ציון במבחן פסיכומטרי באנגלית, מוזמן להגיע עם עותק מקורי של תוצאת המבחן למזכירות המחלקה על מנת לקבוע את רמתו באנגלית. את רמת ה"פטור" באנגלית ניתן להשיג באחת מן הדרכים הבאות:

- א. עמידה במבחן האנגלית הכלול בבחינה הפסיכומטרית הכלל ארצית.
- ב. עמידה במבחן הפטור של המרכז הארצי לבחינות והערכה (מבחן אמיר"ר או אמיר"ם).
- ג. לימודים במסגרת קורסי האנגלית בבצלאל, עמידה בדרישותיהם השוטפות, ובמבחן פטור פנימי בסוף הקורס בציון 65 לפחות.

רכזת לימודי האנגלית, הגב' ג'ואנה דרשוביץ, תשמח לעזור ולייעץ בכל הקשור ללימודי האנגלית.

הלימודים לקראת רמת פטור באנגלית אינם חלים על סטודנטים:

- א. בעלי תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שלמדו אנגלית כשפה זרה.
- ב. סטודנטים אשר השלימו בגרות בבית ספר תיכון ששפת ההוראה בו אנגלית.

יש להגיש למזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית אישורים מקוריים על-מנת לקבל את הפטור.

מידע כללי ונהלים

שעות הקבלה של המחלקה

ימים א'-ג' בין השעות 10:00 ל-13:00

יום ד' בין השעות 10:00 ל-12:00

ביום ה' לא תתקיים שעת קבלה.

הרשמה למסגרות בחירה

ההרשמה למסגרות הבחירה במחלקה לתרבות חזותית וחומרית נעשית באמצעות מחשב בתכנת תעדוף, המאפשרת לסטודנטים לקבוע את קורסי הבחירה לפי סדר העדיפויות שלהם ולדרג את הקורסים על-פי העניין. הרישום הממוחשב מפשט את תהליך ההרשמה, אינו מאפשר הרשמה לקורסים שאין לסטודנט אפשרות להתקבל אליהם, ומונע הרשמה לקורסים שהמכסה שלהם מוצתה.

הרישום הממוחשב מבטיח כי כל אחד מן הסטודנטים יקבל קורס על-פי העדפותיו. עם זאת, קורסים ייסגרו כאשר מכסת הסטודנטים שהוקצתה להם התמלאה. לאחר סגירתו של קורס לא ניתן יהיה להירשם אליו.

שיבוץ הסטודנטים לקורסים יעשה בתום תקופת הרישום. סטודנטים חסומים (גרירת חוב שכר לימוד משנים קודמות, חסימת מחסן, חסימת ספרייה וכו'), יורשו להגיש בקשותיהם לרישום רק לאחר הסדרת חובותיהם, ובכל מקרה לא לאחר תום תקופת ההרשמה.

שינויים בהרשמה לקורסים

שינויים בהרשמה ייערכו במשך השבועיים הראשונים בכל סמסטר לכל המאוחר. מידע מפורט באשר לתקופת השינויים, יימסר לסטודנטים באמצעות המזכירות האקדמית עם פתיחת שנת הלימודים. אנא עקבו אחר המועדים על מנת להימנע מאי נעימויות. הנחיות לביצוע שינויים בתכנית הלימודים יופיעו על גבי לוח המודעות של המחלקה. לתשומת לבכם: לא ניתן יהיה לבטל או להוסיף קורסים לתכנית הלימודים לאחר המועד הנ"ל.

ביטול פטור מנוכחות

החל משנת הלימודים תש"ע, לא יתאפשר עוד נוהל פטור מנוכחות כפי שהיה נהוג בשנים קודמות. על סטודנט שנכח בקורס (מכל סוג שהוא), אך לא ניגש למבחן או לא הגיש את העבודה במועד, מוטלת החובה להירשם לקורס חדש ולעמוד בכל מטלותיו.

הכרה בקורסים ממוסדות להשכלה גבוהה

סטודנטים אשר למדו במוסד אקדמי מוכר לקראת תואר, רשאים לפנות בבקשה להכרה בקורסים בהם השתתפו, ובלבד שקיים קשר ישיר בין הסוגיות שנלמדו לבין תכנית הלימודים של המחלקה. יחד עם זאת, לא ניתן להכיר בנקודות זכות שכבר מומשו לטובת תואר, ועל כן סטודנטים שקיבלו תואר אקדמי על סמך נקודות אלו לא יוכלו לקבל הכרה נוספת בבצלאל. ציונים המהווים בסיס לפטור מקורסים בבצלאל אינם נכללים בשקלול ממוצע הציונים לתואר בבצלאל.

על מנת לקבל את ההכרה יש להגיש למחלקה לתרבות חזותית וחומרית, במהלך הקיץ ולפני פתיחת שנת הלימודים הראשונה, גיליון ציונים מקורי (או צילום נאמן למקור) ותקציר הקורסים בשפה עברית או אנגלית. אל גיליון הציונים יש לצרף פנייה לד"ר אהד זהבי, יועץ המחלקה, ובה פירוט של הבקשה.

היקף הזיכוי יקבע על-ידי היועץ ויימסר בכתב לסטודנט. רק לאחר קבלת הזיכוי מיועץ המחלקה, ניתן יהיה למחוק את הקורס מהמערכת. המחיקה תתבצע במחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

מילוי חובות הסטודנט במסגרת קורסי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית

חובות הקורס מובאות לידיעת הסטודנט באמצעות הסילבוס הנמסר לו בראשית הסמסטר ובאמצעות המרצה במהלך הקורס. הציון הסופי יורכב על-פי שיקול דעתו של המרצה. יחד עם זאת יש להדגיש כי:

1. הנוכחות בקורסי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית היא חובה. בדיקת נוכחות בקורסים תיעשה החל מן השבוע הראשון של הסמסטר על-פי שיקול דעתו של המרצה. ניתן להחסיר עד שלושה מפגשים בכל סמסטר. היעדרות מעבר להיקף זה, עלולה להוביל למחיקת הסטודנט מן הקורס. במזכירות המחלקה יוצגו אישורים רק במקרים של אשפוז ושרות במילואים.
2. למרצה ניתנת האפשרות להטיל על הסטודנטים עבודת ביניים, בחינת ביניים או תרגיל במהלך הקורס.
3. מטלת סיום הקורס תקבע על-ידי המרצה.
4. חל איסור על הגשת עבודה בזוגות!
5. במקרה של העתקה צפוי הסטודנט לעונש משמעותי.

בחינות בסוף הקורס

לוח בחינות מפורט על-פי קורסים ייקבע במהלך שנת הלימודים ויובא לידיעת הסטודנטים. הבחינות מרוכזות בתקופה קצרה ועל כן הסמיכות ביניהן רבה. על הסטודנט לתכנן את לימודיו בהתאם לכך ולהפעיל שיקול דעתו.

הסטודנטים זכאים לשני מועדי בחינה [מועד א' ומועד ב'], אולם הציון האחרון שהתקבל הוא הקובע. במקרים המפורטים להלן בלבד תינתן אפשרות למועד מיוחד (מועד ג')::

- א. במקרה של שירות מילואים ביום הבחינה (מועד א' או ב').
- ב. אשפוז בגין מחלה ביום הבחינה.

את האישורים יש להציג במזכירות המחלקה, לא יאוחר משבועיים לאחר שהתקיימה בחינה במועד ב' בקורס המבוקש, וזאת בצירוף מכתב הכולל את נימוקי הבקשה.

הגשת עבודות בקורסים תעשה במועד שנקבע על-ידי המרצה. ככלל, אין מועד נוסף במקרה של הגשת עבודות.

התאמות ללקויי למידה

התאמות בבחינות ניתנות בהסתמך על המלצות האבחון והדרישות הספציפיות ללימודים בבצלאל. סטודנט אשר יגיש את האבחון יקבל אוטומטית הארכת זמן במבחנים והתעלמות משגיאות כתיב בלימודי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית. סטודנטים הזקוקים להתאמות שונות נוספות יגישו בקשתם לדקנאט הסטודנטים 30 ימים לפני מועדי הבחינות וההגשות. הבקשות יועברו מדקנאט הסטודנטים אל ועדת ההוראה של המחלקה לתרבות חזותית וחומרית שתדון בהן לגופו של עניין.

נוהל ערעור

סטודנט רשאי לערער על ציון שניתן לו בקורס בתוך שבועיים מיום פרסום הציון בפועל. עליו למלא טופס ערעור במזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית ולנמק בו את הנסיבות בעטיין הוא מגיש בקשה זו. תשובת המרצה תימסר לסטודנט באמצעות מזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

שפת הכתיבה של עבודות ומבחנים

בהיעדר הסכמה מפורשת של המרצה לבדוק את מטלות סיום הקורס בשפה אחרת, ייכתבו הללו בשפה העברית.

בצלאל, כתב עת לתרבות חזותית וחומרית

הוא כתב עת מקוון אקדמי שפיט הרואה אור בצלאל, אקדמיה לאמנות ועיצוב. כתב העת מבקש להוות במה לדיון ביקורתי בסוגיות הקשורות בחקר התרבות החזותית ולהציע גישות מחקריות חדשות, המטשטשות את גבולות הקאנון הדיסציפלינרי המוכר ומעודדות חשיבה בינתחומית על אודות תרבות חזותית וחומרית בתחומים: אמנות עכשווית, צילום, קולנוע ניסיוני, דימויים דיגיטליים, ממשקים אינטראקטיביים, אנימציה, ארכיטקטורה דיגיטלית, עיצוב מוצר, אופנה, אומנות (contemporary craft), קרמיקה וצורפות. כתב העת כפוף לשיפוט עמיתים קפדני ומלווה בוועדת היגוי מקצועית. בכל שנה יראו אור שני גיליונות.
כתובת האתר: <http://journal.bezalel.ac.il>

עלו לרשת: גליון מס' 1: מעבר לאובייקט

גליון מס' 2: על הביקורת

גליון מס' 3: אקטיביזם חזותי

גליון מס' 4: פליטות

גליון מס' 5: הדחף אל הסודי

גליון מס' 6: עיצוב: אמנות היום יום

גליון מס' 7: הפילוסופיות והאמנויות

ספר השנתי של המחלקה לתרבות חזותית וחומרית בשיתוף עם מחלקה מקצועית בצלאל:

2014: **מחשבות על נעליים**, בשיתוף המחלקה לצורפות ואופנה

2015: **קראפט בתרבות העכשווית**, בשיתוף המחלקות לעיצוב תעשייתי ולעיצוב קרמי וזכוכית

2020: **מחשבות על הארוחה בתרבות החזותית והחומרית**, בשיתוף תכנית התואר השני בעיצוב תעשייתי

פירוט מערכת הלימודים בתכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית

שנה א'

קורסי חובה שנתיים:

1230001 היסטוריות של האמנות המערבית, קורס + תרגיל

שנתי, 2 ש"ש, 6 נ"ז

סמסטר א' יום ב', 09:45-15:11, סמסטר ב' יום ד' 12:30-14:00

תרגיל פעם בשבועיים: סמסטר א' בזום 12:00-13:30 סמסטר ב', יום ג' 14:30-16:00

ד"ר נעמי מאירי דן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האמנות המערבית החל במאה השביעית לפנה"ס וכלה ימינו. כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האמנות הן לאירועים, לתרבות ולהלכי הרוח התקופתיים ו/או האישיים הן לאמנות העבר. כמו כן, לאורך כל הקורס תוצג אפשרות השפעתה של האמנות המערבית בפרק הזמן הנדון על האמנות והתרבות החזותית בעת החדשה (כולל זו העכשווית). הקורס יבקש לבחון את תולדות האמנות המערבית כאסופה של נרטיבים שונים, לעתים מנוגדים, המייצגים תפיסות היסטוריות והיסטוריוגרפיות מגוונות. לצד העובדה שהקורס מחויב להיבט ההיסטורי-כרונולוגי, ינוצל כל אחד מהפרקים לדיון בסוגיה מהותית כלשהי ללימוד תולדות האמנות, בפרט, והתרבות החזותית, בכלל (למשל: הזיקה למציאות; יופי וכיעור כמושגים מוחלטים ו/או כמושגים תלויי תרבות; יחסי-גומלין בין אמנות לאדריכלות ו/או בין טקסט לדימוי; קאנון, יצירת-מופת וקלאסיקה; מסורת וחדוש; תחייה והישרדות; מרכז ופריפריה).

1230003 מושגי יסוד בביקור התרבות החזותית, קורס + תרגיל

שנתי, 2 ש"ש, 6 נ"ז

סמסטר א' וב' יום ג' 12:30-14:00; תרגיל פעם בשבועיים: סמסטר א' יום ב' 12:00-13:30;

סמסטר ב' יום ג' 14:30-16:00

ד"ר אהד זהבי

התרבות החזותית, שבמרוצת המאה ה-20 קיבלה תשומת לב תיאורטית הולכת וגוברת, הפכה לתחום עיון בפני עצמו משעה שהדימוי החזותי, על מגוון מופעיו – לא רק ביצירות אמנות אלא גם בפרסומות, בתוכניות טלוויזיה, בתצלומי עיתונות, בצילומי בקרה ומעקב, במכשירים סלולריים, בסרטי קולנוע, בקליפים, בגרפיטי, באופנה, במוצרים מעוצבים ועוד – הפך לחלק משמעותי בחיי היומיום. בקורס החובה הזה נסקור תיאוריות מרכזיות המשמשות לניתוח ביקורתי של התרבות החזותית ונחלץ מהן כלים אנליטיים שיאפשרו לנו להציב תופעות חזותיות שונות בהקשרים תיאורטיים רלוונטיים ולהעריך את כוחן ואת השפעתן על היחיד ועל החברה. נקרא מאמרי יסוד של הוגים כגון קרל מרקס, זיגמונד פרויד, מישל פוקו, רולאן בארת, לורה מאלווי, אדוארד סעיד, ז'אן בודריאר ואירית רוגוף, ובאמצעותם נדבר על הטרוטופיות ועל שלב המראה, על תרבות הצריכה ועל חברת הראווה, על תעשיית התרבות ועל הלא-מודע האופטי, על אידיאולוגיה קפיטליסטית ועל המבט הגברי, על סובייקטיביות ופטישיזם, על סימולציות ומיתולוגיות, על אוריינטליזם ועל גלובליזציה – ועל תפקידה וכוחה של הביקורת.

קורסי חובה סמסטריאליים: סמסטר א'

1230004 מבוא לפילוסופיה של החומר

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר אליה ברטל

מטרתו של קורס זה היא לחשוף את הסטודנט לדיון הפילוסופי בדבר מהותו ומעמדו של החומר בהיסטוריה של תרבות המערב. נקודת המוצא לקריאה ברצף היסטורית זה היא ההנחה בדבר קיומה של זיקה מובהקת בין מעמדו של החומר בהגות לבין מעמדה של החוויה האסתטית בתרבות. הקורס יעקוב אחר התפתחות היחס אל המציאות החומרית מהעידן הקלאסי ועד ימינו מנקודת מבט פילוסופית, תוך התייחסות גם לנקודות ההשקפה שבין פילוסופיה לתחומי דעת נוספים כגון: פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה. כמו כן הקורס ידגים את הרעיונות הנלמדים באמצעות היחשפות ליצירות מהאמנות הפלסטית, הספרות, הקולנוע, העיצוב והאדריכלות.

1230005 היסטוריות ותיאוריות של העיצוב

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ג' 10:30-12:00

ד"ר אורי ברטל

מטרת הקורס היא לפתח את הידע של הסטודנט על ההיסטוריות ותיאוריות השונות הקיימות כיום בשדה העיצוב. בקורס יסקרו התקופות השונות המאפיינות את העיצוב מאז המהפכה התעשייתית - התקופה הפרה-מודרנית, המודרנית, הפוסט-מודרנית והעכשווית. בכל תקופה כזו יוצגו מקרי מבחן בהיסטוריה של העיצוב התעשייתי, העיצוב הגרפי, עיצוב האופנה והארכיטקטורה בכדי לראות את הקשרים בין שדות העיצוב השונים. בנוסף, מוצרי העיצוב השונים יוצגו לצד ובהקשר של המהפכות החברתיות-כלכליות שלאורן יתפתחו. בעזרת מקרי מבחן אלה יסקור הקורס את משמעותם של הערכים החברתיים השונים החבויים בתוך הסגנונות השונים במעבר מתקופה לתקופה ומהקשר להקשר. מקרי המבחן ילמדו עם דגש על שפת העיצוב העכשווית העושה שימוש אינטר-דיסציפלינארי בסגנונות ההיסטוריים. לאחר הסקירה ההיסטורית יעבור הקורס לסקירה של תיאוריות שונות שהתפתחו בשנים האחרונות בשדה העיצוב ומקדמות אותו למחשבה תיאורטית חדשה. כך למשל נעסוק במשמעותו החברתית של המונח "סגנון" כאשר את בחינת הסגנונות השונים תלווה השאלה - "מדוע הדברים נראים כפי שהם נראים?" השילוב בין הבנה תיאורטית זו להיכרות היסטורית עם הסגנונות השונים (סגנון הארט-דקו לעומת הסגנון הפוסט-מודרני) יציגות את משמעותו החברתית של העיצוב ואת הממד הפונקציונאלי של האסתטיקה. בהמשך נסקור בקורס תיאוריות שונות אשר מציגות את הקשר בין עיצוב לשדות תיאורטיים שונים: כלכלה ותרבות הצריכה, גלובליזציה, הקשר ההדוק בין עיצוב ואמנות לאורך השנים, עיצוב דיגיטלי, ביו-דיזיין ועיצוב חברתי.

1230002 מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של התרבות החזותית והחומרית

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 11:30-13:00

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס יעסוק בגישות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות לתרבות חזותית וחומרית. נמפה את הגישות השונות לדימוי ולאובייקט באמצעות צלילה לתפקידים ולפונקציות השונות של התרבות החזותית והחומרית בזירות חברתיות שונות (מזון, ביגוד, ריהוט), בתנאים חברתיים שונים (פרקטיקות, יחסים, ריטואלים) ובהקשרים חברתיים שונים (אתני, לאומי, גזעי). באמצעות הניסיון להגדיר את האופנים בהם הדימוי והאובייקט ממלאים צרכים חברתיים, ננתח את ערכם הסימבולי ואת האופנים בהם הם משתתפים בהבניית הסדר החברתי, המבנה החברתי, והגדרת הזהות. בנוסף, נבחן את ההשפעה של הדימוי והאובייקט על ערכים, מוסר וסוגיות של אי שוויון. פרטי הקריאה יכללו חיבורים מתחום הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה וכן אתנוגרפיות עכשוויות העוסקות בתרבות הקפיטליסטית המערבית.

קורסים מעשיים סמסטר א':

1230006 ארגז כלים לעיצוב

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:30-17:30

יניב גלזמן ובעז מנשרי

הקורס נוגע ביסודות העיצוב התעשייתי ומציג בסיס מעשי ועיוני ליתרונות ולחסרונות של יצור המוני; כרונולוגיות, כלים ועזרי תכנון. במהלך הקורס הסטודנטים יתנסו בשיטות יצור שונות ויבקרו אצל בעלי מלאכה העוסקים ביצור.

1230007 לגעת בחומר: סדנה בקרמיקה וזכוכית

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

קבוצה 1 יום א' 09:00-12:00; קבוצה 2 יום ג' 14:30-17:30; קבוצה 3 סמסטר ב' יום ה' 17:00-

14:00

עמרי ניסים

הקורס נועד לבסס את יכולות והבנת טכניקות העבודה הקרמיות ולהקנות לסטודנטים כלים למתן ביקורת הפונה גם לצד הטכני של היצירה. במהלך הקורס נכיר את תכונותיו של החומר הקרמי ואת האפשרויות הגלומות בו, נרכוש מיומנויות וטכניקות בסיסיות בעבודת גלגל כמו לישה, מרכז, הרמת צילינדר, צד שני והנחת צבע וגלזורה. מתוך מיומנויות אלה נתוודע לטכניקות פיסול ועיצוב קרמי כמו פינצ'ינג, עבודה במשטחים, ופיסול בחוליות. במהלך הקורס נשפר את המיומנות בעבודת אובניים, ונשלב את טכניקות הגלגל שנלמד עם שלושת טכניקות הפיסול שנרכוש, באמצעותן נייצר שלושה עיצובים בעלי מכה משותף. כל עיצוב ייעשה בטכניקה אחרת שנלמד. על תוצרי הסטודיו נלמד כיצד להניח צבע וגלזורה תוך התחשבות בפני השטח ובטקסטורות של החומר הקרמי, את הצבעים והגלזורות נלמד להכין במהלך הקורס. את תוצרי הסטודיו נכניס לשריפה ונלמד על התהליכים שעובר החומר הקרמי במהלכה.

שני קורסי בחירה עיוניים מבואיים מהמחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית

וחומרית – יילמדו בזום

יום ראשון, 12:30-14:00

אמנות בישראל, ד"ר רונית שטיינברג
אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי, ד"ר יונה וייץ
היסטוריה של הצילום, רועי בושי
מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית, ד"ר אורי ברטל
היסטוריה של הקולנוע א', ד"ר פבלו אוטין

16:00-14:30

אבני דרך, רותם רוף
תיאוריות של הגוף הלבוש, יעל טרגן
150 שנים של תערוכות, גלית און
מעצבים כאסטרטגים, אמיתי חלפון
להבין אנימציה, תומר פישר
קולנוע וידאו ומדיה חדשה, רונן לייבמן

סמסטר ב'

קורסי חובה סמסטריאליים:

1230009 מבוא לתרבות דיגיטלית: מדיה חדשה, טכנולוגיות ופלטפורמות דיגיטליות

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ג' 10:30-12:00

ד"ר רומי מיקולינסקי

במרכז הקורס עומדים מספר שינויים טכנולוגיים וסוגיות מרכזיות שהשפיעו (ועדין משפיעים) על התפיסות ועל אופני השימוש שלנו באינטרנט. במהלך הסמסטר נכיר מונחים חשובים שעיצבו את השיח על רשת האינטרנט, נתוודע אל כמה מההוגים והחוקרים האחראים ליצירת המונחים והכלים (טכנולוגיות ופלטפורמות) בהם אנו משתמשים תדיר ונחשף לכמה מהשאלות והדיונים המהותיים בתחום. נדון גם באופן בו הטכנולוגיה ארוגה במרחב ומשפיעה על התקשורת שבין אנשים לאנשים, בין אנשים למחשבים, וגם בין מחשבים למחשבים. בנוסף, וככל שזמננו יאפשר, נחקור כיצד תהליכים חברתיים, כלכליים, תרבותיים ופוליטיים באים לידי ביטוי בחברת המידע ונסה לחשוב על כיוונים עתידיים והשלכות אפשריות.

1230028 פסיפס מקומי: תרבויות חזותיות וחומריות בישראל

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 10:30-12:00

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס יוקדש לבחינת המופעים התרבותיים המגוונים המאפיינים קבוצות אתניות וגזעיות, לא הגמוניות, בחברה הישראלית. באמצעות בחינת יצירות ממגוון מדיומים (אמנות פלסטית, צילום, אופנה, ארכיטקטורה ומחול), נתבונן על האופנים בהם השפה האמנותית ה"אחרת" מתווכחת, מתנגחת, מערערת ומתפייסת עם הייצוגים התרבותיים המערביים המאפיינים את התרבות הקנונית בישראל. הצגת ה"קול האחר" באמנות המקומית תיערך על רקע הבהרת המושגים אתניות וגזע, וסקירת האופנים בהם הם נוכחים בתרבות החזותית המערבית, וזאת לאור המוסכמות האוריינטליסטיות השונות עמם הם מתווכחים ועליהם הם מבקשים לקרוא ותיגר. בחינה זו מבקשת

להציף שאלות שעוסקות בשיטות ייצוג, חללי תצוגה, נרטיבים, סגנון ואסתטיקה, ובתוך כך בוחנת את מיקומה של החברה הישראלית על ציר המתח הנע בין ריבוי תרבויות לרב תרבותיות. אל המופעים האמנותיים-תרבותיים השונים נתוודע באמצעות מפגש עם יזמי תרבות הפועלים בחללי תצוגה וזירות שונות בכדי לחשוף, להציג ולדובב קולות שזוכים לתת-ייצוג בתרבות המקומית, וכן באמצעות עיון בספרות מחקר ביקורתית הנכתבת בשנים האחרונות על סוגיות אלו.

1230008 מבוא לפילוסופיה של הדימוי החזותי

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 16:00-14:30

ד"ר דרור פימנטל

הקורס נועד לעקוב אחר התפתחות המחשבה התיאורטית על הדימוי החזותי. בהקשר זה ייבחנו תיאוריות מסורתיות ועכשוויות העוסקות בדימוי החזותי ובטבעו. זאת, מתוך הנחה שהדימוי החזותי נושא משמעות רבה והוא בעל כוח רב בעידן של ימינו. הקורס יעסוק בדימוי החזותי בהקשר של האמנות, הצילום, הקולנוע, הווידאו והעיצוב.

קורסים מעשיים:

1230010 סדנה מעשית בעיצוב בסיסי כולל מבוא לחשיבה עיצובית

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ב', קבוצה 1, 13:00-10:00; קבוצה 2, 17:00-14:00

מאיה בן דוד

הקורס יעסוק בהקניית כלי הבסיס לחשיבה עיצובית הכוללים: אפיון, זיהוי צורך, "מחקר משתמשים", התבוננות, ריבוי פתרונות אפשריים, כלים לחשיבה יצירתית, פיתוח חשיבה קונספטואלית ותרגול תהליכי התרגום מרעיון למוצר. במתח שבין עשייה שכלתנית מבוססת פתרון בעיות בעיצוב לעשייה אינטואיטיבית-אומנותית נתנסה גם במפגש חומרי-חוויתי ובתהליך של 'חשיבה-מתוך-עשייה' המבוסס על ניסיונות רבים בחומר ומתיחת גבולותיו, חיזוק תחושות הבטן ועבודה אינטואיטיבית לצד אימות שלהן עם הצורך לשמור על פונקציה, על תפקוד של האובייקט.

1230011 סדנה מעשית בצילום וידאו וקולנוע

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

יום א', קבוצה 1, 12:00-09:00; קבוצה 2, 19:30-16:30

גוסטבו סגורסקי

הקורס יתנהל כסדנה פעילה, הסדנה מבוססת על עבודה מעשית, דיון וביקורת עבודות. הסטודנטים ילמדו לעומק היבטים שונים בפרקטיקות צילומיות. כל פרק יתחיל בסקירה היסטורית המתייחסת לתקופות ותרבויות שונות על ציר זמן מגוון המתאר את הפרקטיקה הצילומית של התחום הנלמד. הסטודנטים יתנסו בצילום נוף, דיוקן, טבע דומם, צילום רחוב ועוד. ניתוח העבודות יתמקד בקומפוזיציה, תאורה והיבטים טכניים כמו כן בצד הרעיוני, הפיוטי והאסתטי של הביצוע. במהלך הקורס יהיו יציאות לשטח, תרגילי סטודיו בכיתה, ועבודה מסכמת, פרוייקט אישי. הסטודנטים ילמדו כיצד לבנות גוף עבודות המייצג את השקפת העולם שלהם. עם הזמן יחשפו הסטודנטים לעוד ועוד אמנים/ צלמים מהעבר וההווה, מהצילום המקומי ומהעולם.

שני קורסי בחירה עיוניים מבואיים מהמחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית

וחומרית

יום ראשון 14:00-12:30

לחשוב אמנות, ד"ר דרור פימנטל

עיצוב ותרבות חומרית, ד"ר ראובן זהבי

מבוא לאופנה במאה ה-20, ד"ר מיכל קרייזברג
היסטוריה של הצילום, רועי בושי
היסטוריה של העיצוב הגרפי בא"י, סתו אקסנפלד
היסטוריה של הקולנוע ב', ד"ר פבלו אוטין

16:00-14:30

סוגיות בצילום עכשווי, ד"ר רותי גינזבורג
שיטות מחקר באמנות, ד"ר שרה בנינגה, ד"ר איגור ארונוב
שיטות מחקר באמנויות המסך, תומר פישר
שיטות מחקר בצורפות ואופנה, ד"ר טל פרנקל אלרואי

שנה ב' (בשנת הלימודים תשפ"ב – יתכנו שינויים)

קורסי חובה שנתיים

**פרוסמינר נושאי מתכנית המחלקה העיונית הכלל בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית, ראו
ברשימת קורסי הפרוסמינר**

1230013 יזמות וחדשנות באמצעות חשיבה עיצובית

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

רועי ביגר

עולם היזמות ממוקד באיתור הדבר הגדול הבא, יזמים ומשקיעים מחפשים כל אחד מהצד שלו את הרעיונות המבריקים שעשויים לשנות את העולם וטומנים בחובם הזדמנות עסקית; הזדמנות שמקורה בצורך אמיתי חדש או כזה ששטרם ניתן לו מענה הולם. יזמי העיצוב מביאים איתם חשיבה עיצובית שמאפשרת להם לזהות את הבעיה ולאפיין עבורה פתרון חדשני מבוסס עיצוב, ככל שהטכנולוגיה הופכת להיות זמינה יותר ואינה מהווה חסם משמעותי, כך מעצבים-יזמים תופסים מקום משמעותי יותר ויישום הרעיונות שלהם הופך אפשרי יותר. הקורס ידמה תהליך של יצירת עסק חדש בתחום העיצוב על ידי הבנת תפקיד היזם, גיוס כספים ומשאבים נוספים, מעבר מפיתוח לייצור, ניהול צמיחה ובניה נכונה של סטארט-אפ במציאות גלובאלית שבסיסה בישראל. במהלך הקורס יילמדו המרכיבים השונים של כתיבת תכנית עסקית מלאה, האפשרויות לגיוס כספים והאתגרים החדשים של עולם היזמות.

קורסי חובה סמסטריאליים

סמסטר א'

1230029 ישראליאנה: מעיצוב הזהות לנוסטלגיה מקומית

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

ד"ר אורי ברטל

עם הקמת המדינה הוקם בישראל משרד העיצוב הראשון שנקרא IPDO (Israel Product Design Office) שנועד לפתח את התעשייה המקומית. בהתאם למה שהיה מקובל באותן שנים באירופה ובארה"ב, העיצוב שנוצר במשרד זה הדגיש את הפונקציונליות והציג זהות בינלאומית כחלק מהרעיונות המודרניסטיים שרווחו בתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה. אך בה בעת כבר ביום הקמת המדינה ובימי העצמאות שבאו אחריה נוצרו מוצרים רבים המציגים את זהות המדינה החדשה. הכלים היו מצויים בבתיים ישראלים רבים וכללו מוצרי תרבות עממית (בובות, כלי אוכל, משחקי קופסא, כרזות) לצד מוצרים ממסדיים (בולי דואר, מטבעות ומדליות) שהמבט הרטרוספקטיבי בהם משרטט תמונה דינמית המשקפת סגנון חיים, אירועים היסטוריים, הלכי רוח

ומגמות תרבותיות במהלך הציוני של הקמת המדינה והיישוב בארץ ישראל. בשנים אלו נראה כי האמנים והמעצבים היו מגויסים וחיפשו אחר שפה וזהות מקומית השואבת מהאקלים ומהצבעים המקומיים, מהמיתוסים התנ"כיים ומהאתוסים הציוניים. החיפוש של שפה מקומית זו השתנה ב-1967 עם כיבוש יהודה, שומרון ומזרח ירושלים והיכרות עם הסגנון ומלאכות היד הערביות המקומיות. סגנון זה, שנתפס באותן שנים כ"אותנטי", תמך ברצון הישראלי החדש להתערות במזרח התיכון ויצר שפה חזותית מקומית חדשה בעיצוב הישראלי. שפה וסגנון אלו השתנו שוב בשנות השמונים של המאה העשרים עם התגוננות החברה הישראלית, הגלובליזציה, עליית ערכו של הסגנון כמהווה סימן של בידול בין-קהילתי לצד כניסתם של חומרים חדשים. כחלק מהגלובליזציה, צמח המונח "ישראליאנה", שנגזר מהמושג האמריקאי "אמריקנה" והתייחס למוצרים מעוצבים המזוהים עם מדינת ישראל. השיעור יציג רגעים מרכזיים בעיצוב המקומי לצד אובייקטים מייצגים בעיצובה של הזהות הישראלית.

1230012 פרוסמינר מתודולוגי: שיטות מחקר בתרבות החזותית, החומרית והדיגיטלית

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

ד"ר נעמי מאיר-דן

ככל שהדבר נוגע בפרקטיקות עיוניות של התבוננות ביצירה חזותית ופיענוחה, הרי שהן שזורות בין לימודי תולדות האמנות (בגרסתם המסורתית, כמו גם בגרסת ה-new art history) ללימודי ביקורת התרבות החזותית (שתהליך התהוותם טרם אמר את מילתו האחרונה). ככאלו הן מבוססות על מתודולוגיות שונות (איכותניות וכמותניות), שמקורן בדיסציפלינות השונות של מדעי הרוח ומדעי החברה. המנעד הזה שזור בחובו, מן הסתם, גם התייחסויות שונות (ואף סותרות) למקומה של הפרשנות, החל בעמדה ה"מודרניסטית" הקוראת לחקר האמת וכלה בעמדה ה"פוסטמודרניסטית" המבקשת לשחרר את הקורא/צופה מכל מחויבות לעמדת ה"מחבר" ולכוונתו, בין שהוא נאמן אך ורק לעצמו ובין שהקריאה/צפייה שלו היא פועל-יוצא של חברותו ב"קהילה פרשנית" כזו או אחרת. לצד קריאות איכותניות-פרשניות אלו (הבנויות על כלי ניתוח כגון המודל האיקונוגרפי או המודל הסמיוטי) ילמדו הסטודנטים כיצד לקרוא מסדי נתונים (ביג דאטה) ולכמתם לגוף ידע עבור החלטות עיצוביות (כמו אינפו-גרפיקה) ועבור החלטות לפיתוח אסטרטגי, שכן כמות הנתונים הקיימים היום בתרבות הדיגיטלית וזמינותם יצרו עבור חברות מסחריות הזדמנויות חדשות לפיתוח כלי בדיקה ולמידה לדיוק המוצרים והשירותים שהן מציעות ללקוחותיהן. קורס זה מבקש, אם כן, להעניק לסטודנט/ית כלים למחקר בשדה של התרבות החזותית, החומרית והדיגיטלית, תוך שימוש מושכל במתודולוגיות מגוונות, לצורך פיענוחן של תצורות חזותיות שונות ויישומן במחקר אקדמי פרשני-ביקורתי, כמו גם במחקר שטח מעשי.

קורסי חובה מעשיים

1230015 יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב א'

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

אור בן נפלא

בקורס זה נכיר את עולם התכנון הדיגיטלי העומד לרשות המעצבים. דרך היכרות זו נפתח את התפיסה התלת ממדית על גבי מסך ונלמד להכיר תוכנות שונות לשימושים שונים סביב תהליך עבודה אחד הכולל שלבים שונים: מתכנון חפצים תלת ממדיים ועד להמחשת רעיון על גבי קומפוזיציה דו-ממדית. הקורס יכלול היכרות בסיסית עם מגוון תוכנות מידול על מנת לאפשר המשך העמקה באפיק הרלוונטי לכל סטודנט/ית.

1230016 מעבדת ביו-דיזיין וביו ארט - אמנות ועיצוב בעידן ביוטכנולוגיה

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

נורית ברושי

יותר מבכל תקופה אחרת בהיסטוריה, תחום הביוטכנולוגיה צומח במהירות, מחולל ומעצב מהפכה. מונעים על ידי יצירתיות, מקוריות ואחריות סביבתית, אמנים ומעצבים החלו ליצור ולחקור במעבדות ביולוגיות ולשלב את עולם החי והצומח בעבודותיהם. יוצרים אלה נמצאים בחוד החנית של תחום חדש הנקרא ביו ארט וביו דיזיין ונוגעים בפוטנציאל להחליף דלקים מאובנים והרג בע"ח כמשאב, לחולל מהפכה בתחום הרפואה והמחקר המדעי, ולהשפיע ולגעת בכל היבט של חיי היומיום שלנו - ממוצרים ביתיים, רהיטים ובגדים, המזון שאנו אוכלים והחומרים בהם אנו משתמשים ועד שינויים תפיסתיים לגבי גוף האדם וסביבתו, פרטיות בעידן הביואינפורמטיקה, ואף לקרא תיגר על מושגי יסוד כגון: חיים ומוות, טבעי ומלאכותי.

סטודנטים בקורס זה מוזמנים לחשוב מחדש על יסודות החומר החי ולדון ברעיון גידול חומרים ואיברים באמצעות מערכות חיים, התערבות גנטית, מזון מהונדס, מודיפיקציה וסלקציה גנטית. מה בין שיתוף חברתי ופרטיות וכיצד הם מגבילים או משפיעים על התפתחות מדעית? האם גידול מוצר במעבדה יחליף בעתיד את תעשיית הייצור והכרייה? האם ביוטכנולוגיה גובה פשרה אתית? ומהי האחריות המוסרית שלנו כמעצבים, אמנים ואזרחים הלוקחים חלק בתהליכים המשמעותיים הללו? במהלך הקורס נסקור את הרקע, תמות עיקריות, וכן עבודות ומחקרים של מדענים, מעצבים ואנשי מקצוע ונתנסה תוך כדי תרגול מעשי בטכניקות מעבדה פרקטיות.

סטודנטים יידרשו ללמוד טכניקות גידול ועיצוב חומרים ביולוגיים ולפתח פרויקט חדש ומקורי המשקף חשיבה והבנה של התחום. כמו כן ידרשו לקרא, לחקור, לתעד ולסכם את תהליכי העבודה ב"מחברת מעבדה" ובמצגות.

שני קורסי בחירה עיוניים מבואיים, 4 נ"ז

שני קורסי בחירה עיוניים מתקדמים, 4 נ"ז

סמסטר ב'

קורסי חובה סמסטריאליים

1230018 סוגיות במוזיאולוגיה ופרקטיקות של אוצרות

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

נירית נלסון, ד"ר שמוליק מאירי

קורס זה משלב תיאוריה ומחשבה אוצרותית ובנוי משתי חטיבות – הראשונה "סוגיות במוזיאולוגיה", התיאורטית בעיקרה והשנייה, "פרקטיקות אוצרותיות", השמה דגש על מקצוע האוצרות על תצורותיו השונות.

מוזיאולוגיה היא תחום דעת חדש באופן יחסי העוסק בחקר המוזיאון על היבטיו השונים. מה הוא מוזיאון? מה היא מוזיאולוגיה? מה המשותף למוזיאונים השונים ובמה מתייחד מוזיאון האמנות מן המוזיאונים למדע, לטבע, להיסטוריה, לאתנוגרפיה וכו'? חלק זה של הקורס מתמקד בפרספקטיבות השונות של חקר המוזיאונים, תוך הצגת מקרי בוחן של נושאים המעסיקים הן את הממסד המוזיאוני והן את המחקר האקדמי. דגש יושם בארבעה היבטים מרכזיים: האוסף, החלל, התצוגה והמבקרים, על יחסי הגומלין ביניהם ועל השתנותם ברוח הזמן. הסוגיות שידונו יוצגו הן בחיתוך היסטורי והן בחיתוך תכני וגיאוגרפי. תדון ההגדרה המשתנה של המושג מוזיאון, אוספים, מיון, טקסונומיה וייצוג. מושגי היסוד: אותנטיות, מקור (provenance) ו"קאנון" ידונו בפירוט רב. תשומת לב מיוחדת תינתן להתפתחות אדריכלות המוזיאונים ממקדש ל"קליפה ריקה". דגש מיוחד יושם על "המוזיאולוגיה החדשה" (The New Museology), תהליכי הדמוקרטיזציה של המוזיאונים וחווית המבקר.

מקומה של התערוכה – בין קבוע לארעי, בין דידיקטיקה לפופולזים ישמש כנושא תפר בין החלק הראשון לחלק השני בקורס.

פרקטיקות אוצרותיות נדונות באקדמיה אף זמן קצר יותר ממוזיאולוגיה אך מורגשות בזירת האמנות העכשווית הן במישור התיאורטי והן בתערוכות עצמן, בצורת החשיבה ובדרך הצגתן. מקצוע האוצרות נולד כאחראי על אוספים, העיסוק בסיווג, מיון ושימור שלהם. כיום תפקיד האוצר/ת השתנה מאוד ובא לידי ביטוי במופעים שונים ומגוונים. בקורס נבחן וננתח לעומק סוגיות עכשוויות באוצרות באמצעות טקסטים תיאורטיים ומקרי מבחן אוצרותיים. נבדוק כיצד מנסחים קונספט לתערוכות אינטימיות לעומת תערוכות בינלאומיות רחבות היקף; נדון בכלים תיאורטיים המשרתים את מופעי האוצרות השונים; ונראה כיצד ביקורת חברתית ופוליטית מרחיבה את גבולות השיח ופורצת את גבולות החלל.

1230030 פרוסמינר: מרחב אוטונומי

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

אדר' ליאת בריקס אתגר

דרישות קדם: פרוסמינר: 'שיטות מחקר בתרבות החזותית, החומרית והדיגיטלית'

הקורס מציע מרחב לביצוע פרויקט למידה עיוני/מעשי עצמאי, תוך לקיחת אחריות על הגדרת הפרויקט ועל עיצוב תהליך הלמידה והערכתו. מטרת הקורס היא פיתוח המיומנויות של הסטודנטים ללמידה עצמאית באמצעות היכרות עם תיאוריות וכלים ללמידה עצמאית ויישומן במסגרת תהליך למידה קונקרטי. תהליך הלמידה יוכל להתבצע באופנים שונים כגון למידה עיונית, למידה דיגיטלית, רזידנסי, התמחות, או שילוב ביניהם.

1230019 תרבות חזותית בעידן הווירטואלי: מציאות מדומה ומציאות רבודה

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

ד"ר ליאת לביא

אחד המופעים התרבותיים הראשונים של טכנולוגיית המציאות המדומה הוא סרט האימה "מכסח הדשא", שיצא לאקרנים בשנת 1992. בסרט, המציאות המדומה והמממשות זולגים זה לתחומו של האחר, והתוצאה היא דיסטופיה, תמונת עתיד קשה ומטרידה. ב-27 השנים שחלפו מאז הופיע הסרט, הפכה המציאות המדומה לטכנולוגיה ישימה, אם כי עדיין מוגבלת מאד, כרוכה בתקציבי עתק, ומשגשגת בעיקר בזירת משחקי המחשב (גיימינג). יישומים אחרים שלה נותרו איזוטרים. גם תהליך הפיתוח וההטמעה של טכנולוגיית המציאות הרבודה, כלומר שימוש באמצעים טכנולוגיים המוסיפים שכבות מידע על המציאות, מבלי להחליף אותה (דוגמת Google Glasses, ו-Pokémon Go), היה ועודו, רצוף בקשיים וכישלונות.

ובכל זאת, בשנים האחרונות ממש, הופכות הטכנולוגיות הללו וממשקי הפיתוח שלהן לנגישים יותר. התפתחות זו מזמנת אפשרויות חדשות לאמנים/ות ומעצבים/ות, ולצד זה, מגבירה את הדחיפות לשאול שאלות עקרוניות על הטכנולוגיות הללו, פילוסופיות, תרבותיות ואתיות.

1230020 ללמוד מירושלים: תרבויות חזותיות וחומריות בירושלים

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

ד"ר יונה וייץ

המעבדה מבקשת להפגיש את הסטודנטים/יות עם המנעד הסוציולוגי המגוון, המורחב והמורכב של ירושלים ועם הארגון המרחבי (המתוכנן והספונטני) של העיר תוך עיסוק בתיאוריהובשיטות מגוונות של מחקר בתחום התרבות החזותית והחומרית. המעבדה מציעה דרכי פעולה לקריאות חדשניות, רב שכבתיות, של החיים החברתיים של העיר. על ידי שילוב בין הלימוד התיאורטי והמחקרי הקבוצתי בכיתה לבין העבודה האישית של הסטודנטים/ות שכוללת מהלך תיאורטי ומחקרי, נפתח מהלך של חקירה פתוחה כשיטת עבודה מרכזית במעבדה. שיטה זו מציעה כלים נוספים לארגז הכלים האישי וכן תומכת בהנעה ליצירתיות בטריטוריות רעיוניות חדשות.

תכני הלמידה ושיטות העבודה המתודולוגיות המורחבות מאפשרות לבחון את ירושלים כטריטוריה אורבנית נחקרת בתחומים שונים כגון: מבט חזותי וחומרי סוציו-היסטורי ועכשווי, מפגשי גבול סוציולוגיים ומרחביים, חקר שטח בשכונות ירושלים הוותיקות כדוגמת אזור נחלאות בתוכה הקהילה המגוונת של סטודנטים/יות כנוודים אורבניים לצד תושבי שכונה ותיקים, וכן בקהילות קצה ושכונות על התפר כגון אזור מאה שערים ומקבץ העולם החרדי, שכונת מוסררה, אזור גבעת המטוס והקהילה האתיופית, קהילת מהגרי העבודה ועוד

קורסי חובה מעשיים

1230021 יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב בתלת ממד והדפסת תלת-ממד

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

אור בן נפלא

היכרות יסודית עם תוכנת סולידוורקס (SolidWorks) ברמה שתאפשר לסטודנט/ית למדל אובייקט בעל גיאומטריה בסיסית ולהדפיסו בתלת ממד. בקורס נלמד גם כיצד להכין שרטוטים המאפשרים ייצור. היכרות עם התוכנה כזו תאפשר לכל סטודנט/ית להמשיך ולהתפתח על-פי הצרכים האישיים לתוכנות שונות מקבילות.

1230022 יסודות עיצוב מציאות מדומה ומרובדת (VR\AR)

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

ד"ר מרק שובמן

הסטודיו יאפשר לסטודנטים לרכוש אוצר חוויות ומילון מושגים מקצועיים המאפשר ביקורת מושכלת על חוויות במציאות מדומה או מרובדת, וגם לצבור ניסיון בסיסי בעיצוב ויצירת חוויות וירטואליות בטכניקות שונות ומסוגים שונים.

שני קורסי בחירה עיוניים מתקדמים, 4 נ"ז

שנה ג' (בשנת הלימודים תשפ"ג – יתכנו שינויים)

קורסי חובה שנתיים

1230023 סמינר פרויקט גמר

שנתי, 2 ש"ש, 6 נ"ז

ד"ר אורי ברטל, ד"ר אהד זהבי ושני מרצים ממוקצעות העיצוב והאמנות (יוחלט בעתיד).

סמינר פרויקט הגמר הוא במידה רבה שיאו של התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית. בסופו יציגו הסטודנטים פרויקט גמר מקורי ובשל בחקר התרבות החזותית והחומרית. הקורס מנוהל על ידי ארבעה מרצים – שניים מתחום התיאוריה ושניים מהתחומים המעשיים – והוא מחולק לשני סמסטרים. בסמסטר א', שיתנהל במתכונת של שעתיים אקדמיות בשבוע, יזהו הסטודנטים נושא בתרבות החזותית והחומרית שאותו הם מבקשים לחקור, יגבשו את המתודולוגיה הראויה לחקירת הנושא שהם בחרו לחקור, יתחילו לחקור אותו באמצעים התיאורטיים והמעשיים הרלוונטיים וגם יחליטו על הדרך הטובה ביותר להצגת ממצאי החקירה; בסופו הם יציגו הצעת פרויקט (ששקולה להצעת מחקר). בסמסטר ב', שיתנהל במתכונת של ארבע שעות אקדמיות בשבוע, יממשו הסטודנטים את הצעת הפרויקט בעבודה עיונית ומעשית בהנחיה צמודה, ובסופו הם יגישו את פרויקט הגמר האישי שלהם.

מטרת הסמינר היא להכשיר את הסטודנטים לזהות בעיות ספציפיות בתרבות חזותית וחומרית, לחקור אותן לעומק ולגבש דרכים יצירתיות ומועילות להצגת מסקנות המחקר ופתרונות אפשריים. אגב כך הסטודנטים מוזמנים לשכלל את כישורי המחקר שלהם, להשתמש במיומנויות המעשיות והיצירתיות שהם רכשו לאורך התואר ולהשלים כהלכה פרויקט גדול.

1230024 איך מספרים סיפור: כתיבה ביקורתית-מסאית ו-story telling בתחום התרבות

החזותית והחומרית

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

ד"ר טל פרנקל אלרואי

מהי מסה? מה הם מאפייניה? מה ייחודה בתחום התרבות החזותית והחומרית? מטרת הקורס להעניק לסטודנטים מיומנות של כתיבה ביקורתית מסאית בתחום התרבות החזותית והחומרית. הקורס יתנהל כסדנת קרוא וכתוב. במהלכו נתוודע להיסטוריה של המסה הביקורתית, נקרא וננתח טקסטים מסאיים מתחום ביקורת התרבות, נכיר שיטות כתיבה ואמצעים רטוריים מגוונים, ונכתוב מסות מקוריות בנושאים נבחרים.

כלי עבודה – התבוננות, שאילת שאלות, איסוף מידע, מיפוי, חילוץ תובנות, עריכה, ניסוח טענה, כתיבה אישית, פנומנולוגיה, ההיסטוריה של המסה, הרטוריקה של המסה.

שני סמינרים נושאים מתוך הסמינרים המוצעים במחלקה העיונית הכלל בצלאלית תרבות

חזותית וחומרית, 8 נ"ז

קורסי חובה סמסטריאליים

1230025 שימור בתרבות החזותית והחומרית

אדר' עדי סלע וינר

2 נ"ז, 1 שש"ש, קורס סמסטריאלי

האמנה לשימור מורשת התרבות בישראל (2016) חותמת באמירה כי האמונים על שימור המורשת - מקבילים בכבוד, משמרים בענווה, מוסרים נאמנה. באמירה מוגשת תמציתו של מעשה השימור ומהותו, תוך הדגשת התהליך ברצף הזמנים, תפקידים של העוסקים בו ומחויבותם. העיסוק בשימור מורשת התרבות ונכסיה הוא חלק בלתי נפרד מהעיסוק בתרבות חזותית וחומרית. הוא משלב מגוון התמחויות בהן חברתיות, היסטוריות וכן תכנון ומחשבה יצירתית שיש ביכולתן להשפיע על הסביבה בה אנו חיים בהיבטיה המוחשיים והבלתי מוחשיים - רכיבים פסיים ואלה הקשורים למגוון ולזהות. בקורס יוצג נושא השימור בתרבות החזותית והחומרית בתיאוריה ובפרקטיקה. נתמקד בשימור במרחב המוזיאלי – מאומנות לרסטורציה לשימור, שימור מונע ותפקידו של המשמר במוזיאון; בשימור וארכיאולוגיה – שימור שרידים ארכיאולוגים כחלק מחפירות ארכיאולוגיות, שימור, שיחזור, התקה והשמשה של שרידים ושימור הממצא הקטן; שימור המורשת הבנויה – קביעת אתרים לשימור, הסבה של מבנים היסטוריים, שימור רקמה אורבנית ונופי תרבות. נלמד מושגי יסוד בהם נכס תרבות, קריטריונים להערכה ומשמעות תרבותית, רמות התערבות, אותנטיות ושלמות. נסקור גישות מרכזיות בשימור המורשת כחלק מתפישה עכשווית של תרבות כתומכת פיתוח בר-קיימא, ונדון בדילמות מקצועיות ואתיות הנוגעות ליישום פעולות השימור בעבודתם של האמונים על שימור מורשת התרבות במישרין ובעקיפין. בקורס ישולבו ביקור, סיור וסדנה מעשית בשימור.

שני קורסי בחירה עיוניים מתקדמים מהמחלקה לתרבות חזותית וחומרית, 4 נ"ז

קורס בחירה מתוך המקבץ הבינתחומי של המחלקה לתרבות חזותית וחומרית, 2 נ"ז

קורס בחירה מעשי מהמחלקות המקצועיות, 2 נ"ז

סמטר ב'

T-Experience 1230026 - סדנה למחקר ולבחינת דרכים לשימוש בטכנולוגיה דיגיטלית בעיצוב

ובאמנות

שרית יודלביץ'

4 נ"ז, 2 שש"ש

סדנא למחקר ולבחינת דרכים לשימוש בטכנולוגיה דיגיטלית בעיצוב ובאמנות, במהלכה ירכשו הסטודנטים מיומנות עבודה בסביבה דיגיטלית והתייחסות לטכנולוגיה כחומר גלם לביטוי ויצירה. מטרת הקורס הינה לסגל יכולת מידול מהיר (Prototyping) של רעיונות בטכנולוגיה ובניית תשתית לעיצוב ולעבודה מול אנשי מקצוע, מתוך הבנת המשמעויות ודרך החשיבה של טכנולוגיה דיגיטלית ולוגיקה.

הקורס מתייחס לאינטראקטיביות כאל מדיום חווייתי בעל פוטנציאל לחרוג מגבולות הממשקים הדיגיטליים הנפוצים כיום. בסדרת הרצאות ותרגילים המשלבת תיאוריה ומיומנויות טכניות פרקטיות, הסטודנטים יפתחו חשיבה דיגיטלית ומייקרת, וירכשו הבנה, ביקורת וידע כיצד לשלב טכנולוגיה ואינטראקטיביות בחללים ובחפצים. דרך מספר תרגילים, ופרויקט מסכם, הסטודנטים יתרגלו חשיבה עיצובית-טכנולוגית.

1230027 האקאדון של שבוע כקורס קיץ

טל ארז

4 נ"ז, קורס קיץ

מטרת ההאקאדון היא בחינת היכולות של טכנולוגיות ייצור והפצה חדשות הנולדות מתרבות הרשת (בין השאר הדפסת תלת ממד, ייצור דיגיטלי, מימון המונים, ממשקים אינטרנטיים ומערכות חברתיות חדשות) להרחיב את גבולות הגזרה של מעצבים למוצרים, שירותים ומערכות חדשות אשר יכולות לשבש את המנגנונים הכלכליים בהם ממוקם עיצוב המוצר כיום. דרך עבודה אינטנסיבית בת שבוע, יבחרו הסטודנטים מוצר או שירות קיימים, יחקרו אותו ויציעו אלטרנטיבה לאופן בו המנגנון שלו פועל כיום דרך הטכנולוגיות המצוינות לעיל, כדי לאתגר מערכים קיימים תחת סט ערכים חברתי חדש. נושא ההאקאדון משתנה משנה לשנה - הוא יכול להיות חברתי, טכנולוגי או לעסוק בנושא של עיצוב שירות.

קורס בחירה עיוני מתקדם מ המחלקה לתרבות חזותית וחומרית, 2 נ"ז

קורס בחירה מעשי מתוך קורסי המחלקות המקצועיות, 2 נ"ז

פירוט מערכת הלימודים המחלקה לתרבות חזותית וחומרית

שנה א'
קורסי חובה שנתיים לכלל הסטודנטים בבצלאל

110-3 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר איגור ארונוב

הקורס מציג את הציור, הפיסול, האדריכלות והעיצוב באמנות המודרנית מתקופת המהפכה הצרפתית בשלהי המאה ה-18 ועד ימינו. נעסוק בהתפתחות הזרמים האמנותיים העיקריים, מהניאו-קלאסיקה בסוף המאה ה-18 ועד לפוסט-מודרניזם בימינו. נשאף להדגים את השתקפותם של רעיונות חדשים דרך ניתוחן של יצירות האמנות. מטרתו של הקורס להעניק לסטודנטים את הכלים להבנתן של יצירות האמנות בקונטקסט התרבותי החברתי וההיסטורי.

110-2 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר רונית שטיינברג

הקורס יציג סקירה כרונולוגית של התפתחות האמנות המערבית מן המהפכה הצרפתית בשלהי המאה ה-18 ועד ימינו, תוך התייחסות להקשרים ההיסטוריים, החברתיים והתרבותיים שבתוכם היא נוצרה. במהלך השעורים נתמקד באמנים, ביצירות אמנות, בזרמים ובסגנונות אמנותיים מרכזיים, וכן בטקסטים חשובים שנכתבו על ידי אחדים מאמנים אלה. הקורס יפתח בדיון בעקרונות הניאו קלאסיקה כפי שהם באים לידי ביטוי באדריכלות, פיסול, ציור ורישום. לאורך סמסטר א' נדון בזרמים אמנותיים נוספים שהתפתחו במאה ה-19, כמו הרומנטיציזם, הנטורליזם, הריאליזם, האימפרסיוניזם, הפוסט אימפרסיוניזם ואמנות סוף המאה. סמסטר ב' יוקדש לאמנות המאה העשרים, ויעסוק באמנים ובזרמים מרכזיים, כמו הפוביזם, הקוביזם, האקספרסיוניזם הגרמני, הדאדא, הסוריאליזם, האקספרסיוניזם המופשט, אמנות הפופ, אמנות מינימליסטית, אמנות מושגית, ואמנות פוסט מודרנית. לצד דיון בזרמים אלה, נעסוק גם במגמות חוזרות באמנות המודרנית, כמו משיכה אל האחר; האדם והטבע; אמנות וטכנולוגיה ועוד.

110-7 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר עדינה קמיאן-קשדן

הקורס יעסוק בהתפתחות האמנות המערבית מאז המהפכה הצרפתית ב-1789 ועד ימינו, ישרטט את ציר תולדות האמנות ב-200 השנים האחרונות ויבחן את מטוטלת התנועות והזרמים שפעלו בתקופה זאת מנקודות מבט כרונולוגית ותמאטית. במהלכו, נדגים אופני ניתוח שונים של יצירת האמנות ונמקד את תשומת הלב באמצעיה הפורמליים ובהבנת משמעותה ההיסטורית, החברתית והתרבותית בעיני האמן ובעיני המתבונן. עוד יידונו אוצרות ועיצוב של תערוכות מרכזיות, כתבים, מנשרים למיניהם וראיונות עם אמנים. בסמסטר א' נעסוק בזרמי האמנות שהתפתחו במאה ה-19, כשאי-יציבות פוליטית, תיעוש, אימפריאליזם וצמיחת התרבות הפופולרית השפיעו עמוקות על החוויה המודרנית ועל דרכי הביטוי שלה. סמסטר ב' יוקדש לתנועות ומגמות עיקריות באמנות

המאה ה-20, יערוך השוואות בין-תרבותיות וידגיש את ריבוי המדיות המאפיין את המודרניזם והפוסט-מודרניזם.

1-9900050 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר דרור פימנטל

2-9900050 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר אשר סלה

3-9900050 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר אליה ברטל

סמסטר א', 2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00 – בזום.

קורס זה מציג מבוא היסטורי ביקורתי למושגי היסוד העיקריים שפותחו במסורת האינטלקטואלית המערבית. בקורס נבחן את חשיבותם של מושגים אלה בהקשרים תרבותיים שונים ומתוך אמונה שהללו ירכיבו עבור קהל הסטודנטים מעין ארגז כלים מחשבתי בסיסי אשר ילווה אותם בהמשך לימודיהם העיוניים והמעשיים באקדמיה. הקורס עוקב אחר שלוש תקופות עיקריות (אפיסטמות לפי פוקו) של המחשבה המערבית: הראשונה היא העת הקלאסית כלומר התרבות ההלניסטית והרומית, השנייה היא העת המודרנית בין הרנסאנס לבין הנאורות והאחרונה היא זו של ביקורת המודרנה כפי שהתפתחה בין המאה ה-19 למאה ה-20. לגבי כל אחת מהתקופות נבחן באופן סינכרוני את המשמעות של מושגי היסוד בהקשר ארבעה תחומי שיח: האונטולוגי - העוסק בשאלות אודות מהות והיש; האפיסטמולוגי - העוסק בתנאי האמת ובגבולות ההכרה האנושית; האסתטי - העוסק במחשבה אודות האמנות והגדרת היופי; האתי-פוליטי - העוסק בוויכוח הציבורי מסביב לצדק, חופש, אחריות ומשפט.

1-9900055 מבוא לתרבות חזותית, ד"ר שיר אלוני יערי

2-9900055 מבוא לתרבות חזותית, ד"ר אהד זהבי

3-9900055 מבוא לתרבות חזותית, ד"ר אורלי שבי

סמסטר ב', 2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

המושג "תרבות חזותית" חדר לדיון האקדמי כשדה מחקר בסוף שנות השבעים, על רקע המשבר המחקרי וקריסת ערכי המדרג המודרניסטיים. משבר זה לווה בהבנה כי הדימויים על כל סוגיהם - מצוירים, צילומים וסרטים ועד דימויים של מציאות וירטואלית - נהפכו למרכזיים ודומיננטיים בחיי היומיום. כמו כן, התפתחויות טכנולוגיות אפשרו את עיצובם של מכשירים המגבירים את יכולת הראייה הטבעית של האדם, כמו גם ייצור וצריכה של דימויים בקלות יתרה. הצורך להבין את משמעותם של דימויים ואת השפעתם על הסובייקט כיחיד ועל התרבות ככלל עומד במרכז של תחום מחקר זה. בשיעור נסקור חיבורים של הוגים מרכזיים כגון מרקס, פרויד ופוקו, שעיצבו וניסחו שאלות מרכזיות בשדות מחקר שונים, אולם הללו נהפכו למשמעותיים גם בהבנת תהליכים בתרבות החזותית. באמצעותם נגבש ונעצב את הכלים האנליטיים ואת המושגים המאפשרים ניתוח ביקורתי ליצרני ולצרכני הדימויים בחברה ובתרבות העכשוויות. בין שאר הנושאים נעמוד על שאלות של יחסי כוח ומשטור, תרבות הצריכה והראווה, פסיכואנליזה ויחסי מגדר, פוסט-קולוניאליזם וגלובליזציה.

שנה א'
קורסי חובה עיוניים למחלוקת – הפירוט להלן על-פי מחלקות

סמסטר א'

ארכיטקטורה

1023771 תולדות הארכיטקטורה א': העת העתיקה וימי הביניים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00. בזום

ד"ר נעמי מאירי-דן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האדריכלות המערבית מאז המאה החמישית לפנה"ס ועד למאה ה-14: האדריכלות היוונית, האדריכלות הרומית והאדריכלות של ימי-הביניים (האדריכלות הנוצרית-מוקדמת, האדריכלות הביזנטית, האדריכלות הרומנסקית והאדריכלות הגותית). הדיון יהיה כרונולוגי במהותו, כאשר כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האדריכלות הן לאירועים, לנסיבות, למהלכים ולהלכי הרוח התקופתיים הן לאדריכלות העבר ולמבנים קיימים. לשון אחר, היצירה האדריכלית תנותח בהקשרים השונים (פיזיים, חברתיים וכלכליים, טכנולוגיים ומדעיים, מדיניים ודתיים, תרבותיים ואמנותיים) שבהם נעשתה ושאליהם נועדה, מזה, וכחוליה בשרשרת של תולדות האדריכלות, מזה.

את הקורס כולו יפתח דיון כללי במהותם של לימודי תולדות הארכיטקטורה במסגרת של לימודי ארכיטקטורה (באקדמיה לאמנות ועיצוב). הדיון בכל אחד מהפרקים ייחתם בהפניית מבט ליצירות אדריכלות מן העת החדשה (ואף זו העכשווית) השואבות השראה מתת הפרק האמור. מטרתו של מהלך זה היא להציג את מעשה האדריכלות כמי שמושפע מהמורשת האדריכלית (של העבר) והשיח האדריכלי (של ההווה), מחד גיסא, ומשפיע על מהלכים אדריכליים ותרבותיים (של העתיד), מאידך גיסא. לצד העובדה שהקורס מחויב להיבט ההיסטורי-כרונולוגי, ינוצל כל אחד מהפרקים לדיון בסוגיה מהותית כלשהי ללימוד תולדות הארכיטקטורה, בפרט, והתרבות החזותית, בכלל (למשל: יחסי גומלין בין אדריכלות לאמנות, מזה, ובין אדריכלות למרחב הבנוי/ הנופי, מזה; פונקציה וסמל; מסורת וחידוש).

עיצוב קרמי וזכוכית

2800139 תולדות הקרמיקה: מבית היוצר של "האדם הנבון" למקומה של הקדרות בעולם

מתועש חומרי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ג' 8:30-10:00. בזום

מיכל ברושי נחמני

היכן, מתי ומדוע החלו בני האדם ליצור כלים ומכלים מחומר? מה היה מקומו של הקדר בתרבויות קרובות ורחוקות? נעסוק במקומה המרכזי של הקרמיקה באדריכלות צנועה ומפוארת, בחידושים טכנולוגיים שליוו את ייצור הקרמיקה ובדיאלוג האמנותי הסוער בין המזרח למערב. ניווכח כיצד קשורה הקרמיקה להמצאת הכתב, לאופנת שתיית התה, הקפה והקקאו, לניסיונות לייצור זהב ולרדיפות דתיות. ולבסוף: כיצד הפך בית היוצר המסורתי למפעל, והמפעל - לסטודיו של האמן היחיד.

צילום

2800141 מבוא להיסטוריה של הצילום - שנתי

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:30-14:00. סמסטר א' בזום

רועי בושי

הקורס "היסטוריה של הצילום" בוחן את פרקטיקת הצילום בהקשריה הרחבים-מערכתיים-תקשורתיים, כתופעה חברתית-תרבותית מרכזית בעידן המודרני, ולא רק ככלי אומנותי. הקורס מציג דרכים שונות להביט על העבר המורכב של המדיום. הוא נבנה בשני צירים עיקריים: ציר תמטי (לפי נושאים) וציר כרונולוגי (ציר הזמן). נבחן בו כיצד שינויים היסטוריים, טכנולוגיים, חברתיים ותיאורטיים משפיעים על הדרך בה מייצרים וצורכים תצלומים. ננסה להבין מה הרלוונטיות של ההיסטוריה של הצילום לעבודה של צלמים ואמנים היום. הקורס דן בצילום מראשיתו ועד אמצע המאה ה-20. בהרצאות נדון בשלל חומרים ויזואליים מרתקים; תצלומי משטרה, רפואה, פסיכיאטריה, פתולוגיה, גלויות אוריינטליסטיות, רפרודוקציות של ציורי-מופת; יצירות אמנות אייקוניות של גדולי הצילום; תיעודיים היסטוריים של מלחמות, זוועות ושינויים חברתיים.

אמנות

2800125-1 אמנות בישראל – מקום המדינה ועד היום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00. בזום

ד"ר רונית שטיינברג

הקורס יעסוק באמנות החזותית אשר נוצרה והוצגה בארץ מאז קום המדינה ועד ימינו. במהלכו תוצג האמנות הישראלית על פי רצף כרונולוגי ובהתייחס לתמות מרכזיות. המבט הכרונולוגי יחולק לעשורים תוך עמידה על האירועים בארץ והשפעתם על עולם היצירה. הפירוט התמטי יציג נושאי חתרן מרכזיים, המעסיקים את שיח התרבות בישראל כגון, שואה, מלחמות, מתח חברתי, פוליטיקה ועוד. בנוסף יציג הקורס גם את הגישות ההיסטוריוגרפיות כלפי האמנות הישראלית, את המוזיאונים המרכזיים ואת הלכי הרוח הרוחשים בשדה זה, אשר מייצגים כולם את מורכבותה של הזהות הישראלית מאז ועד היום.

אמנויות המסך

2800128 מבוא לתולדות הקולנוע, א'

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00. בזום

ד"ר פבלו אוטין

קורס שנתי הסוקר נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע החל מהצעצועים הפרוטו-קולנועיים במאה ה-19 ועד לעלייתן של מסורות לאומיות מתחדשות בקולנוע הדיגיטלי של המאה ה-21. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי, החברתי והאסתטי בו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כגון האקספרסיוניזם הגרמני, הנאו-ריאליזם האיטלקי, הפילם נואר או הגל החדש הצרפתי), וליצרים ויוצרות קולנועיים אשר הביאו סגנון ייחודי והשפיעו על התפתחות הקולנוע בתור אמנות או תעשיית תרבות מרכזית במאה ה-20 וה-21. הקורס יתמקד בעיקר בנושאים מרכזיים שהעסיקו את קולנוע הבדיה אך גם יעסוק בנקודות ציון נבחרות וחשובות של תולדות הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם. הקורס ההיסטורי ישים גם בסימן

שאלה את הפריזמות השונות דרכן ניתן לספר ולהבין את ההיסטוריה. נבחן פרספקטיבות אסתטיות, טכנולוגיות, אינדבידואליסטיות, פוליטיות חברתיות וגם מגדריות.

עיצוב תעשייתי

1800131 אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00. בזום

ד"ר יונה וייץ

שדה העיצוב התעשייתי מזהה את פעולת העיצוב כרכיב, וככלי, משמעותי (גם) בניהול ובפיתוח סביבות מגוונות לפעולה אנושית. בכדי להבין את ההתכתבות בין סביבת העיצוב לבין דינמיקות סוציו תרבותיות, כלכליות פוליטיות וטכנולוגיות נעסוק ב"שפת רחוב" תוך התמקדות מיוחדת בשווקים ובקניונים ו"במקום השלישי"*. במסגרת הקורס יילמדו חומרים תיאורטיים ומחקריים הבוחנים סוגיות יסוד כגון השפעת אווירת העיצוב על חוויית משתמשים, האינטראקציה בין יחידים לחפצים לארכיטקטורה של פסיכולוגיה מרחבית, בחינת המעורבות של חושים ותחושות (כגון אור, ריח, טמפרטורה, רעש מוסיקה וכיוב') בתפישת הסביבה כהוליסטית. המתח בין המקומי לגלובאלי בשפת העיצוב, והפענוח של סביבת עיצוב כתיאטרון על מציאותי מציעים פלטפורמת דיון נוספת. במהלך הקורס נקיים תרגיל בשטח המפגיש בין תכני הקורס לבין אסטרטגיות שטח מתודולוגיות (תצפית וראיון) המשמשות את המהלכים ל-User based design. המטלה המסכמת מבוססת על עבודה צוותית בנושא שנבחר מתוך טריטוריות הידע של הקורס והעוקב אחרי ארגז הכלים שמציע הקורס.

* המושג המקום השלישי (Third Place) מתייחס אל מקומות שמשמשים כמרחב פעולה אנושי נוסף (שונה ממרחב הבית ו/או מרחב העבודה המסורתי).

צורפות ואופנה

1800127 נושאים נבחרים בתחום הצורפות עד המאה ה-20 (לשנים א' וב')

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 18:15-19:45. בזום

פרופ' עינת לידר

במסגרת קורסי הנושאים נבחרים ביחס לתכשיטים וצורפות 1+2 ילמדו תמות הקשורות לתחום החל מהעת העתיקה ועד היום, כמו גם שאלות וסוגיות בתפקידיו הצפויים בעתיד. הבחינה ההיסטורית, הרעיונית והחומרית תבנה עבור הסטודנטים בשכבות, מנקודת מבט מגוונות על פי נושאים נבחרים. הנושאים ינותחו ביחס לחומרים, רעיונות, התפתחות המקצוע, השיח סביבו ותפיסות חברתיות וכלכליות הקשורות בו ואליו.

תקשורת חזותית

1800130 מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00. בזום

ד"ר אורי ברטל

קורס המבוא נועד להציג את היסודות השונים של העיצוב הגראפי (טיפוגרפיה, איור, לוגו, פרסום ועיצוב אריזות, עיצוב אינטראקטיבי ואנימציה), התיאוריה של העיצוב הגראפי (מהי תקשורת ושפה חזותית לעומת שפה מילולית? כיצד אובייקט חזותי מקבל משמעות?), ההיסטוריה של העיצוב

הגראפי במאה ה-20 (כוחות משפיעים, תנועות אמנותיות, מעצבים חשובים והצגה של העיצוב הגראפי בהקשר של עיצוב הארכיטקטורה של התקופה), תולדות האות והעיצוב הגראפי בישראל.

סמסטר ב'

ארכיטקטורה

120 תולדות הארכיטקטורה ב': מהרנסנס עד המאה ה-19

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר שרה בנינגה

קורס מבוא כרונולוגי הדן בתמורות החלות בארכיטקטורה החל מראשית תנועת ההומניזם במאה ה-15 ועד המהפכה התעשייתית השנייה בסוף המאה ה-19. הקורס סוקר את התפתחות האדריכלות בתקופות הרנסנס הראשון והשני, המנייריזם והבארוק עד לשקיעתו; הקורס ממשיך ולומד את השפעת תנועת ההשכלה והמהפכה התעשייתית על הארכיטקטורה: ארכיטקטורה אוטופית, ניאוקלאסיציזם, היסטוריוציזם אקדמי, חלוצי הבנייה בברזל, זכוכית ופלדה, תנועת האמנות ואמנות הביטוי של אותם הרעיונות ביצירה האדריכלית. מודגש במיוחד תהליך התפתחות וגיבוש הקו האישי של המתכננים השונים, נושא החשוב לסטודנט לארכיטקטורה, החווה בעצמו תהליך דומה.

צורפות ואופנה

2800138 מבוא לאופנה במאה ה-20

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר מיכל קרייזברג

הקורס ידון במושג 'אופנה' כחלק מהז'רגון המילולי והמושגי של המאה ה-20. כמושג נבחן את השפעת האופנה ויכולתה להיות מושפעת בעצמה משדות תרבותיים נרחבים. הדיון יעשה תוך מעקב אבולוציוני הקושר בין קידמה וטכנולוגיה לשינויים בגזרות, טכניקות, לכדי חידושים והתפתחויות המוכרים לנו באופנה של גברים ונשים בעידן המודרני והפוסט-מודרני. העיסוק באופנה יעשה במקביל לדיון וניתוח התפתחויות מקבילות תרבותיות כגון: עשייה אמנותית, ספרותית, מוסיקלית, אדריכלית, התייחסות לעיצוב פנים ומוצר, שזיקתם לאופנה של המאה ה-20 הינה מובהקת וקוהרנטית ומדגישה את היות ה'אופנה' חלק בלתי נפרד מיחסי סובייקט וחברה.

עיצוב תעשייתי + עיצוב קרמי וזכוכית

2800127 עיצוב ותרבות חומרית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר ראובן זהבי

בקורס נעסוק בסקירה ודיון בסוגיות שבין עיצוב, טכנולוגיה ותרבות חומרית. נעקוב אחר התהוות תרבות הצריכה דרך סוגיות נבחרות המלוות את העיצוב. נתחיל את הקורס בהצגת מספר מושגים תיאורטיים ותהליכים אופייניים שיהוו בסיס להמשך הקורס: הטכנוספרה, תיאוריות של התפתחות טכנולוגית, מאפיינים של תרבות חומרית, פרולטרניזציה ועוד. בהמשך הקורס נעמוד על שני מקרי בוחן: הראשון בו נדון יהיה סוגיית הזמן. נבחן מקרוב שעונים ומכשירים למדידת הזמן מצד

התפתחות העיצוב בעקבות הטכנולוגיה מחד והשלכותיהם על התרבות החומרית ותפיסת הזמן החברתית מאידך.
מקרה בוחן שני בו נדון יהיה תרבות האוכל, עיצוב שולחן וכלי האוכל ומנהגי השולחן. נעקוב אחר חוליות מרכזיות בעיצוב בהקשר של חומר אורגני: המזון. נתרכז במעבר לעידן התעשייתי בתזונה וממנו לעידן הפוסט תעשייתי. נבחן, לבסוף, את סוגיית תפקיד המעצב על רקע המכניזציה, התיעוש והתפשטות חברת הצריכה ההמונית. נדון בהתמודדות של מעצבי זמננו עם השלכות של תהליך זה על הסביבה ובניסיונות להעמיד גישות עיצוביות חלופיות.

אמנויות המסך

2800130 מבוא לתולדות הקולנוע, ב'

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר פבלו אוטין

קורס שנתי הסוקר נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע החל מהצעצועים הפרוטו-קולנועיים במאה ה-19 ועד לעלייתן של מסורות לאומיות מתחדשות בקולנוע הדיגיטלי של המאה ה-21. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי, החברתי והאסתטי בו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כגון האקספרסיוניזם הגרמני, הנאו-ריאליזם האיטלקי, הפילם נואר או הגל החדש הצרפתי), וליוצרים ויוצרות קולנועיים אשר הביאו סגנון ייחודי והשפיעו על התפתחות הקולנוע בתור אמנות או תעשיית תרבות מרכזית במאה ה-20 וה-21. הקורס יתמקד בעיקר בנושאים מרכזיים שהעסיקו את קולנוע הבדיה אך גם יעסוק בנקודות ציון נבחרות וחשובות של תולדות הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם. הקורס ההיסטורי ישים גם בסימן שאלה את הפריזמות השונות דרכן ניתן לספר ולהבין את ההיסטוריה. נבחן פרספקטיבות אסתטיות, טכנולוגיות, אינדבידואליסטיות, פוליטיות חברתיות וגם מגדריות.

אמנות

2800132 לחשוב אמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר דרור פימנטל

יצירת האמנות הגדולה היא ישות חידתית, שפרשנותה נמשכת לאינסוף. ועם זאת, עלינו – כעדים של מעשה האמנות – מוטלת החובה להלשין אותו, כלומר, לתת לו ביטוי בלשון, שכן בכך אנו מבטיחים את שרידותו. בקורס נתבונן ביצירות אמנות קלאסיות ומודרניות, בינלאומיות וישראליות, ונדון בדרכים האפשריות לחשוב אותן ולתת להן ביטוי בלשון. בתוך כך ירכשו משתתפי הקורס ארגז כלים תיאורטי, שיאפשר את שכלול המחשבה הביקורתית על מעשה האמנות.

תקשורת חזותית

2800143 היסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל

2 ש"ס, 1 נ"ז

14:00-12:30

סתו אקסנפלד

קורס ההיסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל יסקור את התפתחותו של התחום מהולדת התרבות העברית בארץ ישראל, דרך הקמת המדינה ועד לתהליכי הפרטה והגלובליזציה שהתרחשו לקראת

סוף המאה ה-20. דרך טקסטים שכתבו מעצבים בני התקופה, כרזות, קטלוגים, גופנים, עטיפות, סרטים ועוד נלמד כיצד משקפות העבודות הגרפיות תפיסות תקופתיות ושינויים חברתיים, כלכליים, פוליטיים ותרבותיים.

שנה ב'
קורס חובה שנתי לכלל הסטודנטים בצלאל

102-2 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:30-14:00. סמסטר א' בזום

ד"ר נעמי מאירי-דן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האמנות המערבית בין המאה השביעית לפנה"ס למאה ה-17: האמנות היוונית, האמנות הרומית, אמנות שלהי העת העתיקה ותקופת הנצרות המוקדמת, אמנות ימי הביניים, אמנות הקדם רנסנס והרנסנס, המנייריזם והבארוק. כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האמנות הן לאירועים, לתרבות ולהלכי הרוח התקופתיים ו/או האישיים הן לאמנות העבר. לשון אחר, יצירות מתחומי הציור (האיור והפסיפט), הפיסול (והתבליט) והאדריכלות תיבחנה בהקשרים השונים (חברתיים וכלכליים, טכנולוגיים ומדעיים, מדיניים ודתיים, תרבותיים ואמנותיים) שבהם נעשו ושאליהם יועדו, מזה, וכחוליה בשרשרת של תולדות האמנות, מזה. כמו כן, לאורך כל הקורס תוצג אפשרות השפעתה של האמנות המערבית בפרק הזמן האמור על האמנות בעת החדשה (כולל זו העכשווית). דגש מיוחד יושם על יצירות מופת, מתוך כוונה לערוך דיון בהתנהלותה של האמנות בין העבר (שממנו היא שואבת השראה), ההווה (שעמו היא מקיימת דיאלוג) והעתיד (שעליו אפשר והיא משפיעה, באופן זה-או-אחר).

לצד העובדה שהקורס מחויב להיבט ההיסטורי-כרונולוגי, ינוצל כל אחד מהפרקים לדיון בסוגיה מהותית כלשהי ללימוד תולדות האמנות, בפרט, והתרבות החזותית, בכלל (למשל: הזיקה למציאות; מרכז ופריפריה; יחסי גומלין בין אדריכלות לאמנות ו/או בין טקסט לדימוי; מסורת וחידוש).

102-1 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:30-14:00. סמסטר א' בזום

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נלמד את תולדות האמנות מהעת העתיקה ועד המאה ה-17. נדון בציור, פיסול וארכיטקטורה לאורך התקופות ונלמד את המאפיינים הסגנוניים של האמנות המצרית, היוונית והרומית, אמנות ימי הביניים ואמנות הרנסנס והבארוק. נכיר את האמנים והאמניות הבולטים בכל תקופה כמו גם את יצירות המופת, ונדון בהשפעתן. נשאל לאיזה קהל היו מיועדות היצירות, ומה השתנה לאורך התקופות ביחס שבין האמנות לצופה. בנוסף ללימוד הכרונולוגיה והמאפיינים הסגנוניים, נעסוק בהשפעות השונות על האמנות לאורך ההיסטוריה, כגון דת, פוליטיקה, מגדר, מעמד ומדע.

102-3 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:30-14:00. סמסטר א' בזום

ד"ר רוני עמיר

הקורס יסקור את תולדות האמנות ואת התפתחותה למן העת העתיקה ועד למאה השבע עשרה. בחלקו הראשון נדון ביצירות אמנות ממצרים, ממסופוטמיה ומהים האגאי וכן באמנות יוונית ורומית. בחלקו השני של הקורס נעסוק באמנות בימי הביניים, ברנסנס ובבארוק. הקורס יקנה כלים לניתוח יצירות אמנות וילמד למקמן במרחב גיאוגרפי, היסטורי ותרבותי, תוך היכרות עם סגנונות משתנים ואמנים בולטים. הבנת תולדות האמנות ברצף היסטורי תקנה בסיס להעמקת ולהעשרת היצירות של האמן העכשווי.

שנה ב'
קורסי חובה עיוניים למחלקה – הפירוט להלן על-פי מחלקות

ארכיטקטורה

שנתי

2800129 אדריכלות מודרנית ותכנון במאה ה-20

2 ש"ש, 2 נ"ז קורס

סמסטר א' בזום מועד יפורסם בהמשך

סמסטר ב' – יפורסם בהמשך

ד"ר אדר' מרטין הרשנזון

הקורס סוקר כתיבה ועשייה אדריכלית ותכנונית מסוף המאה ה-19 ועד ראשית המילניום השלישי ומנתח אותן כגורם פעיל בתוך מכלול הקשרים תרבותיים, חברתיים, פוליטיים ומוסדיים. ננתח את התגבשות התנועה המודרנית והפיכתה לתופעה בינלאומית מרובת פנים ביחס למספר מפנים שליווי את התקופה: מפנה לעבר רציונליזציה, ייעול וסטנדרטיזציה של המבנה, שיטות יצורו ועיצובו כמו גם של העבודה ושל משק הבית; מפנה לעבר העיר, הטריטוריה, הסביבה ופילוחים גלובליים של העולם, בפרט לאור אירועים כגון המהפכה הסובייטית, מלחמות העולם, קולוניאליזם ודה-קולוניזציה; ומפנה לעבר ניהול של רווחה, גזע ומיעוטים. ביחס למפנים אלו, נשאל כיצד עשייה וכתיבה אדריכלית שיקפו מימדים מובחנים של המציאות ההיסטורית וכיצד הן נענו ל – ולקחו חלק בייצור דפוסי חיים וחיברות חדשים ליחידות ולקבוצות. לבסוף נתחקה אחר מושגים, מדיה ואסטרטגיות פעולה שקודמו בהקשרים אלו ושמגדירים תחום ידע דיסציפלינרי-מקצועי המהווה כר פורה להתקשרות עם העבר, ההווה והעתיד של המקצוע.

אמנות

1800123 אבני דרך: מגמות ויוצרים מרכזיים באמנות עכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א', 14:30-16:00. **בזום**

רותם רוף

הקורס יציג תמות ויוצרים מרכזיים שהשפיעו על השיח האמנותי החל מסוף שנות ה-80 ועד היום, דרך סקירתן של תערוכות מרכזיות שהפכו לאבני דרך בהיסטוריה של האמנות העכשווית. הבחירה של הקורס להתמקד בתערוכות מרכזיות נובעת מהאופן המובהק שבו פרקטיקות אמנותיות ואוצרותיות הפכו להיות חלק בלתי נפרד זו מזו. דרך חקירה של התערוכות הללו נכיר אמנים עכשוויים מרכזיים, נדון בהשפעות של פוסט קולוניאליזם ופוליטיקה של זהויות על השיח האמנותי, נסקור את ההיסטוריה של מושגים כמו אמנות חברתית, אמנות מיצג, פוסט-אינטרנט ארט, ונבחן גישות אוצרותיות שונות כמו גם אלת השפעתה המעצבת של תיאוריה עכשווית על עולם האמנות עד היום.

תקשורת חזותית

1800121 **עיצוב אסטרטגי**

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00. **בזום**

אמיתי חלפון

המושג עיצוב חורג בתקופתנו מהמשמעות הקישוטית שיוחסה לו בעבר. בעידן של "כלכלת החוויות" תופסת היצירתיות מקום מרכזי בפיתוח כלכלי וקהילתי מתחזקת הציפייה כי עיצוב יהיה מבוסס על החלטות אסטרטגיות. המעצב נתפס כספק של פתרונות שמצופים לענות במדויק על צרכים מוחשיים ורגשיים של קהלים שונים, תוך התייחסות להקשרים עסקיים רחבים. אין פה דחיקה של הדחף היצירתי אלא הבנה שתהליכי עיצוב מעוגנים בתוך הקשרים שיווקיים שמעוגנים בתוך הקשרים כלכליים, חברתיים, טכנולוגיים ותרבותיים רחבים יותר. פענוח של הקשרים אלו תובע מהמעצב לרכוש כלים שיאפשרו לו לבצע תהליכי חקירה של: הלקוחות, שדה התחרות, המגמות בקטגוריה ולצאת מהם לתהליך אסטרטגי שיספק בסיס לעבודת העיצוב. מטרת הקורס להטמיע בתודעת הסטודנטים את הצורך בשלב של היערכות לפני העצוב. לספק פרספקטיבה רב-תחומית שמתבססת על שיח משדה הסוציולוגיה, התרבות, הפסיכולוגיה והשיווק. להעניק מתודולוגיה ו"ארגז כלים" שיאפשרו לסטודנטים לפתח עמדת מנהיגות הן בקבוצות עבודה בחברות גדולות והן כיועצים עצמאיים.

עיצוב תעשייתי + עיצוב קרמי וזכוכית

1800126 **מוזיאונים בזמן הווה מתמשך: 150 שנים של תערוכות [עיצוב] פורצות דרך**

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00. **בזום**

גלית גאון-היימן

אחד הכלים המרתקים המאפשרים בחינה וניתוח של היסטוריה בזמן הווה הוא אוצרות מוזיאלית או חוץ מוזיאלית טובה. דרך סקירת תערוכות מרכזיות, תמות ומהלכים אוצריים בתחומי העיצוב, יבחן הקורס את מאה וחמישים השנים האחרונות, באמצעות ניתוח מערכות היחסים הייחודיות שבין

יוצרים - מעצבים - אוצרים והקהל הרחב. על האופנים בהם תערוכות שינו את מהלך החשיבה של הקהילה היוצרת ועל ההזדמנויות שניקרו בפני אוצרים, גלריות ומוזיאונים לגונן, לתמוך, לחשוף, להציג ולהאיץ את תחומי העיצוב. לצד בחינת הגישות האוצרותיות השונות, נבחן את הדרכים בהם מעוצבות התערוכות בחלל, ננתח את מהלכי פיתוח השפה הגרפית, נדון בחוויית הביקור ובאופן שבו התקבלו על ידי הקהילה ונברר האם ומה היו השפעותיהן על עבודתם של מעצבים ומוזיאונים היום.

צורפות ואופנה

2600811 תיאוריות של הגוף הלבוש

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00. **בזום**

יעל טרגן

במסגרת הקורס נבחן את המעמד הפרדיגמטי של האופנה כדיסציפלינה הזוכה בעשורים האחרונים להכרה ולגיטימציה, הן כפרקטיקה בעלת משמעות במסגרת התרבות והן כשיח תיאורטי מחקר באקדמיה. נעסוק בחשיבות ובמשמעות של לימוד תיאוריות של לבוש; נשאל מדוע, כמעצבים, אנו זקוקים לתיאוריה ביקורתית לצד תיאוריה יישומית; נסקור תיאוריות לבוש קלאסיות ונדון בסוגיות עכשוויות באופנה הקשורות בשאלות של אתיקה, גופניות, מציאות וירטואלית ועוד.

אמנויות המסך

מסלול וידאו

1800113 קולנוע, וידאו ומדיה חדשה: היסטוריה, תיאוריה וביטויים בתרבות העכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00. **בזום**

רונן לייבמן

למרות שמצלמת הוידאו הביתית הראשונה פותחה רק באמצע שנות השישים, ההיסטוריה של הוידאו ארט התרחבה ואת שורשיה ניתן למצוא כבר בעבודות הקולנוע הניסיוניות של שנות העשרים והשלושים. מאידך, בשנים האחרונות הפך הוידאו התיעודי לחלק בלתי נפרד משדה האמנות העכשווית והוידאו ארט בפרט. מטרת הקורס היא למפות ולהכיר את התהליך אותו עבר הוידאו ככלי וכתוכן בשדה האמנות החל משנות החמישים ועד היום. מאז הופעתו שימש הוידאו כתחום השואב ומנהל דיאלוג עם תחומי יצירה שונים כגון קולנוע, פיסול, טלוויזיה, פרפורמנס ועוד. אופיו ההיברידי של הוידאו איפשר לו לשמור על נוכחותם של תחומים אלה במקביל ולהתפתח עימם.

מסלול אנימציה

2700640 להבין אנימציה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00. **בזום**

תומר פישר

מה הן התכונות והאפשרויות הייחודיות לאנימציה? בקורס זה נעסוק במאפיינים הצורניים והנרטיביים של אנימציה ונשאל כיצד הם מייצרים חוויות שונות של זמן, מקום, וחומר. יחד נדון ביחסים המיוחדים שבין אנימציה לקולנוע מצולם, בדיוני ודוקומנטרי. נלמד את ההיסטוריה המגוונת של התחום, מהצעצועים האופטיים הטרומ-קולנועיים וניסוייו של אדוארד מייברידג' במאה ה-19, למהפכת המחשוב באנימציה הדיגיטלית. ננתח מושגים של קו, תנועה, צבע וקול ביצירות קולנוע

וטלוויזיה פופולריות לצד אנימציה ניסיונית פורצת דרך ויצירה עכשווית ברשת. ההרצאות תלוונה בהקרנת סרטוני אנימציה קצרים ובקריאות שבועיות.

סמסטר ב'

צילום

2800140 סוגיות נבחרות בצילום עכשווי

2 ש"ס, 1 נ"ז

סמסטר ב', יום א' 14:30-16:00. בזום

ד"ר רותי גינזבורג

שנות השבעים היו נקודת מפנה בהתייחסות של ממסד האמנות אל פרקטיקת הצילום. באופן חסר תקדים, הפך הצילום ממדיום שהגודר 'בן חורג של הציור' לפרקטיקה אסתטית רחבה ומרכזית בעולם האמנות העכשווי. בשיעור זה נבחן את הסיבות שהביאו למפנה כמו גם את ההשלכות בהפיכתו של הצילום למדיום המרכזי לאחר האמנות הקונספטואלית. הדיון בסמינר יתמקד בסוגיות תיאורטיות, היסטוריות ואסתטיות הקשורות בשינוי, בטיעונים המרכזיים של מחקר וביקורת האמנות, ובנוסף נדון בתרומתה של המהפכה הדיגיטלית והשלכותיה.

שנה ב' - שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית – חובה, סמסטר א' או ב', 2 נ"ז

לקורס זה שני יעדים עיקריים: (1) ללמוד ולתרגל פרשנות וניתוח מובנה של האמנות, העיצוב והארכיטקטורה; (2) ללמוד ולתרגל שיטות מחקר מגוונות הייחודיות לפרקטיקות המקצועיות השונות ולנסח מהלכים מחקריים אלו באמצעות כתיבה אקדמית. קורס זה יציג מתודולוגיות קריאה ומחקר המשמשות ללימוד התרבות החזותית והחומרית בראשית המאה ה-21. חלק מהמתודולוגיות הן מסורתיות (איקונוגרפיה, מחקר ארכיוני, מחקר פסיכואנליטי ו/או מחקר שדה איכותני) וחלקן חדשות ובעלות גוון היברידי המשלב בין מדעי הרוח למדעי החברה (mixed methods).

המתודולוגיות השונות מניחות, כי יצירות חזותיות, מוצרים ו/או סביבות עיצוב אינן רק מבטאות תהליכים וכוחות סוציו-תרבותיים, כלכליים ופוליטיים, אלא גם משתתפות בשיח התרבות ומשפיעות על התהליכים והשיח האמורים. לכן, השאלות התיאורטיות והמתודולוגיות שמתנסחות בעולם האמנות והעיצוב/מתייחסות לא רק להיבטים האסתטיים, אלא גם לתפקיד ההיסטורי, הפוליטי, החברתי, התרבותי, התקשורתי והכלכלי של היצירה ו/או של הסביבה הנחקרת. מתודולוגיות אלו מציגות תפיסות עכשוויות פוסט-סטרוקטורליסטיות ששוללות את אפשרות לבנות מודל פרשני אחד וכולל. במסגרת הקורס ילמדו הסטודנטים כיצד תפישות תיאורטיות ושיטות מחקר מגוונות משמשות בתור כלים פעילים ומטרימים בפרקטיקה המקצועית ו/או כיצד התהליכים והשלבים בפרקטיקה המקצועית משמשים כבסיס להבניית תיאוריה ומחקר. מן הטעם הזה, תיוחדנה קבוצות ספציפיות לכל מחלקה.

למחלקה לאמנויות המסך – סמסטר ב'

2600829 יום א' 10:30-12:00 ד"ר פבלו אוטין

2600829-1 יום א' 14:30-16:00 תומר פישר

למחלקה לאמנות – סמסטר ב'

2600830 יום א', 14:30-16:00 ד"ר שרה בנינגה

2600830-1 יום א', 14:30-16:00 ד"ר איגור ארונוב

למחלקה לצילום – סמסטר א' בזום

1-2600831 יום א', 14:30-16:00 ד"ר רותי גינזבורג

למחלקה לצורפות ואופנה - סמסטר א' בזום וב'

2600832 יום א', סמסטר א', 16:30-18:00 ד"ר טל פרנקל אלרואי

1-2600832 יום א', סמסטר ב', 14:30-16:00 ד"ר טל פרנקל אלרואי

למחלקה לעיצוב תעשייתי – סמסטר ב'

2600833 יום א', 14:30-16:00 ד"ר יונה וייץ

1-2600833 יום א', 14:30-16:00 דורי אורין

למחלקה לארכיטקטורה – סמסטר א' בזום

2600834 יום א', 14:30-16:00 אד' ד"ר ליאת סאבין בן שושן

1-2600834 יום ג', 17:30-19:00 אד' עידו גינת

2-2600834 יום ג', 19:00-20:30 אד' עידו גינת

למחלקה לתקשורת חזותית – סמסטר ב'

2600835-3 יום א' 10:30-12:00 ד"ר שגיא מעיין

2600835 יום א', 10:30-12:00 ד"ר נעמי מאירי דן

1-2600835 יום א', 14:30-16:00 ד"ר נעמי מאירי דן

2-2600835 יום א', 14:30-16:00 ד"ר שגיא מעיין

למחלקה לעיצוב קרמי זכוכית

2600836 ד"ר טל פרנקל אלרואי (נלמד במחלקה לעיצוב קרמי זכוכית)

מסגרות בחירה שנים ב – ה'

שנה ב'
פרוסמינר אחד מהרשימה להלן

9401232 פילוסופיה/קולנוע

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00. **סמסטר א' בזום**

ד"ר דרור פימנטל

האם פילוסופיה יכולה לומר משהו בעל ערך על קולנוע? האם הקולנוע יכול לשאת מסרים פילוסופיים? בקורס נבחן את נקודת הממשק בין הפילוסופיה לקולנוע, ונחשוב על במאים כעל פילוסופים ועל פילוסופים כעל במאים. בהקשר זה, נבחן את האופן שבו נחשב מושג הממשי (The Real) בפילוסופיה, כמו גם את מופעיו בסרטים. בתוך כך נקרא טקסטים משל אפלטון, קאנט, בנימין, ניטשה ובודריאר.

9400251 צילום כדוקומנט וכעדות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

רועי בושי

מאז המצאתו שימש הצילם כדוקומנט וכעדות באופנים שונים ובמסגרות שונות, והעלה שאלות באשר למעמדו המשפטי, המדעי, האמנותי, הטכנולוגי והחברתי. האם התצלומים מעידים בעצמם אודות אירועים בעולם, או שמא יש "לדובב" אותם? האם הצילום יכול לשמש כעדות בבתי משפט? איזו התאמה נדרשת בין המצלמה, עינו של השוטר וארכיון המשטרה בכדי להפלייל אדם? מהם התנאים בהם ניתן לשלבו בתוך מערכות ידע ומוסדות של המדינה? מהן הפרוצדורות דרכן מוענקת לתצלום משמעות? האם יש קשר בין המבנה הייחודי של הצילום לבין יכולתו לשאת עדות? מה היו הנסיבות ההיסטוריות בהן הופיע "הצילום הדוקומנטרי" ובמה הוא נבדל מסוגי צילום אחרים? בפרוסמינר נבחן את גבולות התצלום כדוקומנט, את המשגותיו ושימושיו השונים, את הניסיונות לנצלו כאמצעי סיווג ושליטה, כפנייה אל הציבור הרחב, כאלימות וכפיתוי, כאמת וכבדיה.

9401209 המוות בתרבות המערב

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

פרופ' אשר סלה

המוות הינו האירוע הטבעי ביותר אך גם תופעה תרבותית רבת משמעות בחייהם של בני האדם. הקורס יציג את התפתחות הגישות השונות כלפי המוות בהיסטוריה האירופאית משקיעתה של התרבות היוונית והרומית עד המאה ה-20, בעזרת פרשנות של העדויות האיקונוגרפיות של האומנות המערבית, מהציור ועד אדריכלות בתי קברות. כמו כן, ננתח קטעי פרזזה ושירה ומסמכים כגון צוואות, מצבות וכו'. על סמך המחקרים החלוציים של פיליפ אריאס, אדגר מורן ומישל פוקו נתחקה אחר תולדות המוות מהנוכחות של נושא האבל בהגות המערבית ועד הסתרת המוות בציוויליזציה הפוסט מודרנית. בנוסף, נעקוב אחר ההתפתחות של כמה topoi וסימבולים בתרבות המערבית בשני המילניומים האחרונים, כגון: מחול המתים, נישואי העלמה והמוות הגולגולת ושעון החול ואחרים.

9400236 מוזיקה, ארכיטקטורה, זמן, חלל

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר יעל כדורי

ארכיטקטורה ומוזיקה הן אולי שתי האמנויות הרחוקות ביותר. הראשונה – חומרית ונטועה היטב בעולם המעשי, ואילו השנייה – רוחנית ומופשטת. עם זה, ארכיטקטורה ומוזיקה הן גם קרובות מאוד: שתיהן לרוב אינן ייצוגיות אלא מתרכזות בצורניות טהורה, ושתייהן רגישות לשאלות של יחסי זמן וחלל, אקוסטיקה ויחסים מספריים.

הקורס יעסוק בהשפעת הזיקה שבין מוזיקה, סאונד וארכיטקטורה על האמנויות היפות החל מתחילת המאה ה-20 ועד ימינו. במהלכו נבחן דוגמאות נבחרות לאופן שבו מזינה המוזיקה את המחשבה הארכיטקטונית כפי שזו באה לביטוי לא רק בתכנון מבנים כי אם גם בציור, בעיצוב חלל לתיאטרון, במיצבים, במוזיקה אקספרימנטאלית, בעבודות סאונד וביצירות תלויות חלל ספציפי. ההשתתפות בפרו"ס אינה מותנית בידע מוקדם במוזיקה.

9400253 הוליווד שעל הנילוס: בניית זהות בקולנוע המצרי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

איל שגיא ביזאווי

במשך השנים הייתה תעשיית הקולנוע במצרים מתעשיות הקולנוע הגדולות בעולם, בוודאי הגדולה והמשפיעה ביותר על עיצוב התרבות במצרים ובעולם הערבי כולו, מראשיתו היה הקולנוע המצרי תוצר מובהק של חברה ותרבות הנתונות בסימן שינוי ובתהליכים מואצים של מודרניזציה. ככזה, הוא שילב בין אסתטיקה וטכנולוגיה מהמערב לבין מרכיבים מקומיים, ושימש בין היתר ככלי להבניית של תרבות וזהות מצרית מודרנית. הקורס יבחן כיצד הושפע הקולנוע המצרי מתהליכים אלו ומדוע זכה לפופולאריות רחבה, הן במצרים והן בעולם הערבי. ננסה להבהיר כיצד ניתן לפענח 'קודים' תרבותיים שסייעו בהבנתם של סרטי קולנוע מצריים, תוך בחינה צמודה של תהליכים חברתיים ופוליטיים שהתרחשו במקביל. מטרת הקורס לחשוף את הסטודנטים למקורות יצירה והשראה, אשר במשך שנים זכו להתעלמות אקדמית ואמנותית גם יחד. על בסיס בחינת מקרה הבוחן של הקולנוע המצרי, יתבקשו הסטודנטים לבחור נושא מתחום עניינם (ארכיטקטורה, עיצוב אופנה, תקשורת חזותית, צילום ועוד) ולהציג מקרה בוחן משלהם, אותו ינתחו על פי הנלמד בקורס.

9400250 הנאות החיים באמנות המערבית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר שרה בנינגה

הקורס יעסוק בייצוגים של הנאות החיים בתולדות האמנות מהמאה ה-15 ועד היום. אכילה, שתיה ומין יוצגו לאורך ההיסטוריה. בתקופת הרנסנס יצירות אמנות בנושאים אלו היו פעמים רבות תזכורת לחטאי החושים והגוף, ויוצגו כדוגמא שלילית. לעומת זאת, בעת המודרנית ייצוגים של מין ואוכל משמשים פעמים רבות ככלי לעיצוב זהות חברתית ומגדרית שונה. במהלך הקורס נבחן דימויים של אכילה, שתיה ומין לצד נושאים איקונוגרפיים כגון בכחוס, ונוס, החבורה העליזה ועוד. נעסוק בדימויים של מיניות, חגיגה ואקסטזה, ונדון במשמעות של ייצוגים אלו על הציר שבין החטאים למעלות, ובין השלילי לחיובי. דרך יצירות האמנות ניגע בשיח המגדרי, החברתי והפוליטי הסובב את דימויי ההנאות בעבר והיום.

9400261 ברוטאליזם: בין מודרניזם לפוסט?

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר אדר' ליאת סאבין בן-שושן

'ברוטאליזם' הוא זרם אדריכלי ששייך למודרניזם שלאחר מלחמת העולם השנייה באירופה, והוא אחד הזרמים המרתקים באדריכלות המאה העשרים. הוא נקרא כך על שם המאסיביות והגולמיות (brute) הצורנית, והשימוש בבטון חשוף (béton brute). אך הברוטאליזם אינו רק בטון. זהו מערך תפיסות אסתטיות ואתיות באדריכלות המודרנית שביקשו להתבונן מחדש באדם בחברה, ובמהות המודרניזם, בעקבות הריסות המלחמה. הפרוסמינר יעסוק במערך הצורות והרעיונות של הברוטאליזם באירופה וברחבי העולם. נבחן כיצד הברוטאליזם ניזון והתעצב תוך דיאלוג מתמיד עם אמנות, צילום וקולנוע. נלמד מתוך עיון במבנים, טקסטים היסטוריים, ומתוך הקשריו באמנות, צילום וקולנוע.

9400265 בכל זאת יש בה משהו: שירת תל אביב

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר עודד מנדה לוי

במהלך שנות קיומה של תל אביב התפתחה מסורת מפוארת בייצוג העיר. ההתייחסויות השיריות המשקפות מציאות פיסית וחברתית אך גם עולמות נפשיים-אישיים מייצרות דרמה ספרותית גדולה, המהווה, כשלעצמה, פרספקטיבה מרכזית בהיסטוריוגרפיה של השירה העברית והישראלית. המסורת השירית החלה להיווצר בשנות ה-20 של המאה ה-20 במסגרתה מתקיים דיאלוג מתמיד, ישיר ועקיף, בין משוררים ודורות של שירה. מטרת הקורס: להתוודע למסורת השירית המתייחסת לעירה תל-אביב; קריאה פרשנית של שירים רלוונטיים והיכרות עם ההיסטוריה התרבותית של תל-אביב. פרקי הנושא ומבנה הקורס יכללו הקדמה היסטורית-תרבותית קצרה אודות העיר תל אביב; תחנות שירה מרכזיות המשקפות את האבולוציה האידיאית, פוליטית, פואטית וסגנונית בייצוג העיר וקריאה בשירי תל-אביב.

9400266 אמנות הלבוש – גוף, מגדר ומעמד

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר מיכל קרייזברג

היחס לבגדים ולאופנה נתפס לעתים קרובות כשנוי במחלוקת. עד לאחרונה המחקר האקדמי נטה לראות בהם עבודות יד, מלאכות קראפט דקורטיביות הקשורות לסביבת הגוף. ועם זאת יש סקרנות רבה לרבגוניותה של אופנה ולשינויים התכופים הנעים בה, המציבים אותה כאמור בעמדה אמביוולנטית. עד המאה העשרים ואחת, למעט תערוכות בודדות, ייצוגי האופנה ולבוש הודרו מהשיח האמנותי ומהיכלי התרבות. ואילו עתה, מיטב המוזיאונים מתהדרים ומעלים על נס דגלם את היצירה האופנתית כיצירה אמנותית. פרוסמיניון זה ינסה לעקוב ולפענח את העולם של הלבוש והאופנה, ההיסטוריים והעכשוויים לא רק כסוגיות של עיצוב, אלא כטקסט בעל תודעה וחשיבות חברתית, תרבותית ופוליטית. לפיכך נעסוק בהיבטים חברתיים ותרבותיים נרחבים כגון סוגיות של סולידריות אל מול מחאה, אופנה כתוצר של קפיטליזם ושל מנגנוני פיקוח ושליטה, ונחבור לתיאוריות העוסקות במגדר, ולמושגים של יופי ושל זהות.

9401225 הפיתוי החזותי: פרסום יפני

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר אורי ברטל

הפרסום היפני העכשווי הינו תוצר מובהק של חברה בעידן הגלובליזציה המערב בתוכו אסתטיקה יפנית ומערבית כמו גם אסתטיקה גבוהה ונמוכה. אסתטיקה פוסט-מודרנית זו משמשת ביפן כיסוד לתקשורת חזותית. הקורס ינסה להבהיר מדוע וכיצד, יוצאת האסתטיקה המצויה במערב בגלריות בלבד, לרחוב ומשמשת את תקשורת ההמונים כמבע חזותי מפתה בתקשורת שיווקית. הקורס יבחן את הקשר בין פרסום, תקשורת ותרבות, כיצד נבנית משמעות בתוך כרזת פרסומת, ומקומה ותרומתה של התקשורת החזותית כאמצעי שיווקי. חלקו השני של הקורס יתמקד ביוצרים שונים ביפן (סייטו מאקוטו והצ'ירו סוזוקי), כיצד מפרסמים מוצרים/תחומים שונים ביפן (אופנה, רכב, אלקהול), במערכות ההתייחסות הבונות משמעות למוצרים שונים בפרסום היפני (מנגה, אמנות עכשווית ומגדר) ובטיפוגרפיה יפנית (מבנה השפה, קליגרפיה וטיפוגרפיה עכשווית).

9401243 "גלגל המתגלגל מעצמו"? מחשבות על הילד בחברה ובתרבות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר אהד זהבי

ניטשה אמר על הילד שהוא גלגל המתגלגל מעצמו – אז למה מנסים כל הזמן לגלגל אותו, לכוון אותו, להורות לו את הדרך? בפרוסמינר הזה נעמוד על היחס שלו זוכים ילדים וילדות באגפים שונים של החברה והתרבות: נבחן את התמונות שמציירות לנו הפסיכואנליזה והפסיכולוגיה ההתפתחותית, נברר מהן ההנחות שעומדות בבסיסן של גישות חינוכיות שונות ונקרא במבחר ספרי ילדים כדי לבדוק מהו דיוקן הילד שעולה מהם. אגב כך נשאל אם יש בכלל דבר כזה, "ילד", ואיך ראוי להתייחס לברייה האנושית בראשית ימיה.

9401227 מגמות באמנות המאה ה-21

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר איגור ארונוב

הקורס בוחן את ההתפתחויות האמנותיות במאה ה-21 מסביב לעולם, אשר מהוות סוגיות של גלובליזציה, רב-תרבותיות, אקולוגיה, שינויים חברתיים, ומתבטאות באופנים מגוונים, כגון: "אמנות המרחב הציבורי", "אמנות אורבאנית", "אמנות ווירטואלית", "אמנות המדיה החברתית", "אמנות הביו". נדון בשינויים המתרחשים ביחסים בין אמן, אקדמיה, שוק אמנותי, ממסד ב"עולם האמנות" וקהל הצופים. הדיון מבליט את ההיבט ה"אקטיביסטי" של האמנות העכשווית המעורבת בחיים פרטיים, ציבוריים ופוליטיים.

9400259 אוונגרד - בין ההיסטורי לעתידי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר אביב לבנת

הפרוסמנריון מתמקד בקריאה באוונגרדים היסטוריים ובהשפעתם על זרמים מאוחרים בזירת האמנות והתרבות בהמשך המאה ה-20 וראשית המאה ה-21. אנו ננסה להבין מה עמד ביסוד אותה תופעה רדיקלית בתחומי החברה והאמנויות שבראשה חילות חלוץ של אמנים מהפכנים אשר הפנו גב למסורות עבר והמציאו מסורת חדשה. הדילוג הבלתי אפשרי שקיימו בין עבר לעתיד, בין מסורת לאנטי מסורת, בין פרימיטיביזם לעתידות ממקם את האוונגרד כאיכות ייחודית בתוך המודרני והפוסט-מודרני, ומעבר להם. בחינת מושג האוונגרד בפרספקטיבות היסטוריות פותחת צוהר אל הפילוסופיה והפרקטיקה של יצירה עכשווית. נחשוף ונדון בפסיפס עשיר של מבעים מתחומי עיצוב, אמנות, אופנה, מוסיקה, ארכיטקטורה וקולנוע לאור זרמים אמנותיים כאקספרסיוניזם, קוביזם, פוטוריזם, קונסטרוקטיביזם, דאדאיזם וגילויים מגוונים של אוונגרד אמנותי ואינטלקטואלי. כיצד אלו ממשיכים ומשפיעים ומופיעים בוורסיות מעודכנות במבע יוצר עכשווי. הסטודנטים יבקשו להתמקד בגרעיני מחשבה תיאורטית-היסטורית ולקדם מהלך אוונגרדי עדכני בתחומי אמנותם.

9400264 אמנות חזותית בעולם המוסלמי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר חוסני אלה'טיב שחאדה

בקורס זה נפרש מגוון רחב של היצירה האמנותית האסלאמית בתחומים שונים כגון: ארכיטקטורה חילונית ודתית, אמנות זעירה, ציור וקליגרפיה; כמו כן נדון בכתבי-יד מעוטרים המכילים מיניאטורות מימי הביניים, תוך דגש על הקשר בין טקסט לציור; נושאים אמנותיים אלו מיועדים להקנות לסטודנטים מבט ביקורתי להבנת התרבות האסלאמית החומרית על מכלול ענפיה, בתקופות שונות של שלטון האסלאם. הקורס אמור לספק ראייה חדשה על אמנות ותרבות האסלאם ועל דרכי השימוש בהעברת ידע תרבותי ואידיאולוגי.

9306671 דימוי התשוקה: מיניות חריגה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר שאול סתר

המיניות היתה זה מכבר לתחום שמבעד לו מבין האדם את טבעו ותרבותו, את מאווי וחרדותיו, את מקומו בעולם ויחסיו עם אחרות ואחרים; והופעתה של המיניות היא על דרך הסטייה - פריעת כבלי התרבות, היעדרות לתשוקות הנמוכות, התנהגות שלא כדרך הטבע, התעקשותן של סטיות מיניות. מפרויד ועד פוקו, מניטשה ועד איריגראיי, מיניות היא חריגה ואין מחשבת מיניות שאיננה גם מחשבת המיניות החריגה. בפרוסמינר זה נעקוב אחר דימוייה של התשוקה החריגה תוך קריאה בחטיבות מהתיאוריה של המיניות, הפמיניזם הרידקלי והתיאוריה הקווירית, ובחינת גלגוליהן ביצירה האמנותית והחזותי של המאות ה-20 וה-21. נעסוק במיניות כחוק וכסגת גבול, ביצרים בזויים ובגוף המקוטע, ביחס בין תשוקה, שיגעון ויצירה ובמופעיו הלא נורמטיביים של המגדר ובאתגר החברתי שנושא הקוויר.

2700558 אורבניות: עיצוב העיר בקולנוע ובמדיה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

סיגל בר ניר

מדוע ערים הן אתרי ההתרחשות של היצירה הקולנועית? כיצד המבט הקולנועי הפוך לנקודת מוצא להתבוננות על העיר ולתכנונה? ואיך מתוך יחסי הגומלין האלה נוצרת ומדומיינת העיר? הקורס יעסוק ביחסים ההדדיים שבין לתכנון העיר לבין עיצובה בז'אנרים שונים של קולנוע והמדיה החדשה. נעסוק בקריאות שונות של המרחב העירוני שמציעה השפה הקולנועית, במקביל לדיון התיאורטי אודות העיר שמתקיים בסוציולוגיה, בלימודים אורבניים ובארכיטקטורה. כן נבחן את מידת ההשפעה שיש ל"עיר הקולנועית" על המרחבים האורבניים המדומיינים והממשיים. בסמסטר הראשון השיעורים יתבססו על צפייה בסרטים, קריאה של טקסטים אודות העיר וניתוח של מרחבים עירוניים. בסמסטר השני התלמידים יציגו עבודות המנתחות את ייצוג העיר ועיצובה בקולנוע ובמרחב הממשי. העבודות יוצגו במדיה משולבת טקסט וייצוגים חזותיים.

1700667 תרבות חזותית של המדע

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

פרופ' אבנר בן זקן

לאורך ההיסטוריה מדענים חיפשו דרכים שונות לתאר את הטבע. אותיות, מספרים, סמלים ותמונות עמדו לשימושם בהתאם לצרכי השעה, לשינויים טכנולוגיים, ולאופיין הלעיתים בלתי-נראה של האובייקטים של הטבע. בין ההיסטוריה של המדע להיסטוריה של האומנות התפתח לו עם השנים תחום מתווך העוסק באופן שבו מדענים נתפסים כמייצרי-יידע העושים שימוש באומנות, בסגנונות ובטענות חזותיות להעביר את ממצאיהם ולשכנע את הקהילה המדעית. השילוב של תמונות בתיאור הטבע, לא היה דבר של מה בכך. הוא השפיע באופן מרחיק לכת לא רק על הצגת הטבע אלא גם על האופנים שבהם נקבעה דרגת אמינותו של ידע זה או אחר. עם הופעת התמונות הופיע גם מושג מדעי חדש- אובייקטיביות. בקורס זה נסקור את התפתחות הוויזואליזציה של המדע. נתחיל מהתקופה העתיקה שבה הסתפקו בסימנים הירוגליפים, דרך המדע היווני והערבי שבו אותיות, מספרים וגיאומטריה ייצרו ויזואליזציה של תופעות הטבע באמצעות דיאגרמות. נעבור דרך מהפכת הדפוס וגילוי העולם החדש שאילץ מדענים להעביר את הטבע החדש והלא נודע באמצעות איורים, דרך המצאת מכשירים אופטיים מאריכי חושים כמו הטלסקופ והמיקרוסקופ שיכלו לספק טיעונים מדעיים רק באמצעות איורים, ועד לעליית הצילום שהצליח לא רק להקפיא אובייקטים של הטבע אלא גם לטעון כי השבריר הקטן ביותר של החשיבה האנושית שווה לזמן פתיחת הצמצם, לעשירית השנייה.

הקורס יחשוף את התלמיד לספרות דינמית ומתפתחת בהיסטוריה של המדע המבקשת להראות כיצד טיעון ויזואליים, החליפו את טיעוני המופת-הלוגיים, ויצרו מדע חדש המבוסס ביסודו על ייצוגיים אסתטיים של הטבע ועל אמון בתהליכי היצירה של ייצוגים אלה.

9400263 מגוון זהויות יהודיות באמנות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר רונית שטיינברג

בשנים האחרונות, כחלק מתפיסת עולם רב תרבותית מתעורר עניין מחודש גם באמנות בעלת זיקה יהודית. תחרות העיצוב "סוכה סיטי" שהתקיימה במנהטן בשנת 2010 וזכתה ל-600 הצעות, הגבירה את המודעות לנושא. בקורס זה נבחן את קשרי הגומלין בין אמנות לבין יהדות. נדון באפשרות ובבליטימציה להגדיר אמנות על פי מוצא/לאום/דת ונקשה על המושג "אמנות יהודית". יצירות אמנות מהמאה ה-19 ישמשו כמראה לקונפליקטים של זהות התקפים גם כיום. נכיר אמנות העוסקת בשואה, נשווה בין ההתרחשויות האמנותיות ביהדות ארצות הברית לסצנה האמנותית בישראל. בקורס נתייחס גם לאמנות עכשווית ולנוכחות הניכרת של אמנות פמיניסטית דתית כמו גם לאמנות המבטאת אמירה חברתית של "תיקון עולם". נקודת המוצא של הקורס היא אמנותית, לא נדרש רקע דתי.

9400257 אופנה ישראלית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א', 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר שוש מרזל

פרוסמינר זה יסקור את ההיסטוריה של האופנה בישראל. תחילה נכיר את לבושם של תושבי היישוב הישן על גווניו העדתיים; נמשיך בהכרות עם התפתחות הלבוש הארצישראלי בעקבות העליות האידיאולוגיות, הקמת הקיבוצים הראשונים וישובי העובדים; נלמד על מפת האופנה הישראלית המשתנה בין שתי מלחמות העולם, כאשר תל אביב מוכתרת כבירת האופנה הישראלית; עם הקמת

המדינה והתפתחותה נשאלת שאלת ה"ביגוד הלאומי" ומתגבש הסגנון הישראלי. הקורס יסתיים במיפוי האופנה העכשווית בישראל, כולל הפסיפס המורכב של תחום זה במדינה, מעבר הייצור של האופנה לארצות אחרות והכרות עם המעצבים החדשים.

me-story 9400258

2 ש"ש, 4 נ"ז,

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר יונה וייץ

מנחה מלווה (סמסטר ב): יולי כהן, יוצרת דוקומנטרית.

מטרת הפרוסמינר ללמוד ולבחון תצורות מגוונות של סיפורת אישית (טקסטואליות ו/או חזותיות כגון: סטילס, דוקו, new documentary, אינסטגרם, יוטיוב, סטופ מושן, אנימה, אנימציה תיעודית, נובלות גרפיות) כ"אוטו –אתנוגרפיות". כלומר, פיתוח הבנה מבוססת מתודה באופני המבע השונים של storytelling. הסמסטר הראשון עוסק ביצירת פלטפורמת ידע באמצעות: (1) לימוד המתודה של אוטו-אתנוגרפיה ככלי לבנית me-story (2) ניתוח ודיון בחומרים טקסטואליים, אקדמיים ושאינם אקדמיים, ובמגוון חומרים החזותיים. (3) מפגש עם יוצרים/ות אורחים/ות בתחום. הסמסטר השני ממוקד בפיתוח הסיפורת האישית של הסטודנטים/ית על ידי: (1) הנחיה אישית וקבוצתית המלווה את שלבי העבודה השונים ביצירת הבריפ האישי (פיתוח רעיוני, ארגון וגיבוש מסכם) 1. מהלך זה מלווה על ידי היוצרת הדוקומנטרית יולי כהן. (2) ביסוס הידע האקדמי והמתודה האוטו-אתנוגרפית של הבריפ האישי. העבודה המסכמת בפרוסמינר כוללת שני תצורות של בריפ:

1. בריפ אישי me-story: נושא אישי- פתוח, אינטואיטיבי ורפלקסיבי.
2. בריפ אקדמי: בחינה ופיתוח מחקרי של של מספר תימות וסוגיות מתוך הבריפ האישי באמצעות תהליך של חקירה פתוחה המבוססת על המתודה של אוטואתנוגרפיה.

קורס בחירה לשנים א'+ב'

2289 לקויי למידה ויצירתיות (לסטודנטים לקויי למידה)

2 נ"ז סדנת קיץ לשנים א' + ב'

שלי הרשקו

הקורס יתמקד בקשר שבין לקויי למידה ליצירתיות ובהפיכת הליקוי ליתרון בתהליכי היצירה. הקורס יעמיק את הידע בתחום לקויי הלמידה ויסייע לסטודנטים בתחומי הידע הנדרשים מהם באקדמיה. הקורס יעסוק, בין השאר בהשפעת לקויי הלמידה על תהליכי היצירה, בקריאת טקסטים אקדמיים וחזותיים באמנות עכשווית, הבנתם וניתוחם, שחרור מחסום הכתיבה, אסטרטגיות למידה, הבנת שפת האמנות וניתוח הרציונל העומד מאחורי עבודותיהם של הסטודנטים. הקורס ייכלול טקסטים חזותיים, הרצאות אורח וביקורים במוזיאון. ההרשמה לקורס פתוחה אך ורק לסטודנטים משנים א' וב' אשר הגישו אבחון עדכני למשרד דקנאט הסטודנטים.

¹ תוך שיתוף של הסטודנטים/יות בהצגת חומרים אישיים (טקסטואליים ו/או חזותיים).

ארכיטקטורה
קורסי חובה, סמסטר א'

1700710 תולדות העיר והעיור בעולם המערבי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ג' 09:00-10:30. בזום

ד"ר נועה רובין

העיר של ימינו שונה באופן מהותי מערים בהיסטוריה, אך ליישוב העירוני שהחל להתקיים לפני 5000 שנה ולערים היום יש מאפיינים משותפים רבים. ערים בכל תקופה היו פרי יכולותיהן הכלכליות והפוליטיות של החברות שהקימו אותן והתגוררו בהן, והן שיקפו את מבניהן החברתי ואת מורשתן התרבותית. מבני העיר בכל תקופה שימשו את מוסדות החברה ובכך שיקפו את סולם ערכיה ואת תפקודה היום-יומי והמתמשך.

לקורס שתי מטרות עיקריות: 1. לערוך הכרות כללית עם ההיסטוריה של העיר המערבית. 2. להכשיר את התלמידות והתלמידים לקראת הבנה וניתוח של הנוף העירוני, מרכיביו ומסריו הגלויים והסמויים. נכיר ערים לאורך ההיסטוריה, משחר הופעתה של תופעת העיר, דרך המהפכה התעשייתית (אז השתנתה 'העיר' לעד) ועד אתגרי העיר היום, ונבחן את מרכיביהן כדי להבין מדוע הוקמו וכיצד תפקדו. נסקור תקופות ותרבויות שונות ונעמוד על המשותף לערים כולן ועל הייחודי לעריה של כל תרבות ותקופה. נחקור יחד תכניות עירוניות, טקסטים מכוננים ומאמרים חשובים ונתבסס, ככל הניתן, על עריה של ארץ ישראל, המשקפות את המחשבה והמעשה העירוניים בעולם מהעת העתיקה ועד היום.

קורס חובה, סמסטר ב'

1700673 מסעות בארכיטקטורה עכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

מועד יפורסם בהמשך

אדר' הילה שמר

הקורס "מסעות בארכיטקטורה עכשווית" יציע דרכים להתבוננות על ריבוי התופעות, זרמי המחשבה והפרויקטים אותם ניתן לכנות ארכיטקטורה עכשווית. בהיות ה"עכשווי" קטגוריה בהתהוות ושינוי מתמיד ועקב חוסר היכולת המובנה לקרוא את ההווה בצורה היסטורית, הקורס ינקוט גישה סלקטיבית אשר תעקוב אחר אג'נדות ארכיטקטוניות מסוימות המוליכות עשייה בתחום ותסקור את התקדימים, ההשראות והמניפולציות שעומדים בבסיסם, כמו גם את ההשפעה שלהם על הסביבה הבנויה.

כל מפגש יציג מפה דיסציפלינרית שתאפשר קריאת עומק של תמה בולטת אחת המתקיימת בארכיטקטורה עכשווית. הקריאה תתחיל בניתוח של פרויקט עכשווי ותתקדם אחורה בזמן, מתוך התפיסה הגורסת שתמות שאנחנו רואים היום הם פעמים רבות גלגול של רעיונות ומחשבות אחרות בתקופות שונות, ושכל פרויקט קשור בחוטים שלפעמים קשה לראות לאינספור פרויקטים, טקסטים, דימויים, ודמויות אחרות שקדמו לו.

הקורס יתבסס על הרצאות פרונטליות שבועיות, קריאת טקסטים, והגשות קצרות של מקרי מבחן על ידי הסטודנטים המשתתפים. נושאי העל העכשוויים שיידונו בקורס הם: *מדיה, צורה, גודל, סביבה, פרוגרמה, ויצור*

סמינרים, שנה ג'

סמינרים סמסטריאליים

סמסטר א'

9306700 האלביתי של זיגמונד פרויד – סמינר קריאה

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 10:30-14:00. בזום

ד"ר יצחק בנימיני

בסמינר נתעכב על קריאה צמודה במסתו של זיגמונד פרויד "האלביתי" (המעיק, המבהיל, המבעית). בעקבות הקריאה נברר עד כמה המושג מצליח להסביר תופעות באמנות, בתרבות ובקולנוע של המאה ה-20 החל מהאוונגרד הסוריאליסטי, דרך היצ'קוק ועד להקת לייבאך הסלובנית הפשיסטית/אנטי-פשיסטית. נבחן גם עד כמה קטגוריה זו רלוונטית לתרבות הקולנועית של המדע הבדיוני בכל מה שנוגע למפגש עם הסייבורג והרובוט, עם דמותו של הכפיל, הבובה דמוית אנוש. נעמיק את הקריאה שלנו באמצעות עיון בכתבי ז'אק לאקאן.

9400254 עולמם של החפצים

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-14:00. בזום

ד"ר ליאת לביא

בסמינר זה נדון ביחסים ביננו ובין החפצים הסובבים אותנו מזוויות פילוסופיות, סוציולוגיות, פסיכולוגיות ואנתרופולוגיות. נעיין בשורשי הנתק בין סובייקט ואובייקט בהיסטוריה של הפילוסופיה ונתוודע לגישות עכשוויות החותרות לשקם את מעמדו של האובייקט, ודרך כך לשרטט מחדש את אופי החוויה האנושית. נחשוב יחד על מערכות היחסים שלנו עם חפצים יומיומיים ועל ההיבטים הגופניים של המפגש עם האובייקט. נבחן גם את מעמד התרבותי והחברתי של חפצים שונים, את האופן שבו חפצים משקפים תפיסות תרבותיות ומערכות ערכים, ואת האופן שבו הם מעצבים אותן. נחשוב על חפצים בקונטקסטים שונים, מהיום יומי ועד לעיצוב ואמנות, על רקע זה נדון במעמדו המשתנה של האובייקט עם צמיחתן של טכנולוגיות חדשות (בינה מלאכותית, IOT), שמאפשרות לנו לתקשר עם חפצים, ומאפשרות לפחצים להכיר אותנו, ונדמיין באופן ביקורתי עולם שבו חפצים הם בני שיח.

סמסטר ב'

9306687 שיח אהבה

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 12:30-16:00

יואב רונאל

הסמינר יעסוק בייצוגים תרבותיים (ספרותיים, קולנועיים, מוזיקליים) של אהבה בתרבות המערב. נבחן את מושג האהבה דרך מגוון פרספקטיבות: היסטוריות, פילוסופיות, מגדריות, כלכליות ופוליטיות. נסמן את הסכנות העומדות מול האהבה בעידן המודרני, ואת המודל הרומנטי המציב את האהבה עצמה כסכנה; כסיבה למוות; כמחלה או כשיגעון. לבסוף, דרך הבניית הביקורת על האהבה, ננסה להעמיד מודל אתי או חיובי של אהבה, בעקבות מחשבתם של ג'ורג'יו אגמבן ואלאן באדיו. בין ההוגים והיוצרים האחרים שדרכם ננסח את שיח האהבה המודרנית: אפלטון, אווה אילוז, רולאן

באר, ג'וליה קריסטבה, ז'אן לוק ננסי ומישל פוקו. את הטקסטים הפילוסופיים נדגים מתוך קריאה ועיון ביצירות תרבות שונות.

9306688 פעולה/מחקר במרחב העירוני

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:30-16:00

סיגל בר ניר

הסמינר עוסק באתגרים האורבניים וביחסי הגומלין בית תהליכי עיצוב לבין המרחב הפוליטי והחברתי בעיר. הסמינר מציע תהליך למידה של המרחב כשהמחקר מהווה בסיס לפעולה בעוד הפעולה היא כלי למחקר. במסגרת הסמינר נבחנו שאלות תרבותיות ואסתטיות אודות אקטיביזם בשדות העיצוב והאמנות בני זמננו, לצד עיון בדיון הביקורתי המתקיים אודותיו. הסטודנטים מכירים פרקטיקות עיצוביות שונות המאתגרות את יחסי הגומלין בין היוצר לסביבה החברתית והפיזית, תוך בחינה של ההיבטים האתיים והאסתטיים של הקונפליקטים האורבניים הנוגעים בנושאים כגון "הזכות לעיר", "המעמד היצירתי" ובאחריות של אמנים ומעצבים למרחב בו הם חיים. בסמינר יושם דגש על הפוטנציאל הטמון בשיתוף פעולה בין סטודנטים הבאים מדיסציפלינות שונות. הסטודנטים יוכלו לבצע מחקר אישי או בקבוצות במרחב האורבני. עבודת הסמינר שיכתבו תתבסס על פעולת מחקר שיבצעו ועל החומר התיאורטי הרלוונטי.

9400238 סוגיות בתרבות הישראלית

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 14:30-18:00

ד"ר תמר ברגר

דיון במאפייניה של התרבות הישראלית בת זמננו ובמקורותיה מנקודת מבט בין-תחומית ובדגש חברתי. התרבות הישראלית תיבחן בארבעה צירים, שיש ביניהם זיקות הדדיות ענפות: כתרבות מומצאת, כתרבות כלאיים, כתרבות מופרטת וכתרבות עולמקומית. הדיון יעשה בעזרת טקסטים תיאורטיים וייצוגים ויזואליים וטקסטואליים.

סמסטר קיץ

9301619 דימוי צליל וסאונד: חקירה והתנסות

2 ש"ש, 4 נ"ז

סמינר קיץ (תאריכי הקורס יפורסמו בהמשך)

ד"ר יעל כדורי

החל מתחילת המאה ה-20 שימשה המוזיקה מודל לאמנות טהורה בעיני תנועות אשר הולידו את האבסטרקט באמנות החזותית. הייתה זו תחילתה של מגמה אשר חתרה לעבר שבירת המחיצות בין האמנויות – מגמה שבה נודעה חשיבות עליונה לשימוש האקספרימנטאלי במוזיקה, סאונד וטקסט. עם ראשית המאה ה-21, חידושים טכנולוגיים הביאו התפתחות זו למחוזות חדשים לגמרי. הסמינר יעסוק ביחסי מוזיקה, סאונד, קול ודימוי באמנות חזותית, אמנות סאונד, קולנוע, אנימציה, תיאטרון ומחול – החל מהמודרניזם ועד ימינו. מטרת הסמינר להקנות לסטודנטים כלים ליצירת קשרים בין הנראה לנשמע בתחומי יצירתם שלהם, מתוך עיסוק בסוגיות הרלוונטיות כמו צבע, אור, ריתמוס, חלל, זמן, תנועה ורגשות. נחקור היבטים שונים של נושאים אלו ונתנסה בהם על ידי תרגילים מעשיים קצרים וכתיבה מלווה, אשר יובילו לפרויקט סיום מעשי-עיוני. ההשתתפות בסמינר אינה מותנית בידע קודם במוזיקה.

סמינרים שנתיים

9306690 רדיוס 100: מעצבים, מחקר, קהילה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר יונה וייץ, אדריכלית ומנהלת עיצוב: שרון קוניאק

* בשל תנאי החיים באילוצי הקורונה, מוקד העבודה בסמינר העוסק בשיטות עבודה משולבות כלים לפיתוח הצעות ותוצרים בעיצוב חברתי מקיים, (ראו נקודה שלישית (3) בתקציר הסמינר), **יעבור לרדיוס 100 של המרחב האישי תוך שילוב עבודה צוותית וקבוצתית**. דרכי ההוראה מרחוק ישלבו במידת האפשר הוראה היברידית.

סמינר הפעולה רדיוס 100 מתבונן על המרחב השכונתי- מקומי* בגבולות של רדיוס של 100 מטר ומתנהל בשיתוף עם אמנים ואמניות מקבוצת ה"מפעל" ו"מוסללה" בירושלים. הסמינר מבקש לחבר בין תהליכי מחשבה ויצירתיות של מעצבים ות לבין שיטות שונות של חקירה ופרקטיקה במטרה להציע מובטים, פתרונות ורעיונות חדשניים בתחום העיצוב החברתי המקיים. סביבת העבודה של הסמינר עוסקת בשרטוט קולאז' של הצעות להתערבות עיצוב מקיים, תוך שיתוף ידע עם פעילים חברתיים וקהלים רלוונטים, ובאמצעות שלושה מעגלי פעולה הנעים בין העשייה האישית, הצוותית והקבוצתית -כיתתית. על ידי שילוב בין הפעולה האישית, האינטואיטיבית והיצירתית, של הסטודנטים. יות לבין התהליך המחקרי נפתח מהלך של "חקירה פתוחה" כשיטת עבודה מרכזית בסמינר. שיטה זו מציעה כלים נוספים לארגז הכלים האישי וכן תומכת בהנעה ליצירתיות בטריטוריות רעיוניות חדשות. במסגרת הסמינר ילמדו הסטודנטים. יות לפתח ידע ותהליכי עבודה העוסקים ביחסי מעצבים ות, קהילה ומקום הנשענים על:

- תאוריה תומכת פרקטיקה ככלי יישומי.
 - חשיבה מסתעפת המנחה תהליכי מחקר ופיתוח רעיוני שאינם לינאריים.
 - שיטות עבודה משולבות העושות שימוש בתמהיל כלים לניסוח תרחישים ותוצרים בעיצוב חברתי מקיים. לדוגמה: שיטוט (Imageability & Derive) מאמרים, בלוגים, סרטוני רשת, צילומים, וידאו, מפות, מיפוי סוציולוגי-מרחבי, soundscape,visionscape. אילוסטרציות ושרטוטים אינטואיטיביים.
 - העבודה בסמינר תתבצע באמצעות דיאלוג בין העבודה האישית, הצוותית והכיתתית.
 - גיבוש הצעה עיצובית מקיימת תוך שיתוף ידע והתאמה לאפיון הצרכים החברתיים- מקומיים שעלו בתהליך המחקרי-עיצובי.
 - פיתוח פיצ'ינג של ההצעה אל מול בעלי ות עניין מחוץ לאקדמיה.
- הפרויקט המסכם של סמינר הפעולה הינו פיתוח הצעה להתערבות מקומית ברדיוס 100 הכולל מסמך תיעודי העוקב אחרי שלבי העבודה השונים.

9301628 קראפט ועיצוב בתרבות חומרית עכשווית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 סמסטר א' בזום

ד"ר ראובן זהבי

הקראפט - יצירה מבוססת מיומנות אישית - נמצא דווקא היום במוקדי פעילות חדשים: בין טכניקות עתיקות לטכנולוגיות קצה, בין ערוץ מחאה לאורנמנט, בין עבודת היד בסטודיו לייצור יחידני וקוסטומיזציה. הוא חלק ממהלכים של קיימות ושל יחס ייחודי אל הפרט, אל היוצר ואל הצרכן. בצד העיצוב הוא נוכח באמנות, בארכיטקטורה בהכנת המזון, באופנה או ביצירה הדיגיטאלית. הסמינר, הפונה לכל המחלקות, מבקש לפתח דיון בציר שבין עיצוב במובן הרחב לקראפט מול עבודותיהם של

יוצרים ויוצרות ומעצבים ומעצבות בני זמננו. נסקור בשיעורים הראשונים, בקצרה, את התפתחות מושג הקראפט והיחס אליו. נעמיד את העשייה בהיבטים חברתיים, מעמדיים וכלכליים מתוך פרספקטיבה תיאורטית וביקורתית.

נעמיק השנה את הדיון בקראפט כדרך אלטרנטיבית במרחב התרבות החומרית של המאה הנוכחית: בנייה, מזון, מחאה... לצד זה נדגיש את פריצות הדרך האקטואליות בהכלאות שבין הקראפט לטכנולוגיות ותפיסות עיצוב אקטואליות (bio-design, open design, slow design). נסקור מאמרים וספרות אקטואלית בנוגע לתיאוריה של קראפט, טכנולוגיה ועיצוב. נצפה במבחר תפיסות מעשיות ועקרוניות המלוות את התפתחות התחום ועתידו. את הדיון נקיים תוך התבוננות בפיתוח ועיצוב חפצים פרי ידיהם של מעצבים עכשוויים. ננתח, לאורך הסמסטר הראשון, דוגמאות של התפתחות אובייקטים הנוגעים לתחומי הקראפט.

בסמסטר השני הסטודנטים יונחו לאיסוף מקורות מידע ולפיתוח הצעת מחקר לכתיבת העבודה הסמינריונית. הם יתבקשו להציג בפני הכיתה רפראט ולהכין את התשתית הכוללת לכתיבת עבודה החוקרת יוצרים, חפץ או תחום מוגדר של עיצוב עשייה עכשווית בהקשר לקראפט, לחקור, לתעד, ללמוד ולנסח, על סמך מקורות עיוניים, ראיונות שדה, עמדה אישית וביקורתית.

9306698 אמנות חרות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 סמסטר א' בזום

ד"ר איגור ארונוב

"זהות" מתפרשת כיסוד של אישיות אנושית. גיבוש של "אני" הינו תהליך אינטר-סובייקטיבי שמקבל צורה של "סיפור", אשר אינדיבידואל מרכיב מחוויות החיים על מנת לתת משמעות ל"עצמי" לעומת ה"לא אני", תוך כדי בניית יחסי הגומלין עם "האחר". "סיפור" זה כולל היבטים פסיכולוגיים, חברתיים, תרבותיים והיסטוריים המתבטאים בזהויות מגוונות - זהות אישית, מגדרית, לאומית, חברתית, קהילתית, מוסרית, דתית ואידיאולוגית. הסמינר דן בדרכים רבות בהן אמנות מבצעת חקר, גיבוש וייצוג של "זהויות" האמן/אמנית, וגם משפיעה על זהות המתבוננים.

9306674 אינטליגנציה מלאכותית ומציאות מדומה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 סמסטר א' בזום

ד"ר בעז תמיר

רובוטים אנושיים מגשימים את חלומו של האדם ליצור אדם שלם מגולם (Golem), להיות לרגע לאלוהים, לשלוט בטבע. ההיסטוריה האנושית רצופה בניסיונות כאלו: רבא ברא גברא (סנהדרין), הראש המדבר של רוג'ר בייקון, הגולם של המהר"ל מפרג, הברוז של ואוקנסון (Vaucanson), המתכון ליצירת אדם של פרצלסוס ועוד. כל אלו נראים לנו כיום לא יותר מאשר אגדות וצעצועים. ואולם ביסודם של הדברים עומד דיון פילוסופי עתיק יומין הנוגע ליחס בין גוף ונפש והיחס בין התופעות הנגלות לנו למציאות.

אינטליגנציה מלאכותית במתכונתה המודרנית מופיעה בחצי השני של המאה העשרים ומאז עוברת תהפוכות רבות. הקורס יעסוק בהיסטוריה של הרובוטיקה והאינטליגנציה המלאכותית מראשית עלייתן, דרך הגדרות בסיסיות של הקיברנטיקה, ארכיטקטורות החישוב הראשונות, מבחן טיורינג, ועד למודלים מודרניים של רשתות נוירונים, deep learning, machine learning והתקנים של מציאות מדומה augmented reality ועוד.

מהם האתגרים של רובוטיקה, אינטליגנציה מלאכותית ומציאות מדומה? האם ישנן הגבלות על הגשמתם? מהו התפקיד שלהם במדע בטכנולוגיה ובחברה?

9301613 העיר הגדולה: מרחב, זהות, טקסט

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 סמסטר א' בזום

ד"ר עודד מנדה לוי

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות במחשבת העיר הגדולה כמרחב פיסי-ארכיטקטוני וכמרחב אנושי. תתברר הסוגיה העקרונית של ייצוג עיר גדולה בטקסט הספרותי, אפשרויות הייצוג, מגבלותיו וגישות יסוד במיפוי התמה העירונית. בשלב זה נשלב עיון ביצירות עקרוניות מן הספרות הכללית. בהמשך נתאר מהלך אבולוציוני של השתנות דרכי הופעתה של העיר הגדולה בסיפורת העברית החל מן המחצית השנייה של המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20. השתנו בדרכי עיצוב המרחב, בעמדות האידיאולוגיות כלפי הנוכחות של העיר ובמעמדו של היחיד, נקודת התצפית שלו ועמדתו בדיאלוג עם הסביבה האורבנית.

2301608 קולנוע, היסטוריה ופוליטיקה: המקרה האיטלקי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 סמסטר א' בזום

ד"ר אשר סלה

התוצרים האסתטיים שהתהוו באיטליה הפאשיסטית לא נחקרו בהעמקה עד לעשור האחרון. קורס זה מתכוון לבחון את הקולנוע שנוצר באיטליה עצמה בתקופתו של מוסוליני (1922-1945) ואף לאחר קריסת הפאשיזם האיטלקי. חלקו הראשון של הקורס יוקדש לעידן הפאשיסטי. ייחודה של הדיקטטורה האיטלקית נובע מכך שלמרות שלטון היחיד של מוסוליני לא התהוותה באיטליה רק אמנות מגויסת. דגמים שונים שימשו בערבוביה גם בשיא שנותיה של הדיקטטורה. מה הם הדגמים השונים הללו וממה הושפעו? כיצד הם השתקפו בקולנוע? חלקו השני של הקורס יוקדש לקולנוע האיטלקי שהתהווה לאחר הפאשיזם, תוך התמקדות בניאו-ריאליזם אך גם בקולנוענים שפעלו בשנות השבעים ויצירותיהם הפכו את הקולנוע האיטלקי למיתולוגיה.

9306699 על הדיוניסי באמנות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:30-16:00 סמסטר א' בזום

ד"ר שאול סתר

דיוניסוס - אל היין והשכרות, ההתלהבות והשיגעון, האל הצעיר שהגיע לאולימפוס מאוחר, והאל ש"בא מבחוש" ומשנה את התנהגותם של בני האם - היה, מאז יוון העתיקה ועד ימינו, סמל לממד הפרוע, פורץ הגבול וחסר הצורה של המעשה האמנותי. בסמינר זה נתחקה אחר כמה ממופעייו של דיוניסוס והאיכות הדיוניסית באמנות: במחזה "הבקכות" לאוריפידס, בפסלים היווניים ובציורי הרנסנס, בסוראליזם ובאקספרסיוניזם, באמנות הגוף וב"ציור הרע". נדון בדיוניסי כקוטב המהופך לפילוסופיה, כייצירות המזנבת בתבונה וככניסתו של הברברי אל תחומו של האירופי - בעזרת ההנגדה בין דיוניסוס לאפולו אצל ניטשה, האנ-פורמל של בטאיי ודיוניסוס השחור.

9306694 הרעיון של הבית: משפחה ואינטימיות בתרבות החזותית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:30-16:00 סמסטר א' בזום

ד"ר מיכל קרייזברג

הסמינר יציג את רעיון הפנים הביתי, הערכים הכרוכים בו (משפחה, אינטימיות וניכור, אתיקה של אהבה נוחות ונינוחות) והתמורות שחלו בהם, מראשית התפתחותם במחצית השנייה של המאה התשע עשרה ועד היום. תימה זו תידון באמצעות מקרי מבחן מעולם התרבות החזותית, הכללים, ספרות ואיור ילדים, ספרות צרפתית במעבר בין המאות, הקולנוע והאמנות, מודרנית ועכשווית. דרך

מקרי בוחן אלה נבחן את הפרקטיקות והפעילויות, החפצים האישיים והקשרים הבינאישיים, המאפיינים את חיי היומיום הדומסטיים והמכוננים את זהות הדיירים השוכנים בפנים הבית. הדיון בכל אלה יעשה באמצעות מעקב כרונולוגי, היסטורי ותרבותי ויכלול גם תיאוריות מתחומי המגדר, הפסיכואנליזה ותיאוריות העוסקות בפנים הבית.

9306701 ג'אז עולמי – מתחים ופתרונות: מהאישי לגלובאלי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30 סמסטר א' בזום

ד"ר אביב לבנת

האם הג'אז יכול לשמש אותנו ככלי יצירתי לפתרון בעיות בתחומי האמנות והחיים שלנו במאה ה-21? היה זה ההיסטוריון אריק הובסבאום שהצביע על אמנות הקולנוע ומוסיקת הג'אז כשתי מדיות האמנות החדשניות של המאה ה-20. ואכן מוסיקת הג'אז שהחלה כמבע שוליים תפסה לאורך העשורים של המאה ה-20 מקום מרכזי שהלך והתרחב לשדות אמנותיים וחברתיים רבים באמריקה ובהמשך בעולם כולו. הרוק והמוסיקה הפופולרית התפתחו בזיקה לסגנונות הג'אז השונים שהמשיכו להתמיד להתפתח ולהפתיע. הג'אז שצמח ממצוקה חברתית של קהילה התעצב כמבע דיאלוגי אוניברסלי המבקש לקדם אחווה אנושית, פיוס ושלום.

בסמינר נבקש לעקוב אחר שורשי הג'אז וציליו תוך בחינת השפעותיו על האמנויות הפלסטיות, ספרות ושירה, עיצוב, קולנוע, מחול, צילום, אופנה ועוד על פני מדינות, מרחבים ובקהילות מגוונות. הסטודנטים יקדמו מחקרים אשר נקשרים בתחומי יצירתם תוך שימוש בכלים ותובנות מעולם הג'אז בהקשרים היסטוריים, מושגיים וחברתיים רלבנטיים.

9306697 תרבות חומרית במדע או כיצד חומר מוליד רעיון

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30 סמסטר א' בזום

פרופ' אבנר בן זקן

המהפכה המדעית והנאורות מסמלות את לידתן של סדרה של רעיונות שעליהם מתבסס העידן המודרני. מהפכה רעיונית זו תוארה לאורך שנים רבות כתולדת של פריצות דרך רעיוניות או בהתפתחות של רעיונות מתוך עצמם. בסמינר זה נבחן כיצד רעיונות נולדו לא מתוך עצמם אלא דווקא מתוך תרבות חומרית, הכוללת פרקטיקות של איסוף ועיון באובייקטים של הטבע ושל המצאת מכשירים שנועדו למדוד או לשחזר תופעות טבע. הסמינר יחל במאה ה-16 עם מאובנים, ויעבור דרך המאה ה-18 עם מיצגים של שלדים ושל חיות שהוכחדו, דרך מנועי הקיטור של המאה ה-19 שעוררו מחשבות על חיות וכאוס בטבע, דרך הניסיונות הראשונים במאה ה-20 לגלות את סודות החיים באמצעות הביוכימיה האורגנית ולבסוף דרך המדעים החדשים - מדעי מוח ואפיגנטיקה - אשר צמצמו את רוח האדם לאינטראקציות חומריות אלקטרומגנטיות. מעבר לרכישת גוף ידע חיוני הנוגע להיסטוריה של המדע, הסמינר ימחיש שהמדע המודרני לא רק החל דרכו מתוך תרבות חומרית אלא הגיע בסוף המאה העשרים לעמדה רדיקלית המניחה שעצם המחשבה היא חומרית. כך שבסמינר זה התלמידים יחשפו לטענה כי חומר אינו המחשה ייצוגית של רעיון, אלא דווקא הקרקע שממנה נולדים רעיונות. עקרון זה יש בכוחו לעורר הרהורים חשובים בקרב בעלי מלאכה ואומנים על האופנים השונים באמצעותם הם ניגשים לעסוק בחומרי הגלם ולהשפיע באופן דרמטי על יצירותיהם.

9306695 מיתולוגיות וארכיטיפים

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר רוני עמיר

הקורס הוא רב תחומי ועוסק במיתולוגיה יוונית, בפסיכולוגיה ובתרבות חזותית עכשווית. נלמד סיפורים על אלים, גיבורים ומפלצות, נדבר על משמעותם הפסיכולוגית של הסיפורים, ונעמוד על השילוב שבין נושאים מהמיתולוגיה היוונית והתרבות העכשווית. דוגמאות לכך הן: הספר משחקי הרעב, סדרת ספרי פרסי ג'קסון, משחקי המחשב והאנימציה כגון God of War ואף עבודות אמנות עכשוויות כמו עבודת הוידאו קרימסטר (The Cremaster Cycle). נברר כיצד חזרו לשיח העכשווי גיבורים ואלים, ומדוע נותרה המיתולוגיה היוונית רלוונטית גם בימינו. בסמסטר ב' ניישם את הלימוד בכתיבת עבודת הסמינר הקשורה בתרבות חזותית עכשווית.

9306663 קריאה וכתיבה של שירה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 סמסטר א' בזום

ד"ר דרור פימנטל

השירה, כותב המשורר הגרמני ריינר מריה רילקה, היא "אוושה על כלום". שהרי השירה היא המדיום הלשוני המינורי ביותר. אך עם זאת, האפקט שלה אדיר. מתח זה בין התוכן האלמותי לצורה הפשוטה חווה כל מי שאי פעם חטא בכתיבת שירה. זו בדיוק עבודת השירה: להכיל את עודפות המשמעות בכלי השביר של השורה הקצוצה. בסמינר נקרא מהשירה העברית ומשירת העולם, ונתרגל את כתיבת השירה. זאת, תוך התוודעות לטכניקות כתיבה כמו משקל וחריזה, אימאז' והרמז, ולצורות שיריות מצומצמות ורחבות, מסורתיות ומודרניות.

9306696 אמנות פלסטינית: חיפוש אחר זהות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:30-20:00 סמסטר א' בזום

ד"ר חוסני אלח'טיב שחאדה

הסמינר יעסוק בהתפתחות האמנות הפלסטינית מראשית המאה ה-19 ועד ימינו, עם דגש על אמנות פלסטינית עכשווית. הוא יתבסס על הצגת יצירות מתחום האמנות החזותית על גווניה: ציור, רישום, פיסול, מיצג, מיצב, צילום ועוד. במהלך הקורס נתעמק בשאלות מרכזיות אשר אמנים פלסטינים מנסים לברר דרך עבודותיהם ולשאול כיצד הדבר נעשה בהקשר הפוליטי המורכב שבו הם חיים, על פי חלוקה גיאוגרפית: כאזרחים בתוך ישראל, בשטחי הרשות הפלסטינית, ברחבי העולם הערבי ומחוצה לו. תועלינה שאלות הקשורות גם במרחב הרב-תרבותי שבו אמנים פלסטינים פועלים כיום. נייחד דיון לקשר בין מעמד האישה בחברה הערבית והשתקפותו ביצירות מתחום האמנות החזותית. דגש מיוחד יושם על מאווייהן של נשים יוצרות ועל דרכי הבעתן הייחודית בזיקה לביקורת הפמיניסטית על החברה.

שנים ג'-ה'
קורסי בחירה מתקדמים

סמסטר א'

קורסי בחירה משותפים ל-MFA ולסטודנטים מצטיינים מהמחלקה לתרבות חזותית וחומרית:
 קורסים אלו מזכים את הסטודנט ב-2 נ"ז. על כן, דרישותיהם כוללות כתיבת עבודה מסכמת בהיקף רחב יותר ומטלות ספציפיות המפורטות בסילבוס של כל אחד מהקורסים הרלוונטיים. **תנאי ההרשמה לקורסים אלה הוא ממוצע 85 בלימודים העיוניים.**

1700607 אמנות בקונטקסט (הקורס מתקיים בתל אביב)

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ו' 12:00-10:30

נירית נלטון

האמן הצרפתי דניאל בורן העמיד באחד מכתביו את יצירת האמנות אל מול פרוסת לחם: אם נמקם יצירת אמנות במאפייה, היא לא תשנה את הפונקציה של המקום ולעולם לא תהפוך לפרוסת לחם. לעומתה, אם נציג פרוסת לחם בחלל תצוגה היא עשויה להפוך ליצירת אמנות, לפחות למשך התערוכה. בקורס נתבונן ונדון במערכות יחסים סבוכות כמו אלה שבין יצירת אמנות לסביבת התצוגה (מוזיאון, גלריה, חלל אלטרנטיבי, מרחב ציבורי, מרחב פרטי), בין יצירת אמנות אחת לרעותה (שיקולי תצוגה, שיח בין יצירות האמנות המחלקות מרחב משותף), בין היצירה לתערוכה (לקונסטט הכללי) ובין היצירה לטקסט שנכתב עליה (טקסט קיר, טקסט בקטלוג – פרשנות; עיתונות - ביקורת).

הקורס יתקיים בימי שישי בתל אביב ויכלול בעיקר סיורי גלריות, מוזיאונים וחללים אלטרנטיביים. כמו כן יתקיימו מספר מפגשים בבניין לימודי תואר שני של בצלאל, ברחוב אבולעפיה בתל אביב.

1700704 צילום בין ארכיון, תיעוד ואקטיביזם

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:00-14:30 בזום

רועי בושי

בשיעור זה נדון בצילום ביחס לשלוש פרדיגמות: הארכיון, צילום דוקומנטרי ואקטיביזם. ראשית נבחן את השימושים הדיסציפלינאריים בצילום כארכיון, ומולם לסקור המשגות תאורטיות ופרקטיות אחרות על הצילום בארכיון כ-counter archive, כניכוסו או תביעה מחדש של דימויו. שנית, נציג היסטוריה קצרה של הצילום הדוקומנטרי, נדון בביקורת עליו ובניסיונות לחשוב אותו מחדש בעידן של שינויים טכנולוגיים וחוסר יציבות פוליטית. לבסוף, נתייחס לשימושים אקטיביסטיים בצילום במסגרת של ארגוני זכויות אדם, קולקטיבים וסוכנויות מחקר. נחשוב על צילום במסגרת "המפנה הפורנזי", כאובייקט, כסוכן, כהוכחה וכעדויות.

1501002 סדנה בכתיבה יוצרת

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00 בזום

ד"ר עודד מנדה לוי

"לכתוב: לנסות בקפדנות לשמר משהו, לעשות שישרוד משהו: לקרוע כמה פתותים מדויקים מן הריק שמתרוקן, להותיר, אי שם, איזשהו תלם, איזשהו עקב, איזשהו אות או כמה סימנים" (ז'ורז' פרק, חלל וכו': מבחר מרחבים, [1974] 1998).

במפגשי הקורס נכיר, נשוב ונכיר, בערך של הכתיבה ובכתיבה כערך. ננסה באופן עקבי ובלתי מתפשר להאזין לעצמנו ביושר, בכנות. נתבונן ושוב נתבונן בזולתנו, בסביבה, בדרך שבה אנחנו רגילים לתפוס את העולם. נשחרר אי אילו בריחים זעירים שבתוכנו, נתרגל התייחסות 'אחרת' למוכר ולידוע, נערער על האמונות המוצקות שלנו, נראה בהם נקודת מוצא לפליאה, לקסם שבגילוי.

את הכוחות המחודשים שאולי נגלה בעצמנו ננסה ליצוק לכלים של צורה, מבנה ותשתית של לשון. נבנה את ה"קול" של היצירה, נשרטט דמויות ומצבים שיספקו איזו מלאות או תלת-ממדיות, נכיר במוסיקליות של השפה, בערך של הריתמוס, בצורות השונות לעורר רגש ולהנכיח אותו בלשון. נקרא סיפורים וקטעים ספרותיים, נלמד מהם, ננהל איתם דיאלוג, נופרה מהם ונפרה זה את זה. כל העת נעסוק במפגשים. במפגשים עם טקסטים, עם שפות, עם הלשון, עם זיכרון, עם העולם. נשוב ונזכיר לעצמו שהטקסט הספרותי הוא צורה אומנותית. נכיר בערך המוחלט של יסודות פואטיים: מי מספר את הסיפור? מהי נקודת המבט שלו? איך הוא מספר? באיזה סדר? מהי מערכת הזמנים? מה המקום של הממד הלשוני בסיפור? מהו הסיפור, בעצם? איך יוצרים הזדהות או הסתייגות? מהי משמעות של טקסט ספרותי? איך יוצרים אותה? במהלך המפגשים נבחן מבחר מהנושאים העקרוניים הללו, נתקרב אל הדברים בעזרת תרגילים ספרותיים שישכללו את ההתבוננות ואת הביטוי, נכתוב ושוב נכתוב, נקרא לעצמנו ולזולתנו ונביע את עצמנו. המפגש בין מילה, מבנה וצורה של טקסט לבין נושאים ועקרונות ביצירה ובאומנות שלכם עשוי להצמיח כיווני מחשבה, יצירה ותגבור הדדי שכדאי לבדוק ולהכיר. נציב מטרה: לכתוב. אנחה ואלווה אתכם לאורך המפגשים, בתקווה שנשמח במעשה הכתיבה.

בשל אופיו של הקורס מספר המקומות מוגבל. אנא, הירשמו אלה מביניכם המעוניינים מאוד להתנסות בכתיבה. הדבר דורש רצינות, מחויבות, התמסרות, תרגול רצוף לאורך השנה ויכולת לקבל ביקורת ותגובה.

1700614 אמנות עכשווית בעולם הערבי (באנגלית)

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 בזום

ד"ר רוואן שארף

הקורס עוסק באמנות העכשווית בעולם הערבי על שלל גווניה וצורותיה. הקורס סוקר את האמנות בת ימינו ואיך משתנים כגון זהות, לאומיות, מסורת, מודרניזם והגלובליזציה נטמעים בעבודתם של אמניות ואמנים ערבים. הקורס מציע הסתכלות היסטורית על העשייה האמנותית העכשווית, מתחילת דרכה, עלייתה וכשלונה עם נפילת מודל מדינת הלאום הפוסט-קולוניאלית במדינות ערב. נוסף לזאת הקורס מציע מבט השוואתי בין התמורות שחלו באמנות בארצות ערב לאלה בשאר העולם. הקורס מציע למידה אינטראקטיבית, וחושף את הסטודנטים לטקסטים היסטוריים וביקורתיים, זאת לצד תכנים ויזואליים וניתוח יצירות תרבות מלבנון, עיראק, מצרים, מרוקו וארצות המפרץ.

קורסי בחירה סמסטר א'

1700686 תולדות האיור

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 09:30-11:00 בזום

אורנה גרנות

איורים הם יצירות האמנות הראשונות שאותם נכיר במהלך חיינו. לפני שנכיר את האמנות במוזיאון נחשף לאיור שנמצא בספרים ברחובות וכן על גבי המסכים שמלווים אותנו ביומיום. במהלך הקורס ננסה להבין מה מייחד את המדיום הראשוני הזה המשלב בין טקסט לתמונות ומה מבדל אותו מצורות אמנותיות אחרות. מתי איור הוא צורה של המחשה טכנית וכלי אורייני ומתי הוא הופך למבע אמנותי מורכב, רדיקלי חדשני וחד פעמי.

חלקו הראשון של הקורס יוקדש לבירור מושגי יסוד הקשורים לתחום, ובהשראתם תובא סקירה היסטורית של נקודות ציון בהתפתחות האיור, תוך מתן דגש לתור הזהב של האיור באירופה וארצות הברית במאה ה 19 והמאה ה 20.

בהמשך הקורס נתעמק בעבודתם של מספר מצומצם של יוצרים אשר מזוהים כמאיירים מובהקים כמו נורמן רוקוול וטומי אונגרר וכן נכיר יוצרים ייחודים בעלי גוף עבודות איורי – אמנותי אינדיבידואלי מובהק כמו ויליאם בלייק ושרלוט סלומון.

לאורך כל הקורס יושם דגש על קריאת טקסטים היסטוריים ותאורטיים אשר יבססו את נקודת מבט המתודולוגית לקורס: הבנייה ויישום קריאה סימולטנית של מידע חזותי ומילולי אשר דרושה לצורך הבנה שלמה של האיור כמכלול.

1700709 גיבורי העל ועיצוב החברה בת זמננו

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 בזום

ד"ר פבלו אוטין

תופעת סרטי גיבורי-העל רוויי האפקטים הדיגיטליים הפכה למרכזית בתרבות העכשווית. בכל מקום, בכל גיל, אנשים שקועים בדימויים וסיפורים של גיבורי על וצורכים אותם בצורה של סדרות, סרטים, בובות, צעצועים, משחקי וידאו, בגדים, תחפושות, חפצים ועוד. עולם גיבורי העל משפיע על התרבות, על הזהות, על ההתנהגות, על הכלכלה, על החלומות, על האמנות ועל עולם העיצוב.

הקורס יבדוק למה מוצרים אודיו-ויזואליים הקשורים בגיבורי-על קוסמים ומעסיקים כל כך את החברה בת זמננו. ננסח כיצד המשיכה הזאת קשורה ליצירת תפיסה חדשה של מציאות - מציאות שהיא גלובלית, פוסט-אנושית ווירטואלית. הקורס יבדוק מהם הערכים המרכזיים שצומחים מתוך הסרטים האלה וכיצד הם מגדירים מהי גבורה וכוח בימינו, כיצד הם מעלים שאלות מוסריות וכיצד הם מבנים תפיסות מגדר וגזע. הקורס יבדוק כיצד נושאים מרכזיים בפוליטיקה, בכלכלה, בתרבות ובחברה בת זמננו מקבלים ביטוי בתופעת גיבורי העל וכך הצלחת הסוגה תקבל הקשר היסטורי רחב וטעון. ייחקרו נושאים כגון מיתולוגיות, גיבורי על כמטפורה לארה"ב כמעצמת על ומדיניות החוץ שלה. יועלו שאלות מוסריות על טוב, רע וגבורה ומהו המעשה האתי. בנוסף גיבורי העל ייבדקו ככוח שמרני המשעתק ומשמר את הנורמות החברתיות וניגע בנושאים הקשורים למגדר וגזע. ייחקר הקשר בין השיטה הקפיטליסטית הגלובלית/דיגיטלית לבין הצלחת גיבורי העל, ואת האופן שבו סרטי גיבורי העל מפתחים ואף עוזרים להגדיר את האסתטיקה הדיגיטלית החדשה בתחומים שונים. לבסוף, ייבדק כיצד גיבורי העל מאפשרים דיון על עתיד האנושות והקשר בין אדם לבין טכנולוגיה דרך תפיסות פוסט-הומניסטיות. במהלך השיעורים יוקרנו קטעים מתוך סרטים וסדרות גיבורי על מכל הזמנים, הן באנימציה והן בהשתתפות שחקנים בשר ודם.

1700676 מבוא לפילוסופיה של המדע: מן המאה השבע עשרה ועד היום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 בָּזוּם

ד"ר בעז תמיר

הקורס מתחיל בתיאור עבודתם של שני ענקי המדע במאה השבע עשרה, ניוטון ולייבניץ, תורתו של כל אחד מהם מאגדת תפיסה כוללת של הטבע, הפילוסופיה והדת. נעסוק בשתי גישות עיקריות ונוגדות זו לזו באותה התקופה, הראציונליזם של דקארט והאמפיריציזם של בייקון. במאה השמונה עשרה מעלה דויד יום את אחת השאלות הכבדות בפילוסופיה של המדע, היא שאלת האינדוקציה, נדון בשאלה זו ובתשובות שניתנו לה על ידי קאנט ואחרים עד לתחילת המאה העשרים. במאה התשע עשרה נתעכב על עלייתם של מדעי החברה, על הפוזיטיביזם המדעי ועבודתו של אוגוסט קונט. המאה התשע עשרה היא כר נרחב לוויכוחים סביב תורות האבולוציה, הקורס יציג בקצרה את תורות האבולוציה הקודמות לדארווין ואת המהפכה המדעית שמביא דארווין בתורתו. אותה תקופה היא גם תקופת לידתם של המחשבים הדיגיטליים המכאניים הראשונים, המנועים הדיפרנציאלי והאנאליטי של צארלס בבג'. תחילת המאה השערים מביאה שתי מהפיכות מדעיות חריפות האחת היא תורת היחסות של איינשטיין והשנייה היא תורת הקוונטים. אנו נסקור בקצרה את הרעיונות המרכזיים של כל אחת מהתורות, ננסה להבין את ההשלכות של המהפכות האלו על הטכנולוגיה והמדע של המאה העשרים והעשרים ואחת.

2700722 מחשיבה עיצובית לחשיבה יזמית ועסקית

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:30-12:00 בָּזוּם

ד"ר יפעת ראובני

ההכשרה בדיסציפלינה היצירתית מכוונת בדרך כלל פנימה, לחיזוק mindset עיצובי ואמנותי. תהליך היצירה הוא פנימי, אישי ואינטואיטיבי. בשל כך ישנה ליוצרים יכולת גבוהה לבצע מחקר שימושי ולהבין לעומק את צרכי השטח והמשתמשים. בזכות יכולת זו, תהליך המחקר והפיתוח (R&D) שמבצעים יוצרים למוצר שלהם מעמיק ויסודי. יחד עם זאת, תהליך המחקר מכוון ליצירת המוצר בלבד, ופחות לצרכי השוק. יוצרים נמנעים בדרך כלל ממחקר שוק מעמיק ורחב והתאמת מודל עסקי נכון למוצריהם, מה שהופך לעתים את המוצרים הסופיים לפתרונויות יפים, אך לא תמיד רלוונטיים ו/או כלכליים. קורס זה מתמקד בפער זה. הוא מכוון להכשיר את הסטודנטים לפתח חשיבה יצירתית, עסקית ויזמית בתחום עיסוקם, להכיר תכניות עסקיות וייעוץ אסטרטגי, לשפר את הבנתם לצורך במחקרי שוק ואת יכולת הגישה שלהם למקורות מימון לעסקים, ויעלה את המודעות שלהם לנושא זכויות הקניין הרוחני וזכויות יוצרים (כולל לחומרים). בנוסף ייחשפו הסטודנטים לרשויות הממשלה האחראיות על התעשיות היצירתיות (מנהל התרבות, המועצה הישראלית לתרבות ואמנות, המועצה לביקורת סרטים ועוד) כמו גם לצרכים ומגמות במגזר העסקי (כלכלה התנהגותית, טכנולוגיות חכמות, כלכלה שיתופית), בשאיפה להבין את הצרכים בשוק העבודה ולהיחשף לאתגרים העסקיים העומדים בפניהם. לבסוף, אחד ממנועי הצמיחה הגדולים הפוטנציאליים לכישרונות יצירתיים ועיצוביים הוא העולם החברתי. תחומי העיצוב הצליחו לחדור בשנים האחרונות לזירות כמו חינוך, בריאות וקיימות, ולייצר שם שינוי וצמיחה. בנוסף, הכלכלה משתנה והופכת לכלכלה מוטת התנהגות, רגשות, רצונות ודחפים, ולא דווקא כזו הפועלת משיקולים רציונליים ומחושבים. שינויים דרמטיים אלה פותחים פתח גדול לבוגרי אמנות ועיצוב להציע פתרונות לא קונבנציונאליים. בקורס נצביע על אפשרויות תעסוקה אלה שנפתחו ליוצרים ומעצבים ופוטנציאל המינוף שלהם.

1700675 תרבות פופולרית בעולם הערבי: מוזיקה, קולנוע ואינטרנט

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 **בזום**

איל שגיא ביזאוי

סדרת ההתקוממויות שהחלה בסוף שנת 2010 בארצות האזור וזכתה לכינוי "האביב הערבי" הפתיעה מומחים רבים, הן אקדמאיים הן צבאיים ומדיניים והן מתחום התקשורת. מסתבר שנאומיהם של מנהיגי המדינות השונות, דרשותיהם של חכמי הדת, הזזת כוחות צבא מנקודה אחת לשנייה, ואפילו מאמרי מערכת אינטלקטואליים, לא די בהם כדי לספר על הלכי הרוח ועל התחושה הכללית בקרב החברות הערביות השונות. בתחומי הקולנוע, המוזיקה וברשתות החברתיות, לעומת זאת, ניתן היה לחוש ברחשי מחאה וביקורת ואף בניצני התקוממות, אשר גם אם לא היה בהם די כדי לחזות את שעתיד להתרחש, הרי שבוודאי סיפקו תמונה שונה, ואף הפוכה, לזו שהמדינה ביקשה לצייר. רבים מהאנשים שחיים בעוני מחפיר במדינות ערב, נאמר שוב ושוב ע"י מומחים שונים, יעדיפו בכל זאת להחזיק בביתם צלחת לקליטת שידורי הלוויין בטלוויזיה. עבור רבים מן האנאלפאבטים בעולם הערבי, טוענים חוקרים שונים, סדרות ותוכניות הטלוויזיה וסרטי קולנוע מעצבים את תפיסותיהם יותר מכל ספר אינטלקטואלי, חשוב ככל שיהיה. בקורס נבחן את הקולות המשמשים שופר לרעיונות של התרבות הממלכתית ומוכתבים מ"למעלה" לעומת מוצרי התרבות הפופולארית המשמיעים את מגוון הקולות של ההמונים כפי שבאים לידי ביטוי בסרטי קולנוע מצריים המייצגים את המיינסטרים ולעומתם בסרטי קולנוע עצמאיים שנעשים במצרים ובלבנון בשנים האחרונות; במוזיקת הפופ הערבית ולעומת זאת בסצנת המוזיקה האלטרנטיבית שהתפתחה בלבנון, מצרים, ירדן, פלסטין, תוניס ועוד; ובאינטרנט, על הרשתות החברתיות שבו ועל התוכניות והסרטונים המועלים ביוטיוב ובערוצי אינטרנט שונים.

1700708 "הסטורי של השואה": הביטוי החזותי של השואה מראשיתו ועד ימינו

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 **בזום**

ד"ר ליאור אלפרוביץ'

באחת מהתייחסויותיו לשואה, קבע הפילוסוף הצרפתי ז'אן פרנסואה ליוטאר כי: "השואה היתה רעידת אדמה שהחריבה את הסיסמוגרפים שלה". בדברים אלו ביקש ליוטאר לטעון כי השואה היא בבחינת מאורע היסטורי בלתי ניתן לייצוג. שכן הכלים המוכרים עמם משתמשת תרבות המערב בבואה לייצג את העבר קרסו עם הקמתה של אושוויץ. מכאן שכל ניסיון לייצג את השואה הוא עקר, שכן הוא בהכרח יוצר רדוקציה של המאורע שעיקרה צמצום לתבנית שמסגרתה אינה מאפיינת את משמעותה האוטנטית והמלאה של השואה. עם זאת, מאז תמה מלחמת העולם השנייה באירופה והתגלו ממדי רצח העם שביצעו שלטונות הכיבוש הנאציים ביהודי אירופה, נעשו ניסיונות רבים ומגוונים להתמודד עם עצם התרחשותה של השואה. ניסיונות אלו כללו לצד הסברים היסטוריים, גם כאלו שהגיעו מדיסציפלינות אקדמיות אחרות דוגמת פילוסופיה או תיאולוגיה, וניסיונות שפעלו במרחבי שיח ופעולה ציבוריים כגון דת, אומנות ותרבות. כל אלו בקשו לייצג את השואה, דהיינו, להעניק למאורעות היסטוריים פרשנות שתכליתה הדגשת ערכים, תובנות או השתקפויות, ניסוחם בפלטפורמה מתאימה והבאתם לשיפוט וביקורת הציבור. קורס זה מבקש, אפוא, לשרטט את גבולות מפת הפעולה של ניסיונות הייצוג השונים תוך בחינה של אופני הביטוי החזותי שלה. כך באמצעות היכרות עם יצירות הגות, אמנות ותרבות שונות, יכירו הסטודנטים/ות את האופנים בהם נעשה פעולת תרגום תולדות השואה לשפה ויזואלית, שהיא עצמה פרשנות של היוצר על אודות משמעותה. ולאחר מכן יפנו להכרות מעמיקה יותר עם המפעלים והיצירות שהותירו חותם משמעותי בהשתקפותה של השואה בתודעה הציבורית בארץ ובעולם. קטעי עלילה ותיעוד מתוך סרטים ותוכניות טלוויזיה, אתרי הנצחה, מונומנטים ורומנים גרפיים, זאת לצד השלמת רקע היסטורי ותיאורטי על אודות השואה עצמה, הנצחתה ודרכי ההתייחסות המחקרית כלפיה.

1700677 אדם ומותג: פרספקטיבה שיווקית ופסיכולוגית על פרסום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 בזום

סיגל כנפו, פרופ' אריאל כנפו

האדם המודרני מוצף במסרים שיווקיים והפרסום חודר לכל אחד ממעגלי החיים שלנו. בקורס זה נדון בממשק שבין אדם למותג - האופן שבו תהליכים פסיכולוגיים ומנגנוני שיווק משפיעים עלינו. זהו תהליך דו-כיווני, שבו מצד אחד פועל המפרסם דרך המותג, כדי להשיג מטרות שיווקיות, ומצד שני ניצב האדם, הצרכן הפוטנציאלי, אשר לו צרכים, מטרות, יכולות ורצונות המשפיעים על התהליך. החלק הראשון של הקורס יגדיר מושגי יסוד בשיווק והתנהגות צרכנית. נדון בהנחת היסוד שיווק בא לענות על צורך פסיכולוגי של הצרכן. החלק השני של הקורס יתבסס על הפסיכולוגיה של הפרסום. ידע מתחום הפסיכולוגיה החברתית יאפשר הבנה של העמדות והמוטיבציות הבסיסיות המניעות אותנו לטוב ולרע, כולל הצרכים המודעים והלא-מודעים שלנו, וההטיות המחשבתיות והתפיסתיות שלנו. החלק השלישי של הקורס ידון במימדי העומק של הפרסום: כיצד פרסום יוצר אישיות למותג, ומהם הערכים שתהליך הפרסום מקנה למותג, תוך התחשבות בסמלים וארכיטיפים תרבותיים וברקע התרבותי שוב מתבצע הפרסום.

1700661 ג'אז: לשמוע, לצייר, לחשוב

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 בזום

ד"ר אביב לבנת

ג'אז - הסוגה האמנותית שהתפתחה במוסיקה בתחילת המאה העשרים חצה את שדות הכותנה חדר והשפיע על שדות מחשבה, תרבות ויצירה מגוונים בעולם כולו. צלילי הג'אז ליוו את המאה העשרים ברגיעה הדרמטיים וניתן להשקיף על סגנונות הג'אז המרכזיים שעלו בעשורים השונים כמשתקפים מתוך ולעיתים אף מסמנים תופעות היסטוריות ותרבותיות ולוקחים חלק במארג התרבותי-חברתי המבנה אותם. לאורך העשורים השונים של המאה העשרים התגבשו סגנונות הג'אז השונים מהבלוז, הסווינג, הביבופ הג'אז החופשי ועוד והפליגו לארבע קצוות תבל כשהם נקלטים בקרב לאומים שונים. מהו הג'אז? מהו הצליל שלו? הצורה שלו? המחשבה שלו? תוך חשיפת שאלות יסוד אלו בפילוסופיה של הג'אז הקורס יבקש לעמוד על רגעי מפתח בהיסטוריה של הג'אז ולבחון את ההשפעות של צורת ביטוי ייחודית זו על התרבות המערבית, ספרות, אמנות ופילוסופיה של המאה העשרים וראשית המאה העשרים ואחת. מוסיקאים והוגים ביניהם ג'ון קולטריין, אורנט קולמן אריק הובסבאום, תאודור אדורנו, ז'יל דלז, אמנים, סופרים, פילוסופים וכמובן מוסיקאים אשר לקחו חלק בהבנייה ובהעשרה של התרבות והאמנות העולמית בזיקה לאמנות הג'אז יידונו במהלך הקורס שילווה במצגות סאונד ווידאו. יידונו מושגים כמו: אימפרוביזציה, ביט, שאלה תשובה, מודליות, סינקופציה, אשכולי צליל, פוליריתמיות ועוד, תוך מעקב אחר האופן שבו הם מהדהדים באמנויות החזותיות, בוידאו, אמנויות מיצב ומיצג, במהלכים קונספטואליים, כמו גם בביטויים של אמנות שימושית ובחיבור שבין אמנות לחיים. הסטודנטים יוזמנו להיחשף לארגז כלים אלטרנטיבי אשר הג'אז מציע להרחבת המבט היוצר ולביסוס מערך ידע תיאורטי באוריינטציה מוסיקאלית.

1700706 אל האין סוף ומעבר לו

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00 בזום

גלית גאון היימן

יצירה חדשה בשדה העיצוב, נובעת פעמים רבות, מהיכולת לפתח שדה הקשרים, רעיונות, מחקרים ומתודות עבודה. במהלך הקורס, נעסוק בפיתוח שדה רב מימדי דרך תרגול שבועי, השתהות, שאילת שאלות ובחינת תהליכי תרגום ועיבוד טקסטואלי וקונטקסטואלי. הקורס מזמין את הסטודנטים למרחב של כתיבה וחשיבה דינאמית נטול ביקורת. צוותים רב מחלקתיים של ארבעה סטודנטים יעבדו יחד על פיתוח מהלכים קצרים של חקר תוך יצירת מארג רעיוני שלם, דיון בתמורות טכנולוגיות, אבולוציה תרבותית, צורנית הקשרית, טכנולוגיות ויישומן, חומרית, שיטות עבודה, שינויים בתפיסת תחום העיצוב ודמותו של המעצב ועוד. נפתח מפות חשיבה דינאמיות ממלים, מאוירים, תמונות, טבלאות, צירים שונים במטרה למתוח ולהרחיב את שדה ההקשרים של פעולת העיצוב. הקורס יתקיים בחוות המחשבים ומחייב נוכחות מלאה ופעילה בשיעורים. התרגילים מבוססים על שותפות פעילה של הסטודנטים מידי שבוע. העבודה היא עבודה מצטברת ותוערך דרך רצף השלבים כמו גם המכלול כולו.

1800113 קולנוע, וידאו ומדיה חדשה: היסטוריה, תיאוריה וביטויים בתרבות העכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00 בזום

רוני לייבמן

למרות שמצלמת הווידאו הביתית הראשונה פותחה רק באמצע שנות השישים, ההיסטוריה של הווידאו ארט התרחבה ואת שורשיה ניתן למצוא כבר בעבודות הקולנוע הניסיוניות של שנות העשרים והשלושים. מאידך, בשנים האחרונות הפך הווידאו התיעודי לחלק בלתי נפרד משדה האמנות העכשווית והווידאו ארט בפרט. מטרת הקורס היא למפות ולהכיר את התהליך אותו עבר הווידאו ככלי וכתוכן בשדה האמנות החל משנות החמישים ועד היום. מאז הופעתו שימש הווידאו כתחום השואב ומנהל דיאלוג עם תחומי יצירה שונים כגון קולנוע, פיסול, טלוויזיה, פרפורמנס ועוד. אופיו ההיברידי של הווידאו אפשר לו לשמור על נוכחותם של תחומים אלה במקביל ולהתפתח עימם.

1700716 פרויד ולאקאן על התרבות והאמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00 בזום

ד"ר יצחק בנימיני

בקורס נקרא בכתבים של זיגמונד פרויד, מייסד הפסיכואנליזה ושל ממשיך דרכו, הפסיכואנליטיקאי הצרפתי הרדיקלי ז'אק לאקאן. פרויד ולאקאן דנו בכתביהם ביחס בין הסובייקט לעולם התרבותי בו הוא חי, תוך שהם מציבים שאלות מאתגרות לגבי האפשרות לחריגה מהסדר התרבותי/חברתי ולחתרנות ממנו ולגבי הדימוי המודרני של הסובייקט כשלם ומגדיר-עצמו. נבחן את האופן שבו פרויד פיתח את התיאוריה שלו על הלא-מודע, בהיבטיה הפרסונליים כמו גם החברתיים, תוך קישור לעמדתו על החלום, השפה, התסביך האדיפלי, המיניות והתרבות. נקרא במיוחד בכתבים הבאים של פרויד: "פעולות כפייתיות וטקסים דתיים", "שלוש מסות על התיאוריה של המיניות", "טוטם וטאבו", "עתידה של אשליה" ו"תרבות בלא נחת". תהיה זו גם הזדמנות להיודע באופן מבואי לתיאוריה של ז'אק לאקאן. נתרכז במיוחד בחזרה של לאקאן לפונקציה של האב, לפרויד ולתפישת הלא-מודע המובנה כשפה, ולקשר בין שלוש חזרות אלו. באופן זה נבדוק כיצד לאקאן הציג את התיאוריה שלו כנגד ביסוס של האני בסדר הדמיוני לטובת העמדת הסובייקט הפסיכואנליטי של הסדר הסמלי, השפה ומעמד האב. לשם כך נקרא במיוחד

בטקסטים: מאמרים מתוך ה-Ecrits (כתבים), הסמינר "פסיכוזות", הסמינר "האתיקה של הפסיכואנליזה" והשיעור "מבוא לשמות-האב". נסיים בסמינר המאוחר "עוד" (Encore) שבו מושם דגש על ההתענגות הנשית העודפת.

1700715 אמנות פלסטינית והקשריה הממסדיים (בערבית)

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00 בזום

ד"ר רוואן שארף

הקורס בוחן את תולדות האמנות הפלסטינית מנקודת מבט ממסדית, ויחסה עם מבנים סוציו-פוליטיים כלכליים שהתקיימה בצלם. הקורס יעסוק בתולדות האמנות הפלסטינית ברמה המבנית מתחילת המאה ה-20 ועד היום, וזאת תוך התייחסות להשפעת טלטלת האירועים ההיסטוריים, השינויים הפוליטיים ונקודות המפנה בשיח הפלסטיני הלאומי, שהשפיעו על הצורה, המעמד והאופי של מבנים אמנותיים ותרבותיים. בחינה זו, תבוצע באמצעות מחקר אמנים, יצירתיות ואירועים אמנותיים. הקורס מציע התבוננות על השפעתם של מבנים אמנותיים, אשר שימשו מעין סוכני תיווך למטרות שונות. השאלה העיקרית שמעלה אותה הקורס היא: אם אמנות יכולה להיות אוטונומית? וכיצד המבנים הפוליטיים והכלכליים הממסדיים משפיעים על עשיית האמנות בקונטקסט היסטורי עכשווי.

1700710 מציאויות העתיד (הספקטרום) - מציאות מדומה ורבודה וטכנולוגיות מתקדמות

חכמות לאמנות ועיצוב חדשניים

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-18:30 בזום

ד"ר יאיר ברטל (שיתוף עם האוניברסיטה העברית מספר שיעורים יתקיימו בגבעת רם)

הופעתן של טכנולוגיות חדשניות "משנות מציאות", אשר מכניסות אותנו לעולמות אחרים, משנות את העולם שסביבנו, ומאפשרות לדמות מציאויות חדשות ומוכרות, פותחת אפשרויות בלתי מוגבלות של שימושים, אפליקציות, כמו גם שאלות לגבי השפעתן על האנושות והתפישה האנושית. הקורס עוסק בנושאים אלו אשר נמצאים בתחום המפגש בין תחומי המדע והטכנולוגיה, ותחומי האמנות והעיצוב. הקורס יועבר בהנחיית פרופ' יאיר ברטל בשיתוף מרצים אורחים מן האקדמיה והתעשייה. היעד העיקרי של הקורס הוא יצירה משותפת במסגרת קבוצתית רב-תחומית, כאשר כל סטונדט תורם מתחום התמחותו, ולפיכך הקורס אינו דורש ידע או יכולות טכנולוגיות. חלקו הארי של הקורס יתמקד בהבנת האספקטים החדשניים של טכנולוגיות XR (Extended Reality) - מציאות מדומה, רבודה ומשולבת (VR/AR/MR (Virtual Reality/Augmented Reality), אינטליגנציה מלאכותית (Artificial Intelligence) AI), ובנוסף הקורס יחשוף את הסטודנטים לטכנולוגיות משלימות בעזרתן יוכלו ליצור חוויה רב-חושית כוללת, כגון EEG (רשמית מוח חשמלית), הדפסת תלת-מימד, טכנולוגיות רשת אינטראקטיביות, ממשקי אדם-מכונה וחיישנים ועוד.

1700702 אמנות והעיר הגדולה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 **בזום**

רותם רוף

מהי אמנות עירונית? במרכז הקורס עומדת חשיבה על היחסים ההדדיים שבין אמנות למושג העיר במבט היסטורי וגלובלי. בחינה של קרקטיקות של אמנות עכשווית בהקשר האורבני-פוליטי החל מתחילת המאה העשרים ועד לזמננו, תשמש לניתוח והבנת משמעותם העכשווית של שני המושגים הללו והצבעה על זרמים מרכזיים והתיאוריות העיקריות שעיצבו אותם. בקורס נסקור את האופנים בהם תיאוריה וביקורת, פרקטיקות של אמנים, פעילים חברתיים, קוקלטיבים, מוסדות וקובעי מדיניות עיצבו והשפיעו על יחסי הגומלין בין האמנויות לבין המרחב הציבורי ונתבונן בדוגמאות מרחבי העולם תוך הבנת הקשרים החברתיים, גאוגרפיים ופוליטיים שלהם. נציג את המגמות המובילות באופן שבו הובן מקומה של אמנות בחלל האורבני - מאמנות מונומנטלית, אמנות חוצות ועד לתפיסות עכשוויות של אמנות בקהילה ואמנות השתתפותית, כשהחלל העירוני עצמו והצופה הופכים להיות חלק אינטגרלי ובלתי נפרד מהעבודה.

1700504 זכויות יוצרים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00 **בזום**

עו"ד אייל פרייס

מטרת הקורס להקנות מושגים ועקרונות בדיני זכויות יוצרים ומדגמים ביצירות אמנות, יצירות אדריכליות, תצלומים, עיצובים גרפיים, עיצובים קראמיים, צורפות ועיצובים תעשייתיים. יסקור זכויות ביצירות מיוחדות ותידון השאלה מהי העתקה אסורה ומותרת של יצירה (למשל בהקשר פרודיה). תנותח זכות האמן למנוע מאחרים לערוך שינויים ביצירה. עוד ידון: מסחור זכויות והגנה בארצות זרות על זכות יוצרים, ומדגם של יוצרים ישראלים.

שנים ג'-ה'
קורסי בחירה מתקדמים

סמסטר ב'

1700651 קלאסיקה מאוירת לילדים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א', 09:30-11:00 **לסירוגין במוזיאון ישראל ובבצלאל קמפוס הר הצופים**

אורנה גרנות

במהלך הקורס נבחן מגוון ספרי ילדים מאוירים ונסקור את התפתחותו של הספר המאויר לילדים מן המאה ה-19 ועד ל'פיקצ'רבווק' של ימינו. מטרת הקורס היא למקד את תשומת הלב והמבט אל האיור כפרשנות חזותית לטקסט מילולי בכלל, ואל הספר המאויר לילדים כסוגה ייחודית בפרט. ההתבוננות ההיסטורית-תרבותית על הפן החזותי של הספר המאויר תיעשה תוך מתן דגש לתרומתם הייחודית של האיור והמאיירים אל התהוותן של היצירות הקלאסיות לילדים. יצירות לדוגמא: יהושע, הפרוע, פו הדוב, פיטר ראביט והקוסם מארץ עוץ. מאיירים לדוגמא: וולטר קריין, רנדולף קלדקוט, מוריס סנדק וטומי אונגרר.

2700702 מבוא לתורת הרשתות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 10:30-12:00

ד"ר בעז תמיר

הקורס עוסק במבנה הבסיסי של רשת, בסוגים שונים של רשתות: רשתות רגולריות, רשתות רנדומליות ורשתות חסרות סקלה, בתכונות הבסיסיות של הרשת, במעבר אינפורמציה ברשת, במבנים חברתיים שנוצרים ברשת, ברשת ככלי מחקר במדעי החברה ועוד. הקורס יציג את רשת האינטרנט ופרוטוקולים בסיסיים של תקשורת כדוגמת TCP/IP. הקורס עוסק גם בתופעת ההגחה emergent property. אלו תופעות גלובליות המגייחות מעל גבי רשת של יחסים לוקאליים. הגחה כזאת קיימת גם באורגניזמים חברתיים כמו נמלים דבורים ולהקות דגים. ברשתות נזירונים ההגחה יכולה להסביר תופעות רבות הקשורות לתפיסה, ראייה, תובנה, לימוד ועוד. הקורס יעסוק גם ברשתות נזירונים חישוביות ובמושגים כמו machine learning, deep learning ועוד.

2700724 התרבות החזותית של אגרסיביות נשית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 10:30-12:00

ד"ר שיר אלוני-יערי

מהקנאה הרצחנית של מדיאה ועד הדיסידנטיות הפרובוקטיבית של ה'פּוּסִי ריוֹט' ו-'פּמֶן', ביטויים של תקיפות ותוקפנות נשית עוררו, וממשיכים לעורר, אי נחת תרבותית. מדוזות מסרטות, פאם פאטאל ערפדיות, סופרג'יסטיות מיליטנטיות, אנרכיסטיות במאה ה-19, 'שורפות-חזיות' בסיקסטז, טרוריסטיות בשנות ה-70, גברות ברזל בפוליטיקה וגרילה גירלז' באמנות - הסדר הפטריארכלי מתקשה להכיל את החיבור הטעון של נשים וכוח. בעוד תוקפנות סובלימטיבית או מופנמת - 'פאסיב-אגרסיב', רכילות, הפרעות אכילה, אובדנות - נחשבת נורמטיבית, אפילו 'טבעית', עבור נשים; הפגנה של זעם, לוחמנות, עוינות ואלימות (בין אם על רקע אידיאולוגי או אישי) נתפסת, במידה רבה עדיין, כמוקצנת וגברית, על הספקטרום שבין וולגרית לפתולוגית. אולם אל מול קונבנציות מושרשות אלה, בעשורים האחרונים קיימת מגמה גוברת בשדה התיאורטי, האקטיביסטי והחזותי לנסח מחדש מבעים אשר יחרגו מהדימוי השגור של האשה ה'פאלית'/היסטרית ויאפשרו מרחב ייצוג מרובד ופרודוקטיבי יותר לסובייקטיביות ואסרטיביות נשית. בתוך כך נשקלות סוגיות כמו: האם ניתן ו/או רצוי להמשיג אגרסיה 'נשית' במנותק ממודלים דומיננטיים של אגרסיביות (גברית?); האם המאבק הפמיניסטי לא תרם בעקיפין - דרך החתירה לשוויון בשילוב נשים בצבא למשל - להתפתחותם של מנגנוני דיכוי חדשים כגון שימוש בהשפלות מיניות כשיטות חקירה ועינוי של עצירים בעידן פוסט-9/11? והאם אסטרטגיות של ביוש וחשיפת זהות הן 'הנשק של המוחלשות' או בריונות הרסנית שפוגעת גם בנשים עצמן? על רקע התרחשויות אקטואליות דוגמת קמפיין 'מי טו' העולמי, הלוחמות הכורדיות בסוריה ומשמרות ה'סארי הורוד' בהודו, ובהתבסס על תרומותיהן של תיאורטיקניות, יוצרות ומהפכניות בעבר ובהווה, נבחן בקורס את ההיבטים האסתטיים, האתיים, הפוליטיים והפסיכואנליטיים של אגרסיביות נשית ואת ייצוגיה העכשוויים באמנות ובתרבות הפופולארית. הקורס ימקם את הדיון במסגרת הרחבה יותר של המחשבה הפמיניסטית על פולמוסיה ומאבקה הפנימיים, ויעלה שאלות לגבי חלוקות והיררכיות מגדריות, אמביוולנטיות אימהית, קורבנות ונקמה, יצרים (תוקפניים) ויצירה.

2700642 קומיקס ישראלי אתמול והיום

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א', 10:30-14:00

צחי פרבר

מטרת הקורס להציג את האופן בו נתפסת ההווה הישראלית על גווניה הרבים באמצעות הקומיקס. הקומיקס הישראלי שנוצר טרם הקמת המדינה ועד לימנו אלה, דומה בתמהיל התכנים שלו לקומיקס הכללי בשקפו את ערכי החברה ותכניה מכל זווית אפשרית: עם במצור, צבא ובטחון, סטריאוטיפים חברתיים, ועד למקומו של הפרט בהווה הישראלית. במהלך השיעור יוצגו סדרות קומיקס שפורסמו בירחונים לילדים, בעיתונים יומיים ובספרים (הנובלה הגראפית). במקביל לכך נארח בשיעור ציירי קומיקס ממגזרים רבים – קומיקאים ידועים, אך גם כאלה הנמנים על החברה החרדית.

1700674 בין אחווה לאיבה: יחסי יהודים וערבים בראי הקולנוע הערבי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

איל שגיא ביזאוי

מאז ראשית כניסתו של המדיום הקולנועי אל המזרח התיכון ואל ארצות ערב בכלל ניתן ביטוי ליחסי יהודים וערבים ביצירות קולנועיות רבות. יצוגיהם של יחסים אלו רבים ומגוונים, והם משתנים מתקופה לתקופה ומארץ לארץ: החל בסרטים המתארים יחסי דו-קיום ואחווה בין היהודים לשכניהם המוסלמים והנוצרים, עבור בסרטים המציגים את המתחים בין הקהילות, וכלה בסרטים המתמקדים בסכסוך הישראלי-ערבי סביב שאלת ארצישראל/פלסטין. בחלק מן הסרטים הללו ההתמקדות היא ביחס יהודים וערבים, תוך הקפדה על ההבדל בין "יהודי" ל"ציוני" או "ישראלי", ובחלק אחר ההתמקדות היא ביחסי ישראלים-ערבים או ישראלים-פלסטינים, תוך טשטוש הקטגוריות "ישראלי" ו"יהודי". במהלך הקורס נצפה בדוגמאות שונות מסרטים שנעשו בתקופות שונות בעולם הערבי וננתח אותן. במיוחד נתמקד בסרטים שנעשו בפלסטין/ישראל, מצרים, מרוקו, תוניס ולבנון.

2700717 עושים צדק: אידיאולוגיה, שיח ושפה באמנות ובעיצוב

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר שגיא מעין

מטרת הקורס היא להעמיק את היכרותם של יוצרים ומעצבים עם מושגי יסוד בלימודי התרבות ולסייע בפיתוח כלים לחשיבה ביקורתית והומניסטית בעידן של כלכלה תאגידי וגלובליזציה מואצת. ההרצאות והדיונים בכיתה ייערכו על בסיס חומרי הקריאה, לצד בחינה של דוגמאות נבחרות משדה התרבות, האמנות והתקשורת החזותית. השיעורים יתמקדו בפענוח נרטיבים אידיאולוגיים שונים שהתגבשו לאורך ההיסטוריה של הרעיונות. נכיר את נקודות המבט שעמדו במרכזן של תורות שונות בעידן המודרני ושאפו לסדר חברתי-כלכלי ופוליטי חדש, ונבחן את הערכים והתוצרים התרבותיים ששיקפו אותן. במסגרת זו נדון בייצוגים אמנותיים נבחרים החושפים מתחים אלה ומציעים אלטרנטיבות חדשות לשאלת הצדק בימינו. עבודת הסיום תתמקד בבחינה עיונית של תוצר משדה העיצוב/אמנות ע"פ הרעיונות האידיאולוגיים שנדונו בקורס.

1700663 מגדר, מיניות ותרבות חזותית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר רוני גינזבורג

הקורס מציע קריאה בטקסטים מכוננים בתיאוריה הפמיניסטית והקווירית תוך התייחסות לאמנויות השונות כולל צילום, אמנות, עיצוב, ארכיטקטורה ועוד. במסגרת הקורס נבחן את נקודות ההשקה בין התיאוריה הפמיניסטית והקווירית לתיאוריה של תרבות חזותית ואת ההבדל ביניהן. לשתי צורות אלה של חשיבה יש עשייה, אסטרטגיה, היסטוריה ותפיסה פוליטית משלהן. בקורס נדון כיצד תיאוריות אלה מציעות ותובעות עמדה כלפי חוויה חזותית; מה התפיסות הפמיניסטיות והקוויריות חושפות ביחס לאופן בו רואים ולאופן בו מייצגים אמנות; מה התפקיד החברתי-פוליטי של אופנים אלה בתוך התרבות. נדון ברישות של רשתות חברתיות בשדה האמנויות ובאופן ספציפי כיצד רשתות אלה מעוצבות ומאורגנות על ידי מגדור או "הבדלים בין המינים" וכיצד הן מבנות את הזהות המגדרית של היוצרות/ת ושל הצופה.

1700669 מגמות במדיניות החינוך של ישראל

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס עוסק בקווי הגבול האידיאולוגיים והביורוקרטים המנהלים את מערכת החינוך הממלכתית בישראל ואת זיקתן לתחום החינוך לאמנות. בהקשר לכך נדון בנסיבות ההיסטוריות, התרבותיות, הכלכליות והפוליטיות, שהשפיעו על גיבוש מערכת החינוך, על האופי המשתנה של מטרותיה ועל הדרכים בהן ביקשה המערכת להיענות לאתגרים חינוכיים שונים באמצעות ניסוח תפיסות פדגוגיות, אורייניות ומנהליות משתנות. באמצעות בחינת אופייה המשתנה של מדיניות החינוך בישראל נדון בצירים הרעיוניים המרכזיים שעיצבו את המערכת וכן באלו שנדחו ממנה. כמו כן נדון בתפקיד החברתי והתרבותי המשתנה שנטל על עצמו השדה החינוכי הפורמאלי ובפרקטיקות המגוונות שאימץ. הדיון בסוגיות אלו יתנהל סביב טקסטים שנכתבו במקור על ידי הוגי הרפורמות ומעצבי המדיניות, טקסטים אמפיריים שבדקו את היישום בשטח, טקסטים שראו את המציאות החינוכית מנקודת מבט ביקורתית וטקסטים קולנועיים-תיעודיים הפורשים את הנושא מבעד לעדשת הזיכרון האישי.

2800135 ביצוע קולי של שירה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר עודד מנדה לוי

בקורס נבחן את שאלת הביצוע הקולי (כלומר קריאה בקול / דקלום) של שירה. הביצוע הקולי הוא בסיס עקרוני ורב חשיבות בהצגת היצירה, וביכולת לדון בה מתוך כבוד לטקסט ואפשרויות הבנתו. המחקר והפרקטיקה של קריאה בקול מתמקדים במה שמייחד את השירה מז'אנרים אחרים, אותו מסתורין רתמי, אותו המתח שבין "כתיבה" ל"קול", בין טקסט/תחביר/סמנטיקה לבין ריתמוס, מכלול ההיבטים הפרוזודיים, ומימוש אקוסטי ואופני ביצוע. מחקר ובחינה מעשית של הכרעות בקריאה קולית מתייחסים למכלול ההיבטים הנוגעים לתורת השיר. אולם, מתודת הקריאה הקולית מציגה פרשנות ומשמוע החומקים מ"ניתוח", ופונים ליצירת דיאלוג קונקרטי, חושי, מנטלי ומוסיקלי, תזכורת שהשיר הוא פעולת דיבור המתממשת גם (ולעיתים רק) בביצוע של קריאה קולית.

"השירה היא אלימות מאורגנת כלפי המבע הרגיל" (יאקובסון). ביצוע קולי של שירה יוצר קשב מחודד במפגש עם הטקסט ומדגיש את ייחודיות המבע, את הטקסטורה של השיר, את תכונותיו החושיות, את המאגיות והמוסיקליות יותר מאשר את ה"ספרותיות" שבו. הקורס בעזרת מרחב של מקרי קריאה מוקלטים ומבוצעים של שירים יהווה תשתית לגיבוש גישה אלטרנטיבית במפגש עם שירה. נעמוד על מכלול מרכיבי הביצוע הקולי, סוגיות בדיקציה ואינטונציה, ניגון ומקצב. נעסוק בשאלות פרשניות של הטקסט כיסוד לקריאה, נבחן גישות לביצוע קולי והשתנותן של נורמות ביצוע, נקליט ונאזין לעצמינו, למשוררים ולקרייני שירה.

1700670 אמנות פוגשת חברה פוגשת אמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקשר בין אמנות לחברה נדון מבעד לתפיסות שונות ומנוגדות. האמנות והאיכות האמנותית הוגדרו כתוצר של מערך מוסדי מורכב המופעל באמצעות מומחים וברי סמכא אשר אינם תלויים בתכונות או במאפיינים הכרחיים וקבועים הטבועים ביצירה; האמנות וטיבה הוגדרו כתוצר של תהליכי חיברות (למידה וחניכה) בעקבותיהם ניתן לזהות אובייקט כיצירת אמנות, ל"דובבו" ולחשוף את המובן והפשר הטמונים בו, לכאורה, ואשר קודמים לתהליך הלמידה; האמנות הוגדרה כאמצעי המתניע ביקורת מוסדית שיטתית שעניינה שיטות הייצור, הייצוג וההמצגה של האובייקט והמרחב האמנותיים, כמו גם חשיפת מבנים חבויים, כוחות דומיננטיים, נרטיבים מכוננים, קטגוריזציות, קלסיפיקציות וקולות "מושתיקים"; בהקשרים אחרים היא הוגדרה כצורת מפגש, התכנסות, חשיבה ודיון המתפקדים כאתר של פוטנציאל (מחשבתי ופרקטי) הנוגע ברעיונות ובתפיסות הנוטעים מחוץ להקשרים אמנותיים מובהקים (למשל: חברה, פוליטיקה, אקולוגיה ועוד), ומחוץ לדפוסי חקירה "לוגים", "אובייקטיביים" ו"ליניאריים" מקובלים. הקורס יוקדש לזיקות גומלין אלה, לתנאים הסוציו-היסטוריים שהבנו אותם ולהיתרים והמגבלות הטמונים בהם וזאת בתחום האמנות הפלסטית בפרט והתרבות בכללה.

1700697 מעבדה ביולוגית לאמנות ולעיצוב

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-18:00

נורית בר-שי

יותר מבכל תקופה אחרת בהיסטוריה, תחום הביוטכנולוגיה צומח במהירות, מחולל ומעצב מהפכת חומרים ביולוגים. במקביל, המחסור הגובר וניצול היתר של משאבי הטבע שלנו מעוררים אותנו לבחון מחדש דרכים חלופיות לפתח משאבים ביולוגיים מתחדשים ומתכלים. מונעים על ידי יצירתיות, מקוריות ואחריות סביבתית, אמנים ומעצבים החלו ליצור ולחקור במעבדות ביולוגיות ולשלב את עולם החי והצומח בעבודותיהם. יוצרים אלה נוגעים בפוטנציאל להחליף דלקים מאובנים והרג בע"ח כמשאב, לחולל מהפכה בתחום הרפואה והמחקר המדעי, ולהשפיע ולגעת בכל היבט של חיי היומיום שלנו - ממוצרים ביתיים, רהיטים ובגדים, המזון שאנו אוכלים והחומרים בהם אנו משתמשים ועד שאלות חברתיות, משפטיות ואתיות המתמודדות עם הנחות חדשות למושגים עתיקי יומין של חיים ומוות, טבעי ומלאכותי וגוף האדם וסביבתו. סטודנטים בקורס זה מוזמנים לחשוב מחדש על יסודות החומר החי, גידול חומרים באמצעות מערכות חיים, האם גידול מוצר יחליף בעתיד את תעשיית הייצור ומהי האחריות המוסרית שלנו כמעצבים הלוקחים חלק בתהליכים המשמעותיים הללו. במהלך הקורס נסקור את הרקע, תמות עיקריות, וכן עבודות ומחקרים של מדענים, מעצבים ואנשי מקצוע ונתנסה תוך כדי תרגול מעשי בטכניקות גידול פרקטיות.

סטודנטים יידרשו ללמוד טכניקות גידול ועיצוב חומרים ביולוגים ולפתח פרויקט חדש ומקורי המשקף חשיבה והבנה של התחום. כמו כן ידרשו לחקור, לתעד ולסכם את תהליכי העבודה ב"מחברת מעבדה" ובמצגת. לא נדרש ניסיון או רקע קודם בביולוגיה.

2700697 תשוקה ויצירה: מבט ביקורתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר יואב רונאל

הקורס יעסוק בייצוגי תשוקה בתרבות המערבית, דרך תיאוריות של ביקורת תרבות מהמאה ה-20. הדיון בתשוקה יערך מכל הקונטקסטים השונים של המושג: התשוקה הגופנית והאירוטית, התשוקה הפילוסופית, התשוקה הפוליטית - אך בעיקר מתוך התמודדות עם שאלות של יצירה ותשוקה. הקורס יציע תחנות שונות בביקורת התרבות: הוא יתחיל במחשבת התשוקה של אפלטון, וימשיך למודרניזם ולפוסט מודרניזם, מתוך התבוננות בהגותם של האבות הגדולים: ניטשה, מרקס ופריד. ולאחר מכן, עמדות ביקורתיות יותר, כמו תפיסת התשוקה של ז'ק לאקאן, רעיון היצירה של מוריס בלאנשו, המחשבה המלנכולית של ולטר בנימין, מחשבת הסובייקט והשיח של מישל פוקו, הפרפורמטיביות של ג'ודית באטלר וז'ק דרידה, אווה אילוז ותשוקה מודרנית, מכונת התשוקה של ג'יל דלז ופליקס גוואטרי, ושאלות של תשוקה ואונטיות למול הפוסט מודרניזם. הדיון הפילוסופי והביקורתי יתקיים לאורן של יצירות תרבות. בין האמנים והיוצרים: קפקא, ברדיצ'בסקי, הרמן מלוויל, זוהר ארגוב, ספייק ג'ונז, פאזוליני, גוסטב פלובר, אתגר קרת, סקוט פיצ'ג'רלד, ולדימיר מאייקובסקי, ברוס ספרינגסטין, פרנק מילר, גבריאל בלחסן ואחרים.

2700719 עיצוב ביקורתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

דורי אורין

המעצב נתפס על פי רוב כאיש מקצוע המספק שירות - בין אם בהעברת מסרים שונים (כמו בפרסום או בשילוט) ובין אם בביצוע פונקציונלי (עיצוב מוצרים וסביבה). על פי תפיסה זו, העיצוב הוא שלב בתהליך עבודה בו מסרים תרבותיים, מסחריים וחברתיים מועברים ומתורגמים לציבור הרחב. בקורס נשאל האם העיצוב יכול גם לשנות את המציאות, להגיב עליה ולא רק לשקף אותה. נבחן מצבים שבהם מעצבים בחרו בהבעת עמדה לעומתית אל מול הסטנדרטים החברתיים המקובלים. נשאל כיצד ניתן להביע מחאה וביקורת בכלים עיצוביים, מהן ההשלכות המסחריות והכלכליות של מחאה כזו, האם עבודת מחאה עיצובית פועלת באופן דומה ליצירה אמנותית, האם המחאה העיצובית אפקטיבית מחוץ למלייה העיצוב ובמה שונה מחאה של מעצבים ואמנים ממחאה אחרת.

קורס קיץ

2700718 החזית הכחולה - קיימות בין הים לחוף

2 נ"ז

תאריכים ושעות יפורסמו בהמשך

מיכל איתן

במבט מן החלל בולט הצבע הכחול של כדור הארץ שלנו. ואכן, למעלה מ-72% מפניו של הכדור מכוסים במי אוקיינוסים. האוקיינוסים ומאגרי המים המתוקים בעולם מאפשרים את החיים על כדור הארץ: חייהם של 3 מיליארד אנשים תלויים לפרנסתם במערכת האקולוגית הימית - דגה ופירות ים; האוקיינוסים קולטים כ-30% מפליטות הפחמן הדו חמצני הנוצר על ידי האדם וכמובן מים מתוקים

מאפשרים חיים - שתיה, גידול מזון ועוד. בשנת 2015 הכריז האו"ם על 17 יעדים לפיתוח בר קיימא (Sustainable Development Goals). יעדים אלה אומצו על ידי 193 מדינות. שניים יתוך היעדים הללו מתייחסים למים: הבטחה של אספקת מי שתיה לכל ושימוש באוקיינוסים, בימים ובמשאבים הימיים לפיתוח בר קיימא. קורס הקיץ יבחן את עקרונות הקיימות דרך עדשת המים. הקורס יסלל לימודים עיוניים – דמוגרפיה, אוכלוסייה, נחלת הכלל (Commons), תרבות הצריכה וצריכת יתר, פסולת, פלסטיק, שמורות ימיות, מים ושמירה על מים, לצד סיורים והרצאות אורח של מיטב המומחים העוסקים בנושא בארץ ופרויקט מעשי שיבחן את היכולת של מעצבים להשפיע על אחד מהאתגרים הגדולים העומדים בפני האנושות.

שנה ד'

קורס מלווה פרויקט גמר, שנתי - במחלקות עיצוב תעשייתי, צילום, אמנות, צורפות ואופנה, עיצוב קרמי וזכוכית

פרויקט הגמר, המתקיים בתום השנה הרביעית ללימודים, מהווה שיא ותמצית הלימודים של הסטודנטים באקדמיה לאמנות ועיצוב ובתור שכזה הוא משקף את היכולת ליצור יצירה מקורית וחדשנית. במהלך העבודה על הפרויקט מתקיימים שני שלבים שבלעדיהם לא ניתן להגיע לקו הסיום שלו. השלב הראשון של פרויקט הגמר הוא השלב הרעיוני המלווה את הביצוע המעשי של הסטודנטים בכל מחלקות בצלאל. השלב הרעיוני מבטא את כוונות הסטודנט (intentions), את צורת החשיבה שלו, את תפיסת עולמו, ואת אמונותיו. אלה מתפקדים במסגרת הפרויקט כרקע תיאורטי לגילום צדדיו המעשיים של המוצר הסופי. השלב השני של פרויקט הגמר, הוא ההוצאה מן הכוח אל הפועל של הסקיצה הרעיונית לכדי אובייקט, יצירה, או מוצר העומדים בזכות עצמם. שני היבטים אלו, הצד הרעיוני-מחקרי-תיאורטי של הפרויקט והצד המעשי שלו, הם שני צידי המטבע של פרויקט הגמר וברור כיום כי ההתנסות באמנות ובעיצוב איננה ניתנת לגילום אם אין בצידה תיאוריה שכן כל עשייה פרקטית כרוכה במחשבה מופשטת, ברעיון ובחזון. מטרת הקורס: לנוכח השינויים שחלו בעשורים האחרונים בשוק האמנות, העיצוב והאדריכלות בו יוצרים מתבקשים בנוסף לתיק עבודות לנסח, באופן מילולי, את רעיונותיהם החזותיים. מיומנות זו חיונית עבור יוצר/ת בתחילת דרכו/ה לצורך המשך פיתוח פרויקטים, הגשת בקשות למלגות ומענקים, הגשת הצעות למכרזים, שיווק מוצרים ועוד. דרישות שוק אלו מחייבות יכולות מילוליות ושליטה במיומנויות הכתיבה כדי להעביר במילים את הרעיונות החזותיים, לנסח הצהרת כוונות, תיאור מתומצת של הפרויקט, תוך התמקדות על מקומו בשיח הביקורתי, עיגונו בידע היסטורי ובהבנה תיאורטית. מאחר וכל סטודנט עובד על נושא שונה, קורס זה יערך (למעט שניים-שלושה שיעורים מקדימים) במתכונת של הנחייה אישית שמטרתה להקנות לסטודנט ידע בתחום התמחותו ולהרחיב את ידיעותיו בנושאים הקשורים למחקרו האישי. הנחיה זו היא אקדמית בדומה להנחיה של כתיבת סמינריון, אך עם זאת מאחר והיא מבקשת להקנות מיומנויות חשיבה וניסוח השונות מאלו של עבודה סמינריונית, יהיה בה גם מעין דיאלוג בנוסח סוקרטס ותלמידיו שבאו אליו עם ידיעות מוטעות, שגויות או עם דעות קדומות ואמונות חסרות בסיס, והוא – תוך דיאלוג שכלל שאלות, ביקורת או וויכוח עורר את בני שיחו לחשיבה והפנה את תשומת ליבם לראות באור שונה את עולמם הערכי. הקורס מעניק לסטודנט 2 נ"ז במחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

1-9306667 קורס מלווה פרויקט גמר בצילום

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א', 18:00-16:30

ד"ר אורלי שבי, ד"ר רותי גינזבורג

1-9306677 סוגיות במחשבת האמנות העכשווית

יום א' 14:00-12:30, ד"ר שאול סתר, נירית נלסון

1-9306682 קורס מלווה פרויקט גמר בצורפות ואופנה

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 11:30-10:00 ד"ר טל פרנקל אלרואי, יעל טרגן

קורס מלווה פרויקט גמר בעיצוב קרמי וזכוכית

2 ש"ש, 2 נ"ז

מוש קאשי

קורסי המקבץ הבינתחומי

סמסטר א'

987040172 סאונד, עיצוב פס קול ועיצוב פסקול לתמונה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

דניאל מאיר

הסאונד הוא מרכיב חשוב ולעיתים עיקרי ביצירות אמנות. עם זאת, לעיתים קרובות מדי הוא נותר מוזנח בתהליך היצירה בגלל חוסר מודעות לכובד משקלו. מניסיוני בפורמטים שונים ובגישות שונות של סאונד (מייצבי סאונד, סאונד לוידאו ארט, לפיצ'רים ולסטרטים דוקומנטריים, סאונד באינטראקטיב, רדיו, תיאטרון, מייצבים ומייצגים) אני מציג גישות חשיבה שונות ופתרונות לסוגי היצירה השונים.

מטרת הקורס: לחשוף את הסטודנטים/יות לחשיבותו של הסאונד בתחומי היצירה השונים ולאפשרויות השונות שקיימות בגישה לעיצוב סאונד לתמונה. הקורס מקנה לסטודנטים/יות כלים הכרחיים לשמיעה, להקשבה וליצירה שיאפשרו להם בסופו של דבר ליצור או לבחור את פס הקול שישרת את היצירה שלהם בצורה המתאימה והטובה ביותר. חשיפה לצורות ולגישות עבודה שונות על סאונד חשובה לסטודנטים/יות, גם אם יבחרו בעתיד שלא לעסוק בעיצוב הסאונד בעצמם מכיוון שהיא תקנה להם ידע בסיסי לגבי הכלים והמושגים הקשורים בעבודה על סאונד באופן שיאפשר תקשורת גבוהה מתוך שפה משותפת עם אנשי סאונד מקצועיים. במהלך הקורס ילמדו הסטודנטים/יות על הרבדים המרכיבים את פס הקול המוגמר כפי שהוא מופיע ברובהסטרטים: טקסט (דיאלוגים), אפקטים אוויריות ופולזי ומוזיקה ומשמעותם ביצירה. תחילה נתמקד בכל אחד מרבדים אלה בנפרד, כשהדגש יהיה על האופן בו אפשר ליצור כל אחד מהם בצורה האיכותית ביותר, ולבסוף, נלמד איך לשלב ביניהם בצורה הנכונה ביותר.

2700715 הגירה ועקירה – מסעות פיזיים ורגשיים מהאישי לגלובלי ולאקטיבי

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

רותי קנטור ואיתן שוקר

הקורס מזמין את המשתתפים לצאת למסע חיפוש אישי ולחברו עם הקהילתי והגלובאלי. בהנחה שנסיון ההגירה, העקירה או העליה, משותף להיסטוריה של כל משפחה, וכי הסטודנטיות/ים נחשפו לקשיים הכרוכים בהגירה פיזית או רגשית (כלומר, רכישת שפה חדשה, אימוץ תרבות חדשה, תחושת ניכור, או זרות) - הסטודנטיות/ים יחקרו את המעגלים החברתיים הקרובים להם, ובהמשך יתנסו ביצירת פעולת התערבות עיצובית ו/או אמנותית (creative intervention) בקרב קהילה שיבחרו. הקורס יסלב תיאוריה ופרקטיקה - נדון בתפיסות שונות של הגירה, עקירה ומעברים מזווית אנתרופולוגית, פסיכולוגית, סוציולוגית ואמנותית. בהמשך הקורס הסטודנטים יתנסו בפיתוח ומימוש פרויקט עם קהילת עולים/מהגרים/מבקשי מקלט, בקבוצות עבודה של מספר סטודנטים. הקורס הוא חלק מקונסורציום רחב של 12 אוניברסיטאות ומכללות ישראליות ואירופאיות לפיתוח קורסים במסגרת פרויקט DEMO - Developing Modernized Curricula on Migrants' Lives הממומן על ידי תכנית Erasmus + של האיחוד האירופי. מטרתו היא לפתח ולהטמיע קורסים ייחודיים אודות חיי עולים, מהגרים ועקורים בתוכניות לימודים אקדמיות של מקצועות חברתיים יישומיים בישראל.

1700707 קווים לדמותו של המטבח בארץ ישראל

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

רונית ורד

מזון הוא בראש ובראשונה צורך ביולוגי, אבל מה שאנחנו אוכלים, בוחרים לאכול או משתוקקים לאכול מגדיר את זהותנו ומסמל השתייכות מגדרית, מעמדית, דתית וקהילתית. בעידן הרשתות החברתיות הפכו כתיבה על מזון וצילומו לאחד האמצעים הפופולריים ביותר לצבירת הון סמלי ולביטוי ידע וכוח, ומה שנכון לגבי העולם כולו נכון ביתר שאת בישראל. בעשורים הראשונים לקיומה של ישראל היה השיח הקולינרי כמעט בגדר טאבו. האתוס החלוצי ותהליכים פוליטיים-כלכליים שעיצבו את ראשיתה של החברה הישראלית הכתיבו גישה של הסתפקות במועט ויחס אמביוולנטי לתרבות הפנאי ולתענוגות החיים. היום אנחנו מדברים על אוכל ללא הפסקה, העיסוק במזון הפך לחלק מהזירה התרבותית והמטבח הישראלי הפך לכלי שיווקי ולאמצעי לשיפור התדמית הישראלית בעולם. אבל מה זה בעצם מטבח ישראלי? מדוע אנחנו חשים בצורך להגדיר מטבח לאומי? כיצד משפיע מרחב גיאוגרפי על עיצוב תרבות מטבח? והאם יש משמעות למטבח מקומי בעולם גלובלי ובחברת מהגרים? במהלך הקורס נכיר מושגי מפתח של השיח הקולינרי וננסה להרכיב יחד, ברמה התיאורטית והחזותית, רשימה של מאכלים שנכנסו לקאנון הישראלי. הקורס יכלול הרצאות ומפגשים עם שפים, יצרני אוכל ואלכוהול, מעצבים ואמנים.

340028671 מעשה אמנות הוא שיר

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

דן תורן

כתיבת שירים היא אמנות הצמצום. איך לבחור את הנושא? כיצד לבחור את הסגנון, את המילים? הכוח של הדימוי החזותי כחלק מיסודות השיר, המקצב, הניגון. כל אלו ועוד בפרספקטיבה של אמנות בכלל. נלמד לפתח את הביטוי האישי שלנו דרך כתיבת שירים אשר חלקם יולחנו (תלוי אם יש מוסיקאים בכיתה). <https://www.facebook.com/%D7%9E%D7%A2%D7%A9%D7%94->

990007777 כתרים, נזרים, וכיסויי ראש מדבריים

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

אבי סיטון

הקורס יקנה כלים, מתודות ואימון ביצירה מהירה מבוססת אינטואיציה. תוצרי הקורס יהיו סקיצות בלבד (לא תוצרים מוגמרים) מתוך כוונה ללמוד ליצור מסת וטווח סקיצות גדולה ככל האפשר, מצב אשר יאפשר מהלכים של רדוקציה וסלקציה (בשונה מעבודה על MASTERPIECE) מהלכים החיוניים לקיום תהליך אמנותי- עיצובי פורה, משמעותי ובעל-ערך.

הקורס ממוקם בין תחום האמנות (פיסול בעיקר) לבין תחום העיצוב (עיצוב אופנה אך לא רק). נקודת המוצא הינה האקלים והמקומיות (ההיפך מגלובליזציה) כיסודות ליצירה.

לענייננו: המדבר בו אנו חיים יהווה נקודת מוצא להתייחסות אמנותית- עיצובית. האקלים המדברי כגורם משפיע פונקציונאלית, מסורות ותרבויות של יושבי המדבר, מיתוסים מדבריים, רכילות ואמירה- המדבר כמושג.

25500 מוסיקה חזותית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

אשר (שרי) ארנון

מה הקשר בין סאונד לצבע, לצורה ולדימוי? מה הקשר בין קומפוזיציה מוזיקלית לבין קומפוזיציה חזותית דו או תלת ממדית, סטטית או בתנועה?

לשאלות אלו ואחרות נתייחס בקורס 'מוזיקה חזותית' שמטרתו היא לחקור סוגי קשר אפשריים בין מוזיקה לאמנויות החזותיות, העיצוב והאדריכלות ואת יישומם בחיבור עם תחומי הפעולה השונים של מחלקות בצלאל. בקורס נחקור באופן מעשי ורעיוני את סוגי הקשר במטרה לבסס תובנות של תחביר משותף בין הממדים החזותיים לאלו המוזיקליים.

את המושג "מוזיקה חזותית" טבע האמן ומבקר האמנות הבריטי רוג'ר פריי ב-1912 בהתייחסו לעבודתו של ואסילי קנדינסקי אשר השתמש כאמנים בני דורו ואחריו במוזיקה כהשראה ליצירת אסטרטגיות של הפשטה חזותית על ידי אנלוגיה למבנים ומהלכים מוזיקליים. משם התפתח המושג כהגדרה לאסטרטגיות נוספות עבור עבודות חזותיות מבוססות ציר זמן שפועלות על פי מנגנונים מוזיקליים (עם או בלי סאונד) וכן למהלכים של תרגום ישיר בין סאונד לצורה וההפך. אסטרטגיות אלו המתבססות על יחסי גומלין ישירים בין החזותי והקולי, מוטמעות כיום בהקשרים אמנותיים ועיצוביים מגוונים כוידאו קליפים, וידאו ארט, מיצבים, מיצגים, מופעי מוזיקה ומחול, ממשקי מחשב, וכלים מוזיקליים דיגיטליים.

הקורס שבבסיסו הינו קורס מעשי עם דגש על הפן הניסויי והחוויתי יעסוק גם בצדדים תיאורטיים של המדיומים השונים ובהיסטורית חיפוש הקשר ביניהם על ידי אמנים, מעצבים ומוזיקאים מתחילת המאה העשרים ועד זמננו.

הקורס פונה לסטודנטים אוהבי מוזיקה ואינו דורש ידע קודם. לבעלי ניסיון כל שהוא בתחום (נגינה, שירה, מחול, תקליטנות, עריכת סאונד, הקלטות, ניסויים במוזיקה אלקטרונית...) תהיה זו הזדמנות לשלב את כישוריהם באופן מעשי במסגרת תרגילי ופרויקט הקורס.

1700692 אחרי המפה: מיפוי, ניפוי ובידוי

תמורות ושינויים בתיאור המציאות, הדמיה והצגה של מציאות מרחבית באמנות ובעיצוב

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

חן שפירא

הקורס עוסק בהרחבת והעמקת המושג מיפוי, החל מתיאור והצגת המרחב באופנים חזותיים שונים ועד ליצירת ידע חזותי וארגון ידע חזותי הקשורים לעיצוב, לאמנות ולצילום. הקורס יסקור את התפתחותן של מתודות, אסטרטגיות ופרקטיקות של ארגון מידע חזותי החל ממסורות מקובלות באמנות ובמדע כגון פרספקטיבה, קרטוגרפיה ורישות קואורדינטות גיאוגרפיות ועד לניו-מדיה, להמצאה ויצירה של מפות וירטואליות, ניווט לוויינים והתמצאות במציאות מרובות ומדומות. הקורס יבהיר את תפקידיו של המיפוי בהגדרת מיקומו של היחיד ביחס למרחבים החברתיים והפיזיים ויבהיר את תפקידו של המיפוי בחברה להטעמה של אינטרסים, הירארכיות ומבני כוח. לאמנות ולעיצוב תפקיד מהותי בביטוי וארגון חזותי של המרחב ולמשמעויותיו של ידע חזותי זה בתרבות ובחברה. תפקיד זה מקבל משנה תוקף במעבר מתרבות המבוססת על המילה לתרבות חזותית. הקורס יסקור סוגים שונים של מיפויים והופעתם באמנות ובעיצוב כגון: צילומי אוויר, מיפוי ומידול ממוחשב, מיפויים השתתפותיים, מיפויי תודעה, מיפויי מערכות, מיפוי ופיקוח של אוכלוסיות באמצעות מאגרי מידע כגון מאגר ביומטרי ודנ"א. כמו כן יבחנו משמעויותיהם התרבותיות, החברתיות והפוליטיות של מיפויים חדשניים אלו. ארגון הידע המרחבי באמצעות טכנולוגיות אופטיות, ממוחשבות ווירטואליות, ניו-מדיה ורשתות מידע יוצר למעשה השתלטות של המפה על הטריטוריה. מצב זה מייצר חוויית קיום המחייבת שימוש בכלים חדשים אשר להם זיקה עמוקה והשפעה על האמנות והעיצוב. הקורס יקנה לסטודנטים ידע פרקטי ומושגי על המפנה התרבותי הרחב הקשור למיפוי ולזיקתו לדיסציפלינות שונות של אמנות ועיצוב. הקורס יאפשר לסטודנטים להתנסות הן בפרשנות והן ביצירה.

1700713 עיצוב מגדר

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

רביד רובנר

לאורך ההיסטוריה של העיצוב, מעצבים לקחו חלק פעיל במגדור "נשיות" ו"גבריות". גם כיום, הגישה הבינארית למגדור העיצוב מתקיימת, לצד גישות אחרות, שמתייחסות לריבוי המגדרים על ידי הבלטת השונות או העלמתה. נביט על העבר, ההווה והעתיד של מגדור העיצוב: נראה כיצד השתנו תפקידיהם של חומרים, צבעים וצורות במגדור העיצוב לאורך ההיסטוריה - בעיצוב מוצר, בתקשורת חזותית, בעיצוב אופנה, בעיצוב שירות ועוד; נבחן את ההשפעה של התרבות הדיגיטלית על הפלורליזם המגדרי ואת הגישות השונות לעיצוב ומגדר כיום - עיצוב אינקלוסיבי, עיצוב ניטרלי וא-מגדרי, עיצוב אקסקלוסיבי, עיצוב פלורליסטי ועוד; נראה כיצד מגדור העיצוב משורג בפוליטיקה ובכלכלה ונחקר את תפקידו של הגל הרביעי של הפמיניזם בחשיבה מחדש על עיצוב ומגדר. הקורס ישלב בין מחקר תיאורטי לעשייה עיצובית: הסטודנטים יתבקשו לנסח בכתב עמדה אישית כלפי מגדור העיצוב ולעצב אובייקט המתאים לעמדתם.

990007776 על חומר וחומרה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

שנית אדם אלקיים ושרית יודלביץ'

הקורס פותח מרחב יצירה המשלב עבודה בטכניקות קראפט מסורתיות של חומרים רכים וטכנולוגיה דיגיטלית. שימוש בחומרים קונבנציונליים לצד חומרים חדשניים, תוך דיון בתחומים שבין החומר והחומרה, התוכן והתוכנה. הסטודנטים יעצבו ויצרו אביזרי לבוש דינמיים ואינטרקטיביים, הצופנים קודים ונרטיבים טכנולוגיים אסתטיים ותרבותיים.

הקורס משלב מספר תרגילי עיצוב וסדנאות בכיתה על מנת להתנסות בחומרים ובטכניקות קראפט וטכנולוגיה. נסקור את השימוש במעגלים חשמליים, חיישנים, מיקרו-בקרים, כתיבת תוכנה או קוד ונחקור את האפשרויות לעבודה עם התוכנה או החומרה שיוטמעו באביזרים. באמצעות סקירת עבודות פרי יוצרים ומעצבי אופנה המשלבים אלמנטים דיגיטליים וטכנולוגים בעבודתם, נדגים ונפרט מגוון חומרי גלם, טכניקות עבודה וייצור, טווחי איכויות של חומרים ומוצרים, חידושים תהליכים ושינויים בתחום.

דרישות: פתיחות טכנולוגית ויכולת טובה לעבודה בצוות. רצוי ידע בתוכנות מידול דוגמת solidworks ו/או תוכנות גרפיות.

2700721 משחקי מחשב: בין תיאוריה לפרקטיקה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

ד"ר רנארד גלזמן

במסגרת הקורס נבחן את תהליך יצירת המשחק, תוכן המשחק ופעולת המשחק, באמצעות שימוש בכלים מביקורת ספרות, אנתרופולוגיה, פוסט-סטרוקטוראליזם, מדעי החברה, חקר הטכנולוגיה, קולנוע ולימודי תיאטרון. נדון במשחקים מגישות שונות בפילוסופיה של המשחק כפי שאלו נוכחות בתחום הדעת המכונה game studies או ludology ובין השאר, ניתוח הקוד והאסתטיקה של הייצוג. כפועל יוצא של הקורס נפתח קונספטים למשחקים (prototypes) שידונו בדרך מקורית בסוגיות הנלמדות בקורס. נעשה שימוש בכלי פיתוח שאינם דורשים תכנות (game maker, construct) ובעבודה בקבוצות של עד שלושה סטודנטים.

2700710 פרשנות ספורט: שיח ביקורתי והחברה הישראלית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

יואב רונאל ודן רומן

ספורט, במובן מסוים, הוא שיח פרוץ. כחוויה או תחום "עממיים", הרשות לדבר עליו נתונה לכולם, ולאף אחד. הקשר העמוק בין אהדה, רגשות וספורט, יחד עם העובדה שרוב חובבי הספורט התנסו במידה כזו או אחרת בתחום, הופכת אותו לתחום "לא מקצועי" בעליל, שמייצר מחשבה לא ביקורתית, אם מצד אוהדים ואם מצד פרשני ספורט מקצועיים לכאורה. הקורס שאנו מציעים יציע ניתוח סוציולוגי ופילוסופי של ספורט, וינסה להתמודד בדיוק עם נקודות העיוורון של השיח על הספורט. הוא יתמודד עם שאלות בנוגע למקור הפילוסופי של תחרות, עבודת צוות והצלחה, ועם האופן שבו קטגוריות אלו קשורות לתפיסת היחיד הנאו-ליברלית בחברה המערבית (ספורט כמטפורה לחיים); הוא יציע ניתוח של שיח הספורט - האוהד, הפרשן והמאמן - וכיצד הוא משקף את התפיסה של החברה על הספורט, וכיצד תפיסה זו מייצרת את הקשר בין

עבודה קשה להצלחה. כמו כן, נתמודד עם שאלות של כלכלה, וצבע בספורט, וכיצד המבנה של ה"אהדה" מסתיר ומבליע יחסי ניצול וגזענות. בסיום הקורס נעסוק בדימוי של הספורטאי: כיצד הספורטאי משמש כאייקון מודרני, ומה המשמעות של אייקון זה לשדה האמנותי והפוליטי. הקורס יעבור מעיון בטקסטים ביקורתיים ופילוסופיים - ניטשה, בורדייה, פוקו, אווה אילוז ואדוארד סעיד - למקרי מבחן מתרבות הספורט הישראלית והעולמית. מטרת הקורס תהיה לא רק בחינה עיונית, אלא גם ביסוס מחדש של הקשר בין מחשבה ביקורתית לבין ספורט, ובהמשך לכך פתיחה של האפשרות של ייצוג של הקונפליקטים, המתחים והדימויים של העולם הספורטיבי במחלקות לאמנות ועיצוב בבצלאל.

Fabrication 97001446

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

אריאל בלונדר

הקורס מבקש להנחיל יסודות במחקר חומרי פרמטרי, תוך התמקדות בשדה הטקסטיל ובתכונותיו הייחודיות. בעבודה חוצת דיסציפלינות, המקשרת בין עולם האופנה לעולם הארכיטקטורה והמוצר, דרך בניית קוד פרמטרי, ועד ליצירת חוויה חושית מרחבית – הטקסטיל יעמוד במרכז העיסוק כחומר גלם, כמודל, כהשראה וכפרדיגמה עיצובית. הקורס מבקש לבחון כיצד טכניקות ומתודות מעולם האופנה והטקסטיל יכולות לקבל תרגום ועיבוד מחדש, ובכוחן להציע מבנים, מרחבים ואובייקטים חדשים מבוססי חומרים רכים.

במהלך של מחקר חומרי ופיתוח עיצובי של מערכות מבוססות חומרים רכים, יוטמעו ערכים הנובעים ישירות מהעולם הטקסטילי, כגון עושר צורני, גמישות, מורכבות גיאומטרית, אורנמנטיקה, דינמיות ותנועה. בעוד שאלו טבעיים וברורים מאליהם בעולמות הטקסטיל והאופנה, ערכים אלו מהווים כוח חדש יוצר בעולמות תוכן מקבילים, כגון ארכיטקטורה ועיצוב מוצר. העבודה החומרית תהווה בסיס משותף למפגש אינטרדיסציפלינרי, בו תכונות הטקסטיל מקבלות תרגום ופרשנות חוצת מסלולים והתמחות. את העבודה האקספרימנטלית בחמר תלווה עבודת אנליזה ומידול דיגיטלי פרמטרי, אשר יהפכו את הטכניקה הידנית למערכת עיצובית מבוססת חומר (material System).

2700714 קראפטיביזם באמצעות חשיבה עיצובית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

שרון קוניאק וחגית קינן

בעקבות שינויים שחלו בשדה הקראפט במאה ה-21 התפתח מרחב פעולה חדש כאפיק לביטוי של פעילות חברתית, פוליטית ומגדרית באמצעות קראפט או במילה אחת - קראפטיביזם. יצרנו מודל עבודה המשלב תיאוריה וערכים של קראפט עם ארגז כלים של מחקר עיצוב וחשיבה עיצובית ורותם את הניסיון, הידע והיצירתיות של מעצבים. ות לטובת פיתוח מהלכים של מעורבות חברתית - יצירתית.

קראפטיביזם (craft field activism). היא פרקטיקה המאפשרת ליוצרים ויוצרות לפתח את מיומנויות הקראפט שלהן במגוון מבעים חברתיים, פוליטיים ו\או קהילתיים. ומתכתבת עם רעיונות של חדשנות חברתית ועיצוב משותף (Co-creation) בשדות פעולה שונים. **חשיבה עיצובית** היא מתודולוגיה ליצירת חדשנות, זיהוי ופתרון בעיות באמצעות צוותי עבודה מולטידיסציפלינריים ומנקודת מבטו של המשתמש. זו גישה העוסקת בהרחבת מיומנויות המעצב. כבסיס ליוזמות חברתיות, חדשנות והובלת שינויים. יישומים של עקרונות של חשיבה

עיצובית נמצאים בשימוש בזירות מקצועיות מגוונות כמו חברות סטארטאפ, רשויות עירוניות, האקדמיה ועוד. במסגרת הקורס, הסטודנטים ילמדו:

- תאוריה של קראפט וקראפטיביזם
- זיהוי הטריטוריה של הפרויקט והבנת ההקשרים הרחבים בו הוא מבקש לפעול.
- מיפוי נקודות מבט שונות ע"י גיבוש מערך מרואיינים וביצוע ראיונות שדה.
- תהליכי תיעוד ידע ועיבוד מידע, פרשנות וחשיבה ביקורתית, אפיון הצרכים של הפרויקט.
- פיתוח רעיוני מושכל מבוסס יצירתיות וגמישות מחשבתית.
- הכרות עם מודלים של פרויקטים חברתיים.
- פרוטוטיפינג של רעיון נבחר.

התוצר הסופי של הקורס יהיה פיתוח הצעה לפרויקט קראפטיביזם המבוססת כלים של חשיבה עיצובית. ההצעה תוצג בפורמט המתעד את שלבי העבודה השונים.

1700691 מזכרות: התרבות החומרית של התיירות

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

ד"ר אורית בולגרו

כמעט כל אחד מאיתנו הוא אספן של מזכרות. אנחנו אוהבים תזכורות לרגעים ולאירועים מיוחדים – והמזכרות עושות זאת בדיוק – הן **זוכרות**. המזכרת, החפץ, נועד להפוך לחושי ולקונקרטי את הרגע שחלף. צורתה הפיזית, תכונותיה החומריות נועדו לתווך, להקפיא בזמן, לשמר ולעבד חוויה חומקת.

בקורס נבחן כיצד נארזת ומעוצבת המזכרת התיירותית, אלו ערכים מגולמים בה (אספנות, אותנטיות, מתנה), וכיצד מתפקדת המזכרת – כסמל, כפטיש, כטוטם, וכגלויה נחשקת המהווה חלק ממערך הסימנים של תעשיית התיירות.

לאחר יחידת מבוא שתציג תיאוריות מרכזיות בתיירות עכשווית לצד סוגיות הקשורות בזיכרון (ביניהם זיכרון תרבותי ודימוי זיכרון) יציע הקורס בחינה של אובייקטים קיימים מעולם התיירות: ציורי הוודוטות, בועת שלג, גלויות, מיניאטורות בדו ממד ובתלת ממד, תצלומים תיירותיים ותצלומים אתנוגרפיים, פנורמה, קראפט ואמנות שדות תעופה. במקביל, ניצור מזכרות אישיות המתכתבות עם תיאוריות ואובייקטים מן השדה האנתרופולוגי, התיירותי, הארכיאולוגי, האמנותי, והמוזיאלי, תוך שילוב בין למידה תאורטית ותרגילי סטודיו.

1700689 בין קולנוע נגדי לקולנוע מורחב

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

רונן לייבמן

דרך הטקסטים של פיטר וולן (גודאר וקולנוע נגדי) וג'ין יאנגבלאד (קולנוע מורחב) הקורס ינסה לחקור דרכים חדשות לרעיון הקולנועי ולנסות לשבש את הקונבנציות של עשייה וצפייה קולנועית. דרך עבודה בקבוצות קטנות, הסטודנטים יעודדו לחשוב ולמצוא דרכים ורעיונות לפרק ולהרכיב מחדש את השפה הקולנועית ואת דרכי המבע הקולנועיים כדי לייצר חוויה קולנועית חדשה.

2700711 כלכלה יצירתית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

ד"ר יפעת ראובני

כלכלה ומימון נתפסים כנושאים מורכבים, לא מעניינים ומנותקים מהיומיום של רוב הצעירים. רובם מתרחקים מהבנת השיח ובכך הופכים עצמם לפאסיביים ומאפשרים לכוחות ואינטרסים אחרים להשפיע על הסביבה החברתית והרווחה הכלכלית שלהם. התעשיות היצירתיות אף הן מכשירות את בוגריהן כמעט ללא רקע כלכלי ובכך פוגעות ביכולתם למסחר את המוצרים והשירותים שהם מעצבים, ובמיוחד לעצב את חיינו הכלכליים.

יצירתיות עיצובית יכולה לסייע רבות בהנגשת השיח הכלכלי והפיננסי ובקידום אלטרנטיבות שיסייעו ליצור כלכלה הוגנת יותר. הכנסת יצירתיות עיצובית לתחום הכלכלי חשובה משום שהיא מאתגרת את המובן מאליו. בכוחם של האמנות, העיצוב והיצירה לפתוח אופקים אינטלקטואליים ולהלחם בקיבוען מחשבתי, להעצים את הדמיון בחיפוש אחר מודלים אלטרנטיביים, ולחזק את האמפתיה והרגישות לקבוצות בחברה הנפגעות מהסדר החברתי הקיים. האמנות, העיצוב והיצירה יכולים בנוסף לשנות מבנים (בתי-חולים, בתי ספר), שירותים (ביטוח לאומי, פנסיות), ותקשורת (ממשקי משתמש ידידותיים, שיח ויזואלי), ובכך לייצר כלכלה חדשה.

האמנויות לא מבטאות רק את האנושי אלא גם משפיעות על החברתי, הכלכלי והפוליטי: בדומה לפילוסוף (על פי הדימוי של סוקרטס בדיאלוג "אפולוגיה"), שבאמצעות הטלת ספק, חקרנות וביקורתיות מעורר את הציבור מעצלותו האינטלקטואלית והמוסרית ודוחק באנשים לאמץ חיים של דין וחשבון, כך שוברים האמנים בדמיונם הפורה את הכלים, מאתגרים את המצוי ומעמידים אינספור דרכים חלופיות.

מעבר לחשיפה למודלים כלכליים אלטרנטיביים, הרעיון המוביל בבסיסו של קורס זה הוא הדגשת האינטראקציה שבין אסתטיקה ופונקציונליות, המאפשרת לנו לחשוף את מה שמסתתר מאחורי שיח ונתונים מדעיים ורציונליים, ולייצר כתחליף מסרים בהירים, נגישים ומעוררי תגובה. החיבור שבין יכולות אנליטיות, טכנולוגיות ועיצוביות הוא חיוני כדי לייצר פתרונות חברתיים חדשניים, ולשלב אסתטיקה והנעה לפעולה יחד.

סמסטר קיץ

97000111 קטן זה יפה

3 ש"ס, 2 נ"ז

אלעד פרסוב, רותי קנטור (מיקום, ימים ושעות יפורסמו בהמשך)

סדנה אינטנסיבית, בינתחומית ובינלאומית של שבוע אחד לעיצוב מקיים (Sustainable Design) אשר תועבר במקביל בירושלים ובעיר נוספת בעולם (בשנה שעברה הקורס התבצע בשיתוף עם Sansad's Institute of Environmental Architecture Mumbai הסטודנטים ילמדו מתודות מחקר בינתחומית המשלבות היבטים סביבתיים וחברתיים וישתפו עם עמיתים בחו"ל פעולה בפיתוח פתרונות עיצוביים מקיימים עבור אוכלוסיות מרקעים תרבותיים שונים. הקורס יתמקד בפיתוח דרכים לשילוב ידע ופרקטיקות עבודה מדיסציפלינות שונות לצורך עיצוב פתרונות מערכתיים.

1700690 יצירה בשוליים

3 ש"ס, 2 נ"ז

הדס קידר (מיקום ימים ושעות יפורסמו בהמשך)

הקורס עוסק באזורי קצה - אזורים שמובחנים ממרכזים מאוכלסים - ודן במאפיינים הייחודיים לאמנות ואומנות באזורים אלו.

2700712 גוף ביני-מחלקתי

3 ש"ס, 2 נ"ז

עומרי גורן (מיקום, ימים ושעות יפורסמו בהמשך)

הרעיון המרכזי בקורס הוא לייצר דיון אינטרדיסציפלינרי בנושא גוף האדם תוך התבוננויות מזוויות שונות והכרות עם המושג פוליטיקה של גוף. הקורס מותח את הגבולות המקובלים, בין מעצב לגוף במעטפות שונות ולכן פונה לסטודנטים מכל המחלקות. לדוגמה: לסטודנט מתקשורת חזותית שידבר על "בגד" אינטראקטיבי ושתף פעולה עם סטודנט מ"עיצוב קרמי" שיחקור "בגד" בתבניות יציקה, ביחד עם סטודנט מ"עיצוב תעשייתי" שייצור קונסטרוקציות מעץ החוקרות את קונטור הגוף הנבחר. מגוון השילובים האפשרי בין הסטודנטים מהמחלקות השונות יוביל לעיצוב רדיקאלי וחוצה מחלקות ליצירה חדשה שמפקירה את הגוף מרשות ה"בגד" בתפיסתו הקלאסית. נתבונן במקרים "חריגים" של מעצבים פורצי דרך ונגלה מה היו אסטרטגיות העיצוב שהובילו אותם להיות "אוונגרדים" בקריאתם היום. נחקור את אותן אסטרטגיות ונקיש מהן עד לכדי פיתוח אישי של כל סטודנט במענה עכשווי משלו. הפיתוחים האישיים יובילו את הסטודנטים ליצירת סביבת "גוף" חדשה דרך עבודת צוות שערכה יחדש עיצובית וקונספטואלית במפגש המשלב גישות שונות לחומר וטכנולוגיה.

2700713 ארכיטקטורה ללא-ארכיטקטים

3 ש"ס, 2 נ"ז

אדר' שרון רוטברד (תאריכים ומיקום יפורסמו בהמשך)

"ארכיטקטורה ללא-ארכיטקטים" הוא בראש ובראשונה הזמנה ליוצרים שהם לא-ארכיטקטים להתבונן בארכיטקטורה ולחשוב עליה, ואולי אפילו לעשות ארכיטקטורה. הקורס מיועד לסטודנטיות וסטודנטים מהשנה השלישית מכל מחלקות האקדמיה המתעניינים בשאלות הקשורות בסביבה, מקום, מרחב או בנייה. במהלך הקורס יקבלו הסטודנטים כלים תיאורטיים ושימושיים להתבוננות ולדיון בארכיטקטורה ויתנסו בעשיית מקום. מהמשתתפים לא נדרש שום ידע מוקדם בארכיטקטורה. למעט מפגש אחד שיוקדש לסיור, כל אחד מהמפגשים השבועיים, בני שלוש שעות, יתחלק לשלושה חלקים:

- מבוא הנותן כלים עיוניים - מושגיים, ביקורתיים והיסטוריים - להתבוננות, לשימוש ולדיון בארכיטקטורה: במהלך הקורס נקרא כמה טקסטים קצרים מאת מחברים המרכיבים את קנון הכתיבה על ארכיטקטורה, וכן כמה טקסטים שכתבו לא-ארכיטקטים על ארכיטקטורה.
- ידע כללי המעביר כלים שימושיים ומעשיים, מושגים מקצועיים וכללי אצבע: במהלך הקורס נתוודע לכלים שבהם נשתמש - קונבנציות הייצוג הארכיטקטוני ואופני השימוש הקריאה שלהם, מושגים מקצועיים ראשוניים הכרחיים לתכנון ולבנייה, וכן מבחר קיצורי דרך וכללי אצבע שיסייעו לנו בהמשך הדרך.
- סדנה מעשית לעשיית מקום. במהלך הסדנה נתכנן ונבנה מקום. דרישות וחובות: - נוכחותוהשתתפות; בשיעורים
- עמידה בבוחן בקיאות בנושאים עיוניים ומעשיים שיערך בתום שני החלקים הראשונים
- והשתתפות פעילה בסדנה המעשית והגשת פרויקט אישי או קבוצתי בנושא "מקום"

